

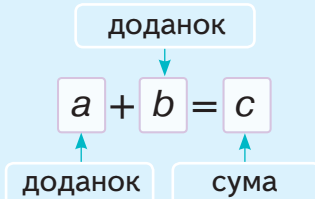
Математика

Частина 1

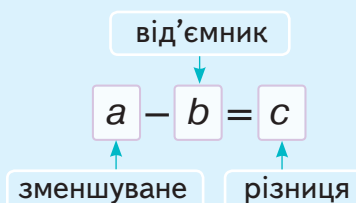

КОМПОНЕНТИ ДІЇ

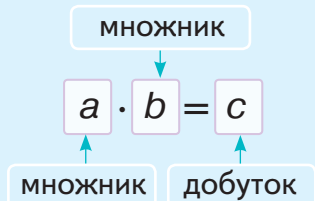
Додавання

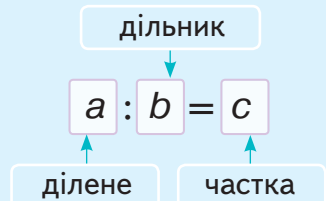
Віднімання

Множення

Ділення

ЗАКОНИ ДІЙ

Переставний закон

$$a + b = b + a$$

$$a \cdot b = b \cdot a$$

Сполучний закон

$$(a + b) + c = a + (b + c)$$

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$$

Розподільний закон

$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$$

$$(a - b) \cdot c = a \cdot c - b \cdot c$$

ПОРЯДОК ДІЙ

Якщо вираз містить дужки, то виконують:

- 1) спочатку дію у дужках $()$,
- 2) потім множення та ділення $\cdot :$,
- 3) а потім — додавання та віднімання $+ -$ у тому порядку, в якому вони записані

Рівняння — це рівність з невідомим, позначеним буквою

Розв'язок рівняння — числове значення букви, при якому рівність істинна

Щоб знайти **невідомий множник**, треба добуток поділити на відомий доданок

Щоб знайти **невідомий доданок**, треба від суми відняти відомий доданок

Щоб знайти **невідомий від'ємник**, треба від зменшуваного відняти різницю

Щоб знайти **невідоме зменшуване**, треба до різниці додати від'ємник

Щоб знайти **невідомий дільник**, треба ділене поділити на частку

Щоб знайти **невідоме ділене**, треба частку помножити на дільник

Десять десятків — це **сотня** (сот.) $10 \cdot 10 = 100$
Десять сотень — це **тисяча** (тис.) $100 \cdot 10 = 1000$

100

Сто

101

Сто один

102

Сто два

103

Сто три

108

Сто вісім

109

Сто дев'ять

100 *сто*

200 *двісті*

300 *триста*

400 *чотириста*

500 *п'ятсот*

600 *шістсот*

700 *сімсот*

800 *вісімсот*

900 *дев'ятсот*

1000 *тисяча*

Валентина Бевз, Дарина Васильєва

Математика

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Київ
Видавничий дім «Освіта»
2020

Б36

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Навчальне видання

БЕВЗ Валентина Григорівна
ВАСИЛЬЄВА Дарина Володимирівна

МАТЕМАТИКА

Підручник для 3 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Редактор *О. В. Попович*
Технічний редактор *Л. І. Аленіна*

Комп'ютерна верстка П. В. Ширнін
Коректор О. В. Сєверцева

Художники *І. Денисов, В. Кобилянський*

Дизайн обкладинки П. В. Ширнін

Формат 70x100 $\frac{1}{16}$. Ум. друк. арк. 10,368 + 0,324 форзац.

Обл.-вид. арк. 10,16 + 0,55 форзац.

ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ОСВІТА»

Свідомість «Про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції»

Серія ДК № 6109 від 27.03.2018 р.

Адреса видавництва: 04053, м. Київ, вул. Обсерваторна, 25

www.osvita-dim.com.ua

Умовні позначення

— попрацуйте в парах

- попрацюйте у групах

— склади розповідь

- виконай завдання, користуючись попередніми даними і малюнками

Синім кольором (1) позначаються усні завдання.

Помаранчевим (2) — завдання для письмового виконання.

Зеленим **(3)** — практичні завдання.

У деяких задачах підручника пропонується скористатися безкоштовними інтернет-ресурсами. Знайти їх можна за таким посиланням:

<https://www.mathlearningcenter.org/resources/apps>

Бевз В. Г.

Б36 Математика : підруч. для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1 / В. Г. Бевз, Д. В. Васильєва. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2020. — 128 с. : іл.

ISBN 978-966-983-117-0.

УДК 51*кл3(075.2)

© Бевз В. Г., Васильева Д. В., 2020

© Видавничий дім «Освіта», 2020

ISBN 978-966-983-117-0

Привіт!

Це знову ми — твої старі друзі —
Мрійниця і Поспішайко!
І ми знову запрошуємо тебе у цікаву
подорож світом математики!

Ти вже добре знаєш, наскільки математика важлива
у житті. Вона супроводжує нас усюди — у навчанні,
на роботі та у повсякденні.

Навіть у грі виграють лише ті, які можуть
передбачити безпрограшну послідовність ходів
завдяки математичним знанням.

А до відкриттів і звершень слід пройти довгий
шлях. Наберися терпіння, будь організованим,
стараним, наполегливим і кмітливим.

А винагородою для тебе стануть міцні
математичні знання, впевненість у собі, вміння
долати перешкоди та досягати успіхів.

Тож перегортай мерщій сторінку, і починаймо
розкривати математичні таємниці!

Успіхів тобі!

ПРОЄКТ № 1

Конструюємо геометричні форми і будуємо місто майбутнього.

Усе навкруги — геометрія

Дізнатися, що таке розгортка і як з неї зробити об'ємну фігуру

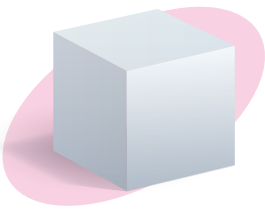
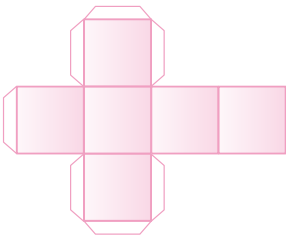
Дізнатися, що таке метод оригамі і як за його допомогою зробити фігуру

Дізнатися про нову фігуру — призму і зробити її з розгортки

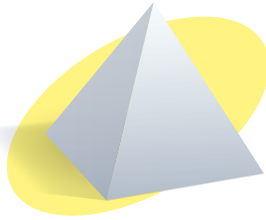
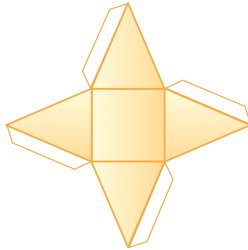
Навчитися працювати в команді і побудувати разом місто з геометричних фігур

ПРАЦЮЄМО В КОМАНДАХ

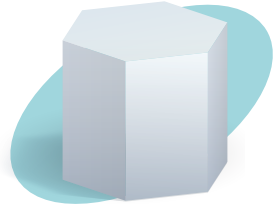
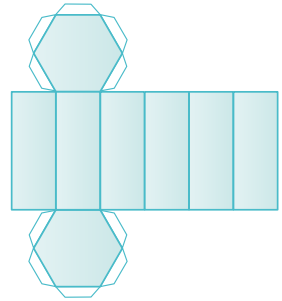
КОМАНДА 1. КУБ

КОМАНДА 2. ПІРАМІДА

КОМАНДА 3. ПРИЗМА

КОМАНДА 4. ОРИГАМІ

НАВЧАЛЬНІ ПРОЄКТИ

ПРОЄКТ № 2

Мовою математики про наші вподобання.

У житті здебільшого найуспішніші ті, які більше знають

Навчитися добирати дані. Кожна пара проводить інтерв'ю з кожним однокласником (однокласницею)

Навчитися будувати таблиці, схеми і діаграми за допомогою комп'ютера чи дорослих

Представити отримані дані за допомогою таблиць, схем, діаграм. Проаналізувати їх і зробити висновки

Підготувати презентації для захисту проєкту. Зробити колективне портфоліо «Мій клас»

ПРАЦЮЄМО В ПАРАХ

1 Які фрукти ти любиєш?

2 Яка музика тобі подобається?

3 Що ти колекціонуєш?

4 Які овочі ти любиєш?

5 Скільки сторінок книжки ти читаєш за тиждень?

6 Який одяг ти носиш удома?

7 Про яку домашню тваринку ти мрієш?

8 Які твої обов'язки в родині?

9 Який твій улюблений навчальний предмет?

10 Яку домашню тваринку ти маєш?

11 Який у тебе зріст?

12 Яка геометрична фігура тобі подобається?

13 Яка твоя улюблена квітка?

14 Яким видом спорту ти займаєшся?

Яблука	Груші	Сливи	Абрикоси	Інші
10	4	3	4	5

Подорож 1. Скарбничка моїх досягнень

Крок 1

Нумерація чисел першої сотні.
Числовий промінь. Порівняння чисел

1. Прочитай числа.

Назви числа, які «заховалися».

2. Назвіть всі числа від *двадцяти* до *тридцяти двох*; від *сорока семи* до *п'ятдесяти семи*.

3. Назви число, яке має:
3 десятки і 7 одиниць;
5 десятків.

4. Що означає цифра 1 у числі 17?
А в числі 21? Що означає цифра 0
у числі 40?

5. Запиши числа 34, 56, 74, 45 у вигляді суми розрядних доданків за зразком: $62 = 60 + 2$.

6. Порівняй числа 25 і 70, 85 і 50 за числовим променем.

7. Побудуй числовий промінь у зошиті і підпиши всі позначки.

8. Порівняй числа.

20 і 60 75 і 30 43 і 34

9. Побудуй числовий промінь за допомогою безкоштовного ресурсу **Free Math Apps**.

Познач на ньому числа, більші за 35, але менші від 42. Скільки їх?

10. Запиши у вигляді рівності відповіді на запитання.

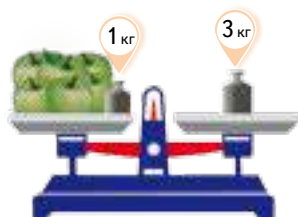
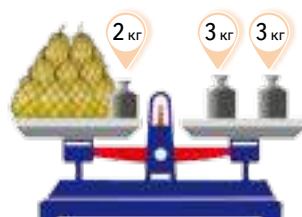
1. Як утворити число 57, якщо маємо попереднє до нього число?

2. Як утворити число 60 із наступного до нього числа?

3. Скільки буде, якщо від числа 85 відняти число його одиниць?

11. Знайдіть масу яблук і масу груш. Перевірте результати одне одного.

Крок 2 Арифметичні дії та їх компоненти

12. Прочитай рівності. Назви дії та їх компоненти.

$$23 + 1 = 24 \quad 67 - 7 = 60 \quad 3 \cdot 4 = 12 \quad 20 : 2 = 10$$

13. Хто яку помилку зробив?

$$\begin{array}{ll} 23 + 10 = 33 & 4 \cdot 1 = 5 \\ 34 + 13 = 47 & 0 \cdot 5 = 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 97 - 97 = 0 & 7 : 7 = 1 \\ 35 - 2 = 15 & 8 : 2 = 4 \end{array}$$

14. Виконай дії.

- $2 + 5$ $12 + 5$ $32 + 5$ $42 + 5$ $32 + 15$
- $3 + 6$ $23 + 6$ $43 + 6$ $63 + 6$ $53 + 16$
- $7 - 1$ $87 - 1$ $67 - 1$ $47 - 1$ $17 - 11$
- $5 - 3$ $75 - 3$ $55 - 3$ $35 - 3$ $15 - 13$

15. На першій гілці орхідеї 7 квіток, на другій — 3, а на третій — 10. Скільки всього квіток на орхідеї?

16. У господарині є 15 качок, 3 гуски і 10 кролів. Скільки в неї птиці?

17. Яка сума більша: $20 + 70$ чи $30 + 50$; $10 + 80$ чи $30 + 40$?

18. Виконай дії та назви їх компоненти.

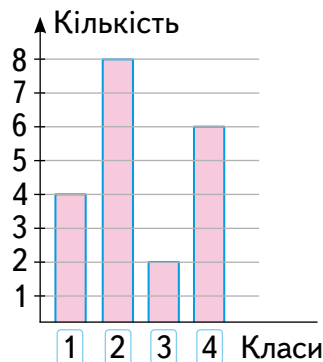
- $20 + 30$ $22 + 30$ $25 + 30$ $27 + 31$
- $40 - 30$ $42 - 30$ $45 - 30$ $47 - 32$
- $50 + 21$ $50 + 32$ $50 + 45$ $50 + 13$
- $77 - 52$ $77 - 35$ $77 - 17$ $77 - 43$

19. На діаграмі подано кількість переможців у спортивних змаганнях за класами.

Скільки всього учнів стало переможцями на цих змаганнях?

Складіть інші запитання до цієї діаграми.

20. Виконай вимірювання.

Склади і розв'яжи задачу.

Крок 3 Геометричні фігури

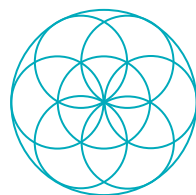
21. Назви спочатку плоскі, а потім об'ємні фігури. Які ще геометричні фігури ти знаєш?

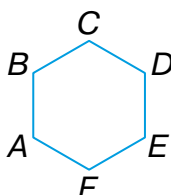
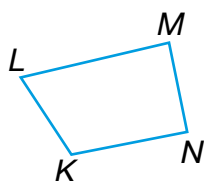
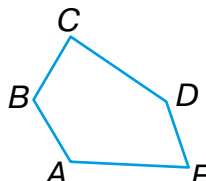
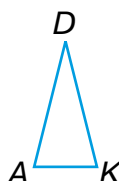
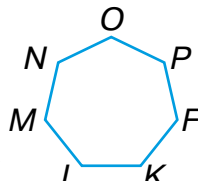
22. Виконайте дії.

$20 + 30$	$52 - 30$	$27 + 31$
$60 - 30$	$48 - 20$	$45 + 30$
$52 + 21$	$53 + 34$	$59 - 45$
$75 - 31$	$47 + 32$	$95 - 13$

23. Скільки кіл зображено на малюнку?

24. Які багатокутники зображено? Назви кожен із них за допомогою букв.

25. Які фігури можна скласти із 6 сірників? А просторові?

26. Довжина тіла ластівки 17 см, а розмах її крил — на 3 см більший. Знайди розмах крил цієї ластівки.

27. Маса страуса 90 кг, а пелікана — на 80 кг менша. Знайди масу пелікана.

28. Побудуй ламану, що має 5 однакових ланок.

29. Виконай дії, замінивши множення додаванням.

$40 \cdot 2$	$20 \cdot 4$	$30 \cdot 3$	$10 \cdot 5$
--------------	--------------	--------------	--------------

30. Запишіть числа у порядку зростання.

12, 32, 45, 7, 24, 56, 1, 83, 29, 11, 93, 100, 33, 87

31. За допомогою ресурсу **Pattern Shapes** склади з кількох трикутників чотирикутник і шестикутник різних кольорів.

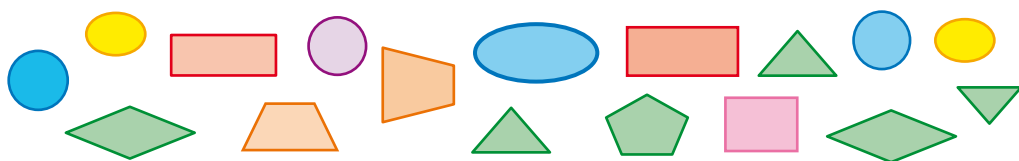
32. Склади за малюнком задачі. Розв'яжи їх.

Крок 4

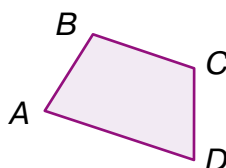
Периметр многокутника. Одиниці вимірювання довжини

33. Скільки многокутників зображено на малюнку? А скільки кіл?

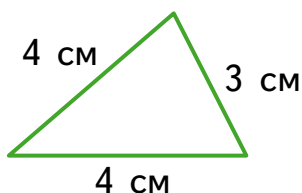
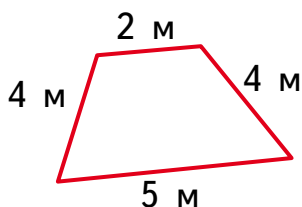
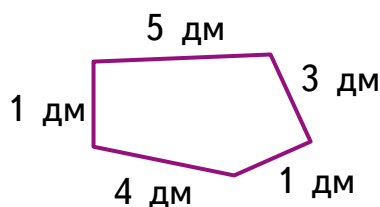

Периметр многокутника (P) —
сума довжин усіх його сторін.

$$P = AB + BC + CD + DA$$

34. Знайдіть периметр кожного многокутника. Назвіть найбільший.

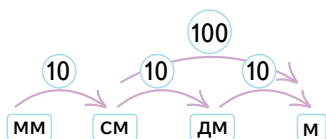

35. Виконай дії. Порівняй результати.

$$14 \text{ см} + 22 \text{ см} \quad 57 \text{ см} - 27 \text{ см} \quad 69 \text{ см} - 34 \text{ см} \quad 7 \text{ м} + 2 \text{ м}$$

36. Поясни схему.

37. Назви у дециметрах:

30 см, 50 см, 10 см, 70 см, 100 см.

38. Назви у сантиметрах:

3 дм 5 см, 7 дм 9 см, 5 дм, 4 дм 6 см.

39. Довжина дзьоба пелікана 40 см, а колібрі — на 30 см менша. Знайди довжину дзьоба лелеки, якщо він на 7 см довший за дзьоб колібрі.

40. Порівняйте іменовані числа. Перевірте результати одне одного.

2 м і 30 дм 92 см і 29 дм 40 мм і 4 см

41. Накресли квадрат, периметр якого дорівнює 12 см.

Крок 5**Буквені та числові вирази.****Задачі на різницеве порівняння**

42. Якими буквами в записах позначено: доданки, суму, зменшуване, від'ємник, різницю, добуток, частку, дільник?

$$a + n = c \quad x \cdot y = z \quad d - t = k \quad m : b = p$$

43. Прочитай буквені вирази за зразком.

Зразок: $a - c$ — різниця чисел a і c ; a мінус c .

$$\begin{array}{llll} m : n & 2p & 1 + x & 2 \cdot (3 + 7) \\ m + n & x \cdot y & a - b & 2 \cdot (c : 4) \end{array}$$

44. Обчисли значення виразів.

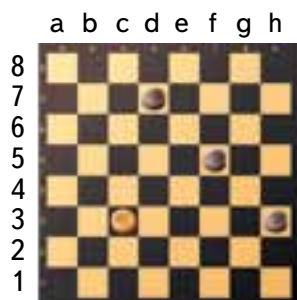
$$\begin{array}{llll} 95 - 70 & 94 + 5 & 99 - 4 & 69 - 50 \\ 14 + 80 & 25 - 4 & 19 - 5 & 29 + 40 \end{array}$$

45. Щоб визначати клітинки шахівниці, її рядки позначають цифрами 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, а стовпці — буквами a, b, c, d, e, f, g, h .

Біла шашка стоїть на клітинці $c3$.

А на яких — чорні шашки?

На скільки білих шашок менше, ніж чорних? А у скільки разів?

46. Установи порядок дій і обчисли значення виразів.

$$\begin{array}{ll} 1 + 2 \cdot 3 & 4 + 3 - 5 \\ 6 : 3 + 5 & (2 + 7) : 3 \end{array}$$

47. Обчисли значення виразу $c + 20 - 6$, якщо:
 $c = 56$; $c = 39$; $c = 28$.

48. Тато і син разом упіймали 13 рибин. Хто з них упіймав більше, якщо відомо, що тато упіймав 9 рибин? На скільки рибин більше?

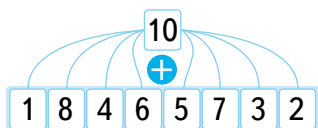
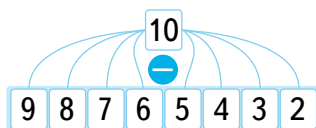
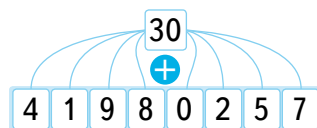
Math Clock

49. За допомогою ресурсу покажи на годинниках час виконання певної дії за своїм розпорядком дня.

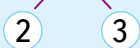

50. Визнач час і склади задачу.

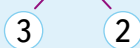

Крок 6**Додавання двоцифрових чисел з переходом через розряд****51.** Виконай додавання і віднімання.**52.** Пригадай склад числа. Запропонуй інші випадки.**53.** Поясни, як виконати додавання.

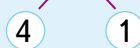
$$8 + 5 = 10 + 3$$

$$7 + 5 = 10 + 2$$

$$6 + 5 = 10 + 1$$

54. Виконайте додавання.

• $58 + 4$	$38 + 4$	$58 + 14$	$38 + 14$
• $67 + 5$	$47 + 5$	$67 + 15$	$47 + 15$
• $49 + 3$	$39 + 3$	$49 + 13$	$39 + 13$
• $34 + 9$	$54 + 9$	$34 + 19$	$54 + 19$

55. Продовж послідовність чисел.**56.** У першому контейнері 45 використаних батарейок, а у другому — на 7 більше. Скільки батарейок у двох контейнерах?**57.** Порівняйте значення виразів.

$$48 + 25 \text{ і } 67 + 14$$

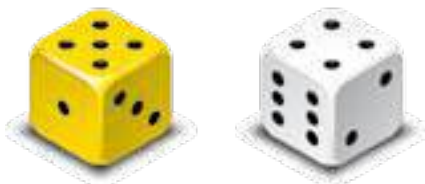
$$54 + 19 \text{ і } 26 + 46$$

58. Побудуй довільні точки K , L , M і N . З'єднай кожні дві точки відрізками. Скільки відрізків утворилося? Знайди довжину кожного відрізка у міліметрах. Обчисли суму довжин найкоротшого і найдовшого відрізків.

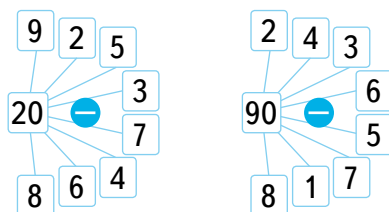
Крок 7

Віднімання двоцифрових чисел з переходом через розряд

59. Доповни кількість позначок на кожній грані до 10.

60. Виконай віднімання.

61. Поясни, як виконали віднімання.

$$12 - 7 = 2 + \underline{10} - 7 = 2 + 3 = 5$$

$$12 - 7 = \underline{12} - 2 - 5 = 10 - 5 = 5$$

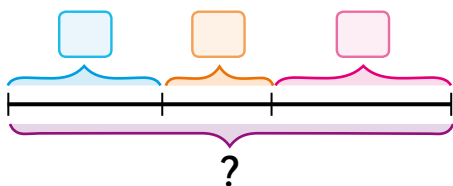
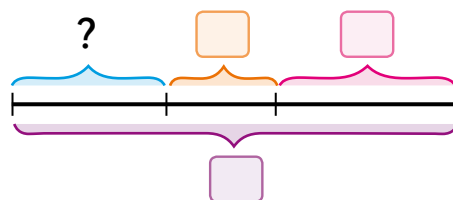

$$84 - 56 = (70 - 50) + (14 - 6) = 20 + 8 = 28$$

62. Знайдіть різниці.

• 10 - 8	15 - 8	35 - 8	65 - 18
• 10 - 9	14 - 9	44 - 9	64 - 19
• 13 - 3	13 - 7	63 - 7	53 - 17
• 16 - 6	16 - 8	56 - 8	76 - 28

63. Склади за схемами задачі і розв'яжи їх.

64. Знайди і виправ помилки. Запиши правильні рівності.

$$54 \text{ см} - 7 \text{ см} = 47 \text{ м}$$

$$31 \text{ см} + 29 \text{ см} = 60 \text{ см} = 6 \text{ м}$$

$$92 \text{ м} - 76 \text{ м} = 14 \text{ м}$$

$$54 \text{ дм} - 34 \text{ дм} = 10 \text{ дм} = 100 \text{ см}$$

65. Довжина першої стрічки 25 см. Друга — на 8 см коротша. Від другої стрічки відрізали 6 см. Якою завдовжки стала друга стрічка? Сформулюй свої запитання і знайди на них відповіді.

Крок 8

Істинні та хибні твердження. Залежність результатів додавання від зміни одного з компонентів

66. Зміни числа так, щоб утворилися істинні твердження.

18 л

16 л

12 л

67. Які з тверджень істинні?

- Куб і куля — об'ємні фігури.
- Прямокутник завжди більший, ніж квадрат.
- Піраміда може мати тільки три ребра.
- Коло — частина круга.
- У квадрата більше сторін, ніж у трикутника.
- Конус має одну вершину.

68. Чия думка правильна?

Можна
взяти 3 гірі, щоб
зважити 12 кг

Щоб зважити 12 кг,
досить взяти
4 однакові гірі

69. Перевір твердження.

Якщо один із доданків збільшити (зменшити) на кілька одиниць, то сума збільшиться (зменшиться) на стільки ж одиниць.

$$\begin{array}{llll} 25 + 15 & 25 + (15 + 1) & 25 + (15 + 3) & (25 + 7) + 15 \\ 20 + 50 & 20 + (50 - 1) & 20 + (50 - 6) & (20 - 4) + 50 \end{array}$$

70. Поясни, як виконати додавання способом округлення.

$$25 + 19 = 25 + (20 - 1) = 25 + 20 - 1 = 45 - 1 = 44$$

71. Виконай додавання способом округлення.

$$\begin{array}{l} 48 + 39 \\ 67 + 51 \end{array}$$

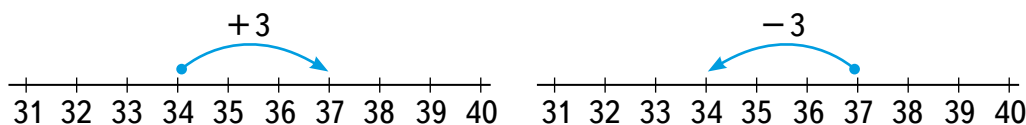
$$\begin{array}{l} 36 + 47 \\ 48 + 23 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 55 + 18 \\ 69 + 11 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 23 + 79 \\ 57 + 12 \end{array}$$

Крок 9**Зв'язок дій додавання і віднімання.
Рівняння**

- **72.** Розкажи за малюнками, як пов'язані дії додавання і віднімання.

- 73.** До кожної рівності склади по 2 рівності на віднімання.

$$38 + 54 = 92 \quad 77 + 21 = 98 \quad 45 + 36 = 81$$

Щоб перевірити дію додавання, слід від суми відняти один із доданків. Якщо дістанемо другий доданок, то додавання виконано правильно.

- 74.** Перевір результати дій двома способами.

$$56 + 30 = 76 \quad 14 + 68 = 82 \quad 36 + 48 = 88$$

- 75.** Які числа пропущені?

$$\square + 5 = 27 \quad 35 + \square = 40 \quad \square + 57 = 77 \quad 46 + \square = 93$$

Рівняння — це рівність із невідомим, позначеним буквою.

Розв'язати рівняння означає знайти те числове значення букви, при якому рівність істинна.

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

$$2 + x = 7 \\ x = 7 - 2$$

- 76.** Розв'яжи рівняння: $10 + x = 80$ $x + 5 = 30$.

- 77.** Розв'яжи рівняння за зразком.

Зразок: $49 + x = 80$

$$x = 80 - 49$$

$$x = 31$$

Перевірка. $49 + 31 = 80$, $80 = 80$.

Відповідь: $x = 31$.

$$1) x + 22 = 25$$

$$2) 29 + x = 52$$

$$3) 17 + x = 23$$

$$4) x + 31 = 45$$

$$5) 91 + x = 91$$

$$6) x + 58 = 85$$

- 78.** У шкільному автобусі їхали учні. На зупинці в автобус зайшло 8 учнів. Тепер їх стало 14. Скільки учнів було в автобусі до зупинки?

Крок 10**Залежність результатів віднімання від зміни одного з компонентів. Рівняння**

79. Дослідіть, як змінюється різниця від зміни

80. Поясни, як знайти різницю способом округлення.

$$55 - 19 = 55 - (20 - 1) = 55 - 20 + 1 = 35 + 1 = 36$$

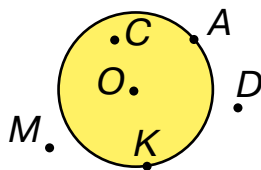
$$57 - 38 = (58 - 1) - 38 = 58 - 38 - 1 = 20 - 1 = 19$$

81. Виконайте віднімання способом округлення.

$$48 - 39 \quad 36 - 28 \quad 55 - 18 \quad 63 - 37 \quad 74 - 55$$

82. Назви точки, які лежать:

- а) поза кругом, усередині круга;
б) на колі, поза колом.

83. Які числа пропущені?

$$\square - 5 = 20 \quad 35 - \square = 15 \quad \square - 70 = 7 \quad 46 - \square = 23$$

Щоб знайти невідомий від'ємник, треба від зменшуваного відняти різницю.

Щоб знайти невідоме зменшуване, треба до різниці додати від'ємник.

84. Розв'яжи рівняння: $18 - x = 8$ $x - 5 = 30$

85. Оціни роботу.

$$78 - x = 29$$

$$x = 78 - 29$$

$$x = 49$$

Перевірка. $78 - 49 = 29$,
 $29 = 29$.

Відповідь: $x = 49$.

$$x - 57 = 35$$

$$x = 35 + 57$$

$$x = 92$$

Перевірка. $92 - 57 = 35$,
 $35 = 35$.

Відповідь: $x = 35$.

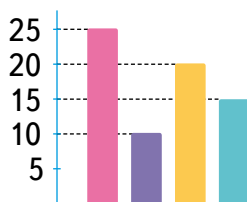

86. Знайди a : $87 - a = 65$ $a - 43 = 21$ $13 - a = 9$

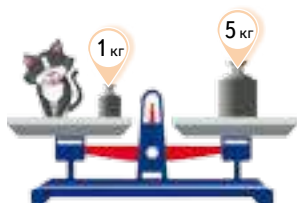
87. На пасіці зібрали мед. 52 кг меду здали в магазин, залишилося 14 кг. Скільки всього кілограмів меду зібрали?

Крок 11**Робота з даними. Величини та одиниці їх вимірювання. Прості та обернені задачі**

88. Чи правильно побудовано діаграму до малюнка?

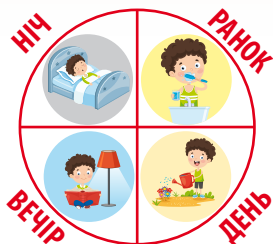
89. Назви у сантиметрах: 2 дм, 30 мм, 10 мм, 7 дм.
90. Каструля вміщує 19 л води, а банка — 3 л. Скільки літрів води вміщують разом каструля і банка? А 1 каструля і 2 банки?
91. Склади дві задачі, обернені до заданих, і розв'яжи їх.
92. Знайди x . $12 + x = 13$ $x - 6 = 2$ $30 - x = 20$
93. Порівняй. 15 грн і 50 коп. 33 грн і 41 грн
94. Знайди масу кожного героя та їхню загальну масу.

95. Виконайте дії. Перевірте результати одне одного.
3 см 2 мм + 6 см 7 мм	5 дм + 70 см	9 дм + 5 см
1 см 5 мм + 5 см 7 мм	50 мм + 20 см	7 см + 3 мм
96. Побудуйте діаграму відстаней, на які стрибають тварини. А на яку відстань стрибаєш ти?
Пума — 2 м	Гепард — 7 м
Тигр — 9 м	Гігантський кенгуру — 11 м
Великий дельфін — 8 м	Антилопа імпада — 10 м
97. На двох полицях книжок було порівну. Коли з першої полиці взяли 10 книжок, на ній залишилося 8 книжок. Скільки книжок було на другій полиці? Скільки книжок стало на двох полицях разом?

Крок 12

Час. Визначення часу за годинником

1 доба — 24 години
1 година — 60 хвилин
1 хвилина — 60 секунд

98. Як називають коротку стрілку на годиннику? А довгу? А червону?

99. Скільки обертів робить хвилинна стрілка за 1 годину?

100. Скільки обертів робить годинна стрілка за 1 добу?

101. Який час показує кожен годинник у першій половині доби?
А у другій?

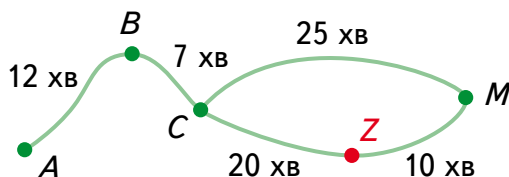
102. Назви в секундах.

1 хв 30 с

1 хв 3 с

1 хв 15 с

103. Скільки існує способів подолати шлях від пункту А до пункту М? А від А до Z? Який час витрачається на шлях у кожному випадку?

104. Який час витрачається на шлях від А до М, якщо водій зупиниться на заправці Z на 7 хвилин? Склади вираз та обчисли його значення.

105. Олена пробігла 100 метрів за 25 секунд, а Микола — на 7 секунд швидше. За який час пробіг 100 метрів Ігор, якщо його час на 2 секунди перевищує час Миколи?

106. Поспішайко був у таборі з 15 липня по 7 серпня включно. Скільки днів Поспішайко був у таборі?

107. Покажи на годинниках зазначений час.

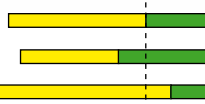
17:20 15:00 21:30 13:15 24:00

Math Clock

108. Досліди, як зміниться різниця, якщо:

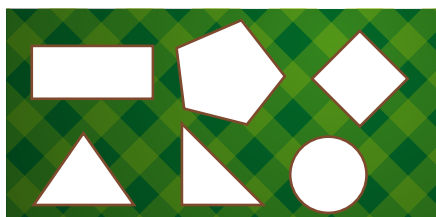
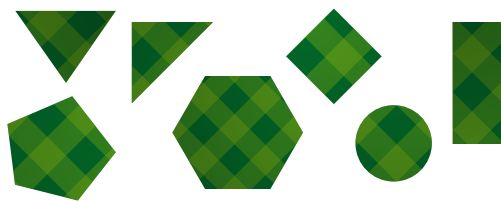
- зменшуване зменшити, а від'ємник збільшити;
- зменшуване збільшити, а від'ємник зменшити.

109. У магазині було 70 кг груш. До обіду продали 38 кг, а після обіду — 25 кг. Установіть:

- скільки кілограмів груш продали протягом дня;
- скільки кілограмів груш залишилося наприкінці першої половини дня;
- на скільки більше груш (у кг) продали до обіду, ніж після обіду;
- скільки кілограмів груш залишилося в магазині;
- на скільки більше груш (у кг) продали, ніж залишилося в магазині.

110. Яку форму має зайва латка?

111. У двох бідонах було 72 л молока. Коли із другого бідона відлили 18 л, у ньому залишилося 17 л. Скільки літрів молока було в першому бідоні?

112. Склади задачу за малюнками із запитанням: «Якою буде решта?».

113. Довжина першого відрізка 9 см, а другого — 8 см. Накресли відрізок, коротший від суми перших двох на 15 см.

114. З одного поля зібрали a ящиків суниці, а з іншого — на c ящиків більше. Скільки ящиків суниці зібрали із двох полів? Склади вираз та обчисли його значення для заданих у таблиці a і c .

a	5	17	25	8
c	7	9	3	9

Крок 14**Скарбничка досягнень.****Перевіряємо набуті компетентності**

- 115.** Знайди периметр многокутника, кожна сторона якого дорівнює 3 см.

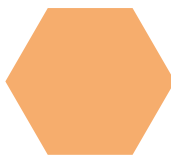
3 см

3 см

3 см

3 см

- 116.** Оля зібрала 18 суніць, а Ден — 22 суніці. Установи:
- скільки суніць діти зібрали разом;
 - скільки суніць має з'їсти Ден, щоб суніць у них стало порівну;
 - скільки ще суніць має знайти Оля, щоб суніць у них стало порівну;
 - скільки суніць Ден має віддати Олі, щоб суніць у них стало порівну.

- 117.** Виконайте дії. Перевірте результати одне одного.

2 дм + 7 см 1 хв 30 с — 70 с 20 с + 50 с 2 дм — 17 см

- 118.** Проаналізуй графік змагань і дай відповіді на запитання.

8:30—9:50	9:50—11:00	11:00—12:15	12:15—13:00	13:00—14:30
Біг	Плавання	Теніс	Перерва	Футбол

- О котрій годині почалися змагання? А закінчилися?
- Скільки часу тривали змагання із плавання?
- Яке змагання тривало довше — біг чи теніс? На скільки часу?
- Скільки часу тривали змагання до перерви?

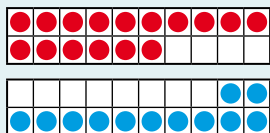
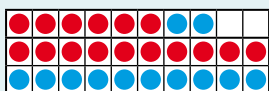
- 119.** Розв'яжи рівняння.

$$32 + x = 73 \quad y - 16 = 25 \quad 73 - x = 54 \quad y + 29 = 47$$

- 120.** Змодельуй за допомогою додатка *Number Frames* додавання та віднімання чисел за зразком.

Зразок: $16 + 12 = 28$

$$\begin{array}{ll} 13 + 11 & 13 - 11 \\ 25 + 17 & 25 - 17 \\ 43 + 27 & 43 - 27 \end{array}$$

Крок 15 Розвивальні завдання

121. Числа на малюнку вказують кількість шкідливих комах, знищених жабою за тиждень.

Установи:

- суму найбільшого і найменшого чисел;
- різниця між якими двома числами є найменшою (найбільшою);
- різниця яких двох чисел дорівнює 5;
- яке число на 7 більше за найменше.

122. У перший кошик поклали половину всіх груш, а у другий — решту 26 груш. Скільки груш у двох кошиках?

123. У садку ростуть тюльпани двох кольорів: червоні і жовті. Скількома способами можна скласти букет із трьох квіток?

124. Відгадай ребуси за зразком.

Ос

Она

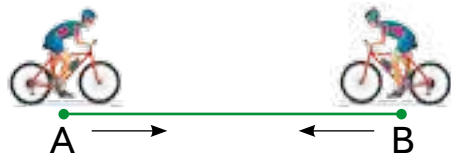
Ода

Обок

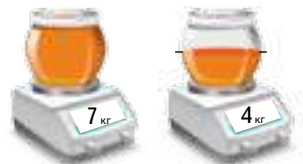
Розв'язання. Перший значок — коло, другий — літера с.

Відповідь: КОЛОС.

125. Два велосипедисти одночасно із двох різних міст виїхали назустріч один одному. Перший проїхав до зустрічі 2 год. Скільки часу їхав до зустрічі другий велосипедист?

126. Склади задачу за малюнком. Розв'яжи її. Яка маса меду поміщається у банку?

127. Мрійниці треба накреслити 5 відрізків. Довжина першого — 2 см, а довжина кожного наступного відрізка на 2 см більша за довжину попереднього. Знайди довжину п'ятого відрізка.

Подорож 2. Набуваємо досвіду множення та ділення

Крок 16 Сутність дії множення. Множення на числа 1 і 0

$$2 + 2 + 2 = 2 \cdot 3 = 6$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 \cdot 5 = 10$$

Додавання однакових доданків можна замінити дією **множення**.

Добуток Добуток

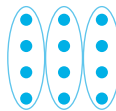
$$a \cdot b = c$$

Множник Множник

Переставний закон
множення

$$a \cdot b = b \cdot a$$

- 128.** Склади до кожного малюнка по 2 вирази (на додавання і множення) та обчисли їх значення.

- 129.** Знайди периметр квадрата зі стороною 5 см; 10 см.

- 130.** Чому дорівнює периметр трикутника, кожна сторона якого 6 см? А 9 см?

- 131.** Поясніть, хто що обчислив.

$$4 \cdot 2 = 8$$

$$3 \cdot 8 = 24$$

- 132.** Склади розповідь до кожної рівності.

$$5 \cdot 1 = 5$$

$$1 \cdot 18 = 18$$

$$0 \cdot 5 = 0$$

$$46 \cdot 0 = 0$$

- 133.** Заміни множення додаванням і обчисли за зразком.

Зразок: $3 \cdot 17 = 17 \cdot 3 = 17 + 17 + 17 = 51$.

$$25 \cdot 3$$

$$4 \cdot 15$$

$$10 \cdot 5$$

$$6 \cdot 12$$

$$33 \cdot 3$$

- 134.** Виконай множення за числовим променем.

$$5 \cdot 3$$

$$4 \cdot 4$$

$$3 \cdot 7$$

$$6 \cdot 4$$

$$10 \cdot 2$$

Number Line

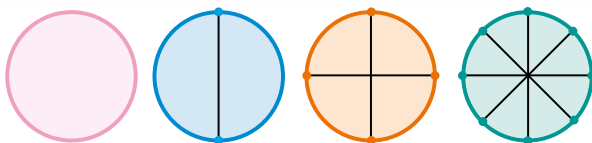

- 135.** Склади таблицю множення числа 2.

Крок 17

Сутність дії ділення. Ділення числа a на 1 і на a . Ціле і частини

136. На скільки рівних частин поділили круги? А відповідні кола?

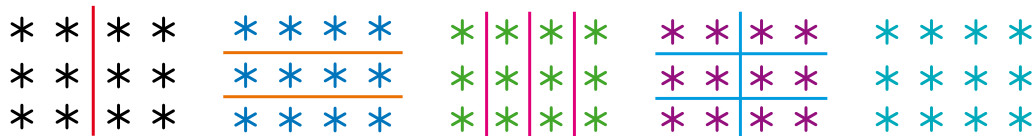
137. Довжина кола дорівнює 16 см. Знайди довжини його частин.

138. Склади до кожного малюнка по 2 вирази та обчисли їх значення.

Ділення

Ділене	Дільник	$a : a = 1$
↓	↓	$a : 1 = a$
18	6	$a : 0$
↖ ↗	↖ ↗	
Частка	Частка	

$18 : 6 = 3$

$$12 : 2 = 6$$

$$12 : 6 = 2$$

139. Як поділити кількість грошей, що задає кожна купюра, порівну на двох?

140. Виконай дію ділення та назви її компоненти.

$$7 : 7$$

$$10 : 2$$

$$10 : 1$$

$$9 : 3$$

$$45 : 45$$

141. Додай 40 до кожного числа.

3, 6, 12, 15, 24, 31, 48

142. Додай 38 до кожного числа.

3, 6, 12, 15, 24, 31, 48

143. Периметр квадратної клумби дорівнює 20 м. Яка довжина однієї сторони клумби?

144. Для кожного добутку складіть по 2 рівності на ділення.

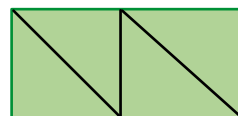
$$6 \cdot 5 = 30$$

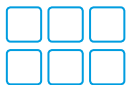
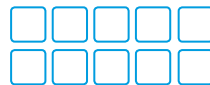
$$4 \cdot 8 = 32$$

$$3 \cdot 7 = 21$$

$$9 \cdot 10 = 90$$

145. Накресли прямокутник зі сторонами 4 см і 6 см. Поділи його на 4 рівні частини різними способами. Наприклад:

Крок 18**Множення та ділення на 2 і на 4.
Половина і четверта частина****146.** Продовж послідовність.

$2 \cdot 1 = 2$

$2 \cdot 2$

$2 \cdot 3$

$2 \cdot \dots$

Від множення числа на 2 воно збільшується у 2 рази.

$3 \cdot 2 = 6$

Щоб зменшити число удвічі, треба поділити його на 2.

$8 : 2 = 4$

147. Збільш удвічі числа:

3, 5, 7, 9, 11, 15.

148. Зменш удвічі числа:

4, 6, 8, 10, 20, 100.

149. Висота куща малини 1 м, а калини — у 4 рази більша. Яка висота куща калини? На скільки метрів калина вища за малину?**150.** Довжина великої мухи 12 мм, а маленької — у 4 рази менша. Яка довжина маленької мухи?**151.** Кожну стрічку поділили на 2 рівні частини. Знайдіть довжину кожної частини. Яка найбільша? А яка найменша?

12 м

8 м

18 м

152. Склади розповідь за малюнками.

Половина, або одна друга

Чверть, або одна четверта

153. Виконай дії та зроби висновки.

$5 \cdot 2$

$10 \cdot 2$

$5 \cdot 4$

$6 \cdot 2$

$12 \cdot 2$

$6 \cdot 4$

$16 : 2$

$8 : 2$

$16 : 4$

$12 : 2$

$6 : 2$

$12 : 4$

Крок 19**Множення та ділення на 3.****Задачі на знаходження добутку і частки****154.** Продовж послідовність.

$3 \cdot 1 = 3 \quad 3 \cdot 2 \quad 3 \cdot \dots$

155. Триголовий дракон Змій Горинич придбав собі та трьом своїм братам драконам капелюхи. Скільки капелюхів придбав Змій Горинич?**156.** Згадай таблицю множення на 3. Які числа пропущені?

1	2		4	5			8	9	
3	6	9			18	21			30

157. У класі 7 дівчат, а хлопців — у 3 рази більше. Скільки у класі хлопців? На скільки їх більше? А скільки дітей разом?**158.** Розклади фрукти на 3 тарілки порівну. Скільки яких фруктів буде на одній тарілці?**159.** Скільки всього фруктів на одній тарілці? А на всіх разом?**160.** У відрі 12 л води. Усю воду потрібно розлити у банки. Скільки потрібно банок місткістю 3 л? А дволітрових?

Якщо шоколадку розділити на три рівні частини, то кожен таку частину називають $\frac{1}{3}$ або третиною шоколадки.

161. У трикутнику ABC усі сторони рівні між собою, а його периметр дорівнює 18 см. Побудуй квадрат, сторона якого дорівнює стороні трикутника ABC , і зафарбуй його. Заштрихуй одну третю цього квадрата.**162.** Порівняйте значення виразів. Перевірте результати одне одного.

$16 : 4 \text{ і } 15 : 3$

$2 \cdot 7 \text{ і } 3 \cdot 6$

$24 : 3 \text{ і } 2 \cdot 4$

Крок 20**Множення та ділення на 5. Задачі на збільшення (зменшення) числа у кілька разів**

163. Згадай таблиці множення. Які числа можна поділити на 5? А на 10?

17 5 53 25 40 33 20 45 15 28

164. Висота споруди 25 м, а ширина — у 5 разів менша. Знайди довжину споруди, якщо вона вдвічі більша за ширину.

 165. Скільки купюр по 5 грн слід узяти, щоб отримати зображену кількість грошей у кожному випадку?

166. Добери такі значення x , щоб нерівності були істинні.

$$5 : 5 > 5 - x \quad 5 \cdot 0 < 2 - x \quad 15 : 3 > 15 : x$$

 167. Лісник рахував уражені шкідниками дерева і зробив записи. Розшифруй їх. Скільки уражених шкідниками дерев помітив лісник?

168. Установи порядок дій і обчисли значення виразів.

$$\begin{array}{cccc} 8 \cdot 5 - 9 & 8 + 30 : 5 & 25 : 5 - 1 & 5 \cdot 2 + 42 \\ 5 - 8 : 4 & 45 : 5 - 8 & 5 \cdot 9 + 7 & 8 - 40 : 5 \end{array}$$

169. На приготування сніданку в їдальні витратили 25 кг картоплі, 5 кг цибулі, а моркви — у 5 разів менше, ніж картоплі й цибулі разом. Скільки кілограмів моркви витратили?

170. Накресли відрізок завдовжки 10 см і поділи його на 5 рівних частин. Кожен з утворених відрізків — це $\frac{1}{5}$ частина відрізка.

 Яка довжина п'ятої частини цього відрізка?

171. Накресли відрізок, $\frac{1}{5}$ частина якого має довжину 10 мм.

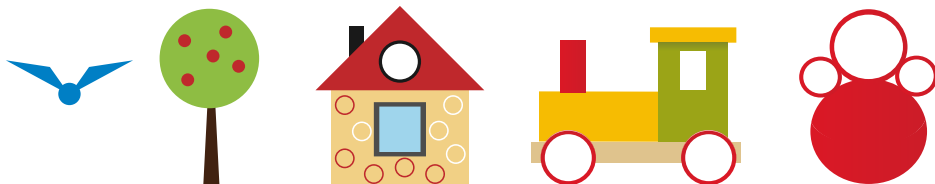
 172. Розгляньте сліди ведмедя і лисиці. Скільки пальців у 3 ведмедів і 2 лисиць разом? У кого більше пальців: у 2 ведмедів чи у 3 лисиць?

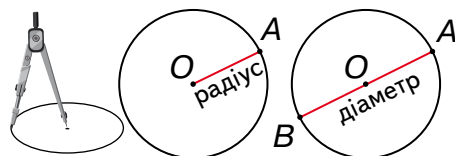
Крок 21

Коло. Круг. Поділ геометричних фігур на частини

173. Скільки на кожному малюнку кіл, а скільки кругів?

Коло можна накреслити циркулем. Голка циркуля розташована в *центрі* кола (точка **O**).

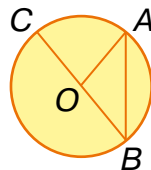

Відрізок, який сполучає довільну точку кола із центром, — *радіус* кола (**OA**). Відрізок, який сполучає дві довільні точки кола і проходить через його центр, — *діаметр* кола (**BA**).

174. Частина площини, обмежена колом, — *круг*.

Назви центр, радіус і діаметр круга.

175. Радіус зображеного на малюнку кола дорівнює 5 см. Чому дорівнює діаметр?

176. Радіус кола 12 см. На скільки сантиметрів його діаметр більший за радіус?

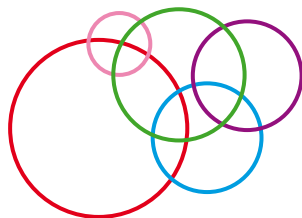
177. Назви істинні твердження.

- Кожне коло має безліч радіусів.
- Центр кола належить кожному діаметру.
- Діаметр кожного кола вдвічі більший за його радіус.
- Два радіуси завжди утворюють діаметр.

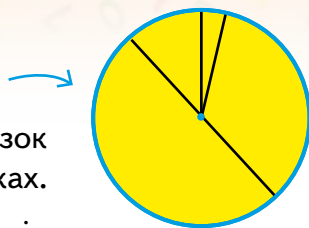
178. Обчисліть значення виразів. Перевірте результати одне одного.

$$\begin{array}{cccc} 25 + 8 - 8 & 60 - 4 + 4 & 42 - 2 + 33 & 40 - (17 - 9) \\ 17 + 8 - 17 & 33 + 46 - 7 & 9 + (12 - 8) & 43 + (93 - 39) \end{array}$$

179. Скільки кіл зображено на малюнку? Яке з кіл має найбільший радіус?

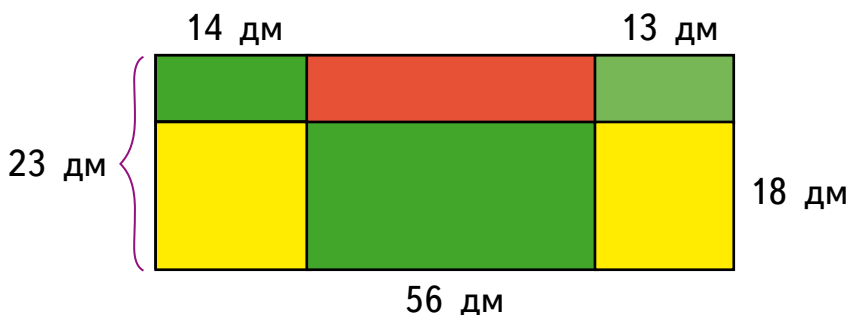
180. На скільки частин поділений круг?
Скільки радіусів зображено на малюнку?

181. Скільки спільних точок можуть мати відрізок і коло? А два кола? Зобразіть на малюнках.

182. Мишко мав 80 грн. Половину грошей він витратив на фрукти, а четверту частину всіх грошей — на овочі. Скільки грошей залишилося у Мишка?

183. Мрійниця і Поспішайко розбили клумбу розміром 56 дм на 23 дм. Зону із трояндами вони позначили червоним. Знайди довжину декоративного парканчика, яким можна обгородити цю зону.

184. Знайдіть значення виразів і розмістіть їх у порядку зростання.
 $36 : 4 \cdot 5$ $25 : 5 \cdot 4$ $5 \cdot (4 + 6)$ $45 : (12 - 7)$

Крок 22

Множення та ділення на 6. Знаходження значення виразів, що містять дії різного ступеня

185. Який вираз містить найбільше дій? А який найменше?

$$a \cdot b - c$$

$$x + 1$$

$$a + (b - 1)$$

$$a : b - c \cdot a$$

$$(a - b) \cdot c$$

У виразі без дужок спочатку виконують множення та ділення, а потім — додавання та віднімання у тому порядку, у якому вони записані. Дію в дужках виконують першою.

186. Назвіть у кожному виразі результат першої дії.

$$90 - 6 \cdot 4$$

$$8 \cdot 4 + 6 \cdot 7$$

$$44 + 13 - 9$$

$$50 + 45 : 5$$

$$(85 - 65) : 5$$

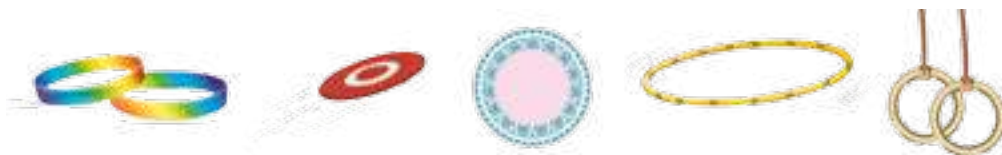
$$(40 - 24) \cdot 4$$

187. Доповни і прочитай таблицю множення та ділення на число 6.

×	1	2	3		5	6	7	8		10
6										
:	6		18	24	30	36		48	54	60

188. Постав дужки у виразі $30 : 7 - 1$ так, щоб його значення дорівнювало 5.

189. Скільки груп предметів можна виокремити?

190. Добери такі числа, щоб рівності були істинні.

$$x \cdot 6 = 24$$

$$x : 6 = 5$$

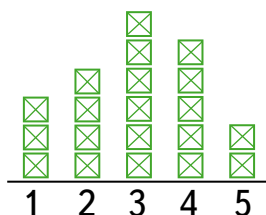
$$x \cdot 7 = 14$$

$$12 \cdot x = 36$$

$$12 : x = 2$$

$$43 - x = 13$$

191. Щодня дослідник лічив кількість дощових черв'яків, що з'являлися на певній ділянці після дощу. Отримав результати, зображені на діаграмі. Скільки черв'яків бачив дослідник кожного дня, якщо $\boxtimes$ — це 6 черв'яків.

192. Перше число 3, друге — у 6 разів більше, а третє — у 2 рази менше від другого. Знайди третє число і суму трьох чисел.

193. Знайдіть значення кожного з виразів, якщо $x = 6$. Значення якого з виразів найбільше?

$$60 : x$$

$$40 : 8 \cdot x$$

$$7 \cdot x - 13$$

$$120 - x + 46$$

$$9 \cdot x$$

$$2 \cdot 3 \cdot x$$

$$42 : x + 39$$

$$15 - (48 : x)$$

194. Для кожної кімнати хочуть придбати люстру на 6 різків. Для кожного іншого приміщення — на 2 різки. Скільки лампочок потрібно купити для трикімнатної квартири за наявності кухні, передпокою та приміщення санвузла?

195. У класі 10 учнів. На виготовлення поробки кожному необхідно x ватних дисків. У пачці 80 ватних дисків. Скільки дисків лишилося? Запиши вираз до задачі. Знайди його значення, якщо $x = 6$. Скільки поробок можна зробити з решти дисків?

Крок 23

Множення та ділення на 7.

Знаходження невідомих компонентів дій

196. Назви числа, що діляться одночасно на 2 і на 5. На яке ще число діляться ці числа?

197. Назви числа, що діляться одночасно на 2 і на 3. На яке ще число діляться ці числа?

198. Назви числа, що діляться на 7.

199. Гітара має 7 струн. Скільки струн у всіх гітар із концертного квартету? А з квінтету?

200. Десятеро дітей намалювали по 1 ілюстрації до казки «Вовк і семеро козенят». Скільки козенят намалювали діти?

201. Доповни і прочитай таблицю множення та ділення на число 7.

×	1	2	3	4		6	7	8	9	
7										
:	7	14		28	35	42	49		63	70

202. Пригадай кольори веселки англійською мовою. Діти підготували для аплікації 35 папірців усіх кольорів веселки у рівній кількості. Скільки папірців кожного кольору підготували діти?

203. Порівняйте значення виразів.

$$2 \cdot 5 + 26 \text{ і } 2 \cdot 7 + 14 \quad 3 \cdot (14 - 7) \text{ і } 7 \cdot (13 - 4)$$

$$4 \cdot 7 + 9 \text{ і } 3 \cdot 8 + 12 \quad 54 : (3 + 3) \text{ і } 56 : (3 + 4)$$

204. Назви невідомі компоненти дій. Розв'яжи рівняння.

$$49 - x = 7 \quad 21 : x = 7 \quad x : 7 = 5 \quad 7 \cdot x = 28$$

$$x - 7 = 89 \quad 56 : x = 7 \quad x + 5 = 35 \quad 70 - x = 10$$

205. У Діани на руках 3 браслети, у Марини — на 2 браслети більше, а у Світлани — у 4 рази більше, ніж у Діани і Марини разом. Скільки браслетів на руках у Світлани?

206. Яким завдовжки має бути дріт, щоб від нього можна було відрізати 4 шматки по 7 м і 7 шматків по 5 м?

 207. Позначте невідоме число буквою x . **208.** Розгадай ребуси.

Складіть рівняння і розв'яжіть їх.

1. Невідоме число збільшили у 7 разів і дістали 28.

7я

40А

2. Від 35 відняли невідоме число і дістали 7.

3. Невідоме число зменшили у 7 разів і дістали 3.

4. До невідомого числа додали 7 і дістали 73.

 209. У Давньому Римі для запису чисел використовували такі цифри.

I	V	X	L	C	D	M
1	5	10	50	100	500	1000

Наприклад: 2 — II, 4 — IV, 7 — VII, 25 — XXV, 68 — LXVIII.

Запишіть римськими цифрами рівності:

$$10 + 5 = 15 \quad 20 + 1 = 21 \quad 3 + 50 = 53 \quad 30 - 12 = 18$$

210. Знайди y .

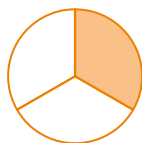
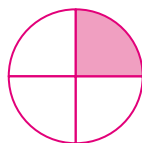
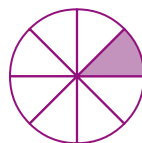
$$XX - y = XII$$

$$y + III = XVII$$

$$y - IV = XX$$

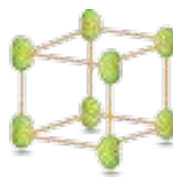
Крок 24 Множення та ділення на 8. Восьма частина

211. На скільки рівних частин розділили кожен круг? Яку частину зафарбовано?

 212. Уяви, що круг — це запіканка, яка коштує 24 грн. Яка ціна кожного зафарбованого шматка?

213. Для виготовлення одного зображеного куба потрібно 12 зубочисток і ... бобів. Скільки бобів потрібно для виготовлення 5 таких кубів?

214. Скільки годин становить $\frac{1}{8}$ частина доби?

215. 8 л молока повністю розлили у глечики, по 2 л у кожний. Скільки глечиків знадобилося? Склади і розв'яжи задачу, обернену до даної.

216. Назви компоненти дій. Як вони пов'язані?

Якщо добуток двох чисел поділити на одне із цих чисел, то отримаємо інше число.

$$8 \cdot 3 = 24$$

$$24 : 3 = 8$$

$$24 : 8 = 3$$

217. З кожної рівності утвори по 2 вирази на ділення.

$$5 \cdot 8 = 40$$

$$8 \cdot 9 = 72$$

$$7 \cdot 8 = 56$$

$$8 \cdot 6 = 48$$

218. Знайди восьму частину від

16 год

80 грн

32 хв

40 см

8 л

48 кг

219. Як зручно полічити кількість трикутників, що використані в узорі?

220. Склади кілька істинних тверджень, що містять слова і числа, подані нижче.

Рік

доба

місяць

веселка

метр

100

12

10

28

30

24

7

221. Порівняй значення величин.

$$24 \text{ м} : 8 \text{ і } 80 \text{ дм} : 8$$

$$40 \text{ грн} : 8 \text{ і } 45 \text{ грн} : 9$$

$$3 \text{ год} \cdot 8 \text{ і } 4 \text{ год} \cdot 8$$

$$400 \text{ г} : 2 \text{ і } 50 \text{ г} \cdot 3$$

222. Мама зібрала 55 огірків. 7 огірків родина з'їла за обідом, а решту мама розклала у 8 банок порівну і законсервувала. Скільки огірків мама поклала в кожную банку?

223. За добу від однієї вівці господиня надоїла 1 л молока, від однієї кози — 3 л. Скільки літрів молока господиня надоїла за добу від восьми таких овець і трьох таких кіз?

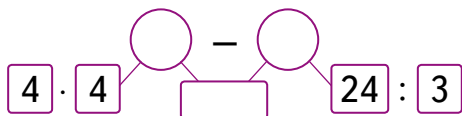
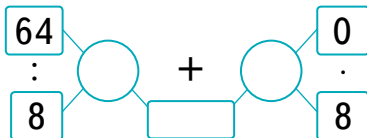
224. Обчисли.

$$64 : (56 - 8 \cdot 6)$$

$$(72 : 8 + 24) - 3 \cdot 8$$

$$90 - 4 \cdot 6 : 8$$

225. Запиши вираз до кожної схеми й обчисли його значення.

- **226.** Розглянь таблицю множення на число 9 і розкажи свої прийоми її запам'ятовування.
$1 \cdot 9 =$	09
$2 \cdot 9 =$	18
$3 \cdot 9 =$	27
$4 \cdot 9 =$	36
$5 \cdot 9 =$	45
$6 \cdot 9 =$	54
$7 \cdot 9 =$	63
$8 \cdot 9 =$	72
$9 \cdot 9 =$	81
$10 \cdot 9 =$	90
- 227.** Перевір, чи правильні твердження про таблицю множення на число 9.
- Перша цифра добутку — це перший множник, зменшений на 1.
 - Сума цифр добутку завжди дорівнює 9.
 - Перша цифра добутку щоразу збільшується на 1.
 - Друга цифра добутку щоразу зменшується на 1.

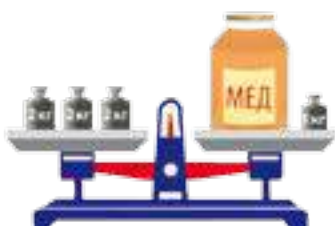
- 228.** З кожної рівності утвори рівність, що містить ділення на 9.
- $9 \cdot 5 = 45$ $3 \cdot 9 = 27$ $9 \cdot 4 = 36$ $7 \cdot 9 = 63$

- 229.** Обчисли значення виразу $3 \cdot a : 9$, якщо $a = 9$, $a = 3$, $a = 6$.

- 230.** Які з виразів є буквеними?

$56 \cdot a$ $a + p$ $56 + c$ $84 : 4$ $67 \cdot b$ $2 \cdot x + 7$

- **231.** Установить масу банки з медом і масу кавуна.

- 232.** Яку масу разом мають 3 таких банки меду і 9 таких кавунів? Склади вираз та обчисли його значення.

- 233.** Петрик упіймав 8 рибок, Микола — x , а Оля — удвічі більше за Миколу, але менше від Петрика. Запиши у вигляді виразів відповіді на запитання.

- Скільки рибок упіймала Оля?
- Скільки рибок упіймали хлопчики разом?
- На скільки більше рибок упіймав Петрик, ніж Оля?
- На скільки рибок більше упіймала Оля, ніж Микола?
- Скільки рибок упіймали діти разом?

 234. Виконайте дії. Яким має бути знак: $=$, $>$ чи $<$?

$$81 : 9 > 8 \quad 9 : 9 + 12 \square 15 \quad 64 : 8 \square 8$$

$$72 : 9 \square 9 \quad 9 \cdot 4 + 14 \square 50 \quad 45 : 9 \square 8$$

$$56 : 8 \square 5 \quad 8 \cdot 4 - 12 \square 15 \quad 28 : 7 \square 6$$

235. Обчисли значення виразів.

$$9 \cdot 9 + (45 : 9 + 7) \quad 99 - (10 - 64 : 8) \cdot 9$$

236. У Коломиї діє музей «Писанка». Запиши вираз для знаходження кількості писанок, використаних для панно.

237. Перша сторона трикутника дорівнює 9 см, друга — у 4 рази довша за першу, а третя — на 2 см коротша, ніж друга. Знайди периметр цього трикутника.

Крок 26 Множення та ділення на 10

238. Полічи десятками до 100.

239. Склади до кожного малюнка по 2 вирази на ділення та обчисли їх значення.

$$20 : 2 = 10$$

$$20 : 10 = 2$$

 240. Поясни, як помножити число 10 на 7. А як помножити число 5 на 10?

$$10 \cdot 7 = 1 \text{ дес.} \cdot 7 = 7 \text{ дес.} = 70$$

241. Виконай дії. $3 \cdot 10$ $10 \cdot 4$ $9 \cdot 10$ $10 \cdot 8$

Щоб помножити число на 10, потрібно дописати до нього справа один нуль.

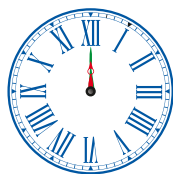
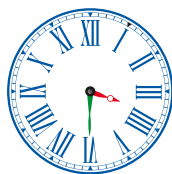
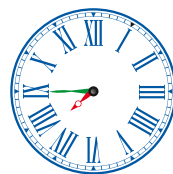
Щоб поділити на 10 число, яке закінчується нулем, потрібно відкинути у ньому справа один нуль.

242. В однієї із сороконіжок у 10 разів більше ніжок, ніж у бджілки. Скільки ніг у сороконіжки?

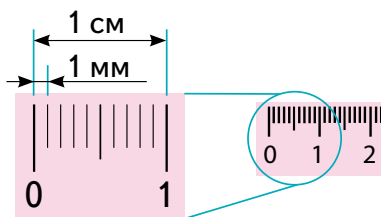
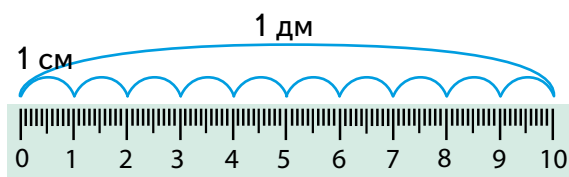
243. Павук має 4 пари довгих ходильних ніг. Скільки всього ніг мають 10 павуків?

244. Довжина прямокутника 30 см, а ширина — у 10 разів менша. Знайди ширину прямокутника та його периметр.

 245. Визначте час за годинником у першій половині доби і у другій.

246. Розглянь малюнок. Скільки сантиметрів міститься в одному дециметрі? Яку частину дециметра становить 1 сантиметр?

247. $1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$, тому $6 \text{ см} = 10 \text{ мм} \cdot 6 = 60 \text{ мм}$. А 9 см — ?

248. Запиши у сантиметрах. 3 дм 5 дм 8 дм 50 мм

249. Знайди і виправ помилки.

$$55 - 3 = 25$$

$$90 - 9 = 99$$

$$35 : 5 + 2 = 5$$

$$100 - 0 = 10$$

$$21 - 8 = 3$$

$$35 : (5 + 2) = 5$$

$$21 - 5 = 16$$

$$60 - 3 = 67$$

$$20 - 6 : 2 = 7$$

250. В інтернет-магазині інженер підземного міста замовив 5 конструкторів по 10 золотих монет кожен. Яку загальну суму він має заплатити, якщо доставка коштує 6 монет?

251. Принцеса має 2 мотки чарівного мережива. У першому — 6 м, у другому — 4 м. Скільки коштує кожний моток, якщо за 2 мотки вона заплатила 100 чарівних монет?

252. Тридцять літрів води розлили в однакові трилітрові пляшки. На скільки менше треба взяти шестилітрових бутлів, щоб розлити цю воду?

253. Чому дорівнює $\frac{1}{10}$ від:

50 кг

60 ц

80 хв

90 м

Крок 27 Вартість. Грошові розрахунки

254. Дайте відповіді на запитання.

- Скільки гривень у кожному гаманці? А скільки купюр?
- Де найбільше грошей? А де купюр?
- У скільки разів у синьому гаманці більше грошей, ніж у червоному?
- На скільки гривень у зеленому гаманці більше, ніж у червоному?
- Додайте по одній купюрі в кожен гаманець так, щоб кількість грошей у гаманцях стала однаковою.

255. У Марата 5 монет по 2 грн і 3 монети по 5 грн. Скільки всього гривень у Марата? А скільки монет? Кого зображено на цих монетах?

256. Як можна розміняти купюру 20 грн? А 50 грн?

257. Ціна одного метра тканини n грн. Всього тканини a м. Вартість всієї тканини s грн. Поясни, про що ти дізнаєшся, якщо обчислиш значення виразів: $n \cdot a$, $s : n$, $s : a$.

258. Склади 3 правильні рівності до задачі.

259. За пенал і шкільне приладдя тато заплатив 70 грн. Пенал коштував 57 грн. На скільки гривень пенал дорожчий за приладдя? Яке шкільне приладдя тато міг придбати?

260. Що дешевше купити: 3 піріжки по 6 грн кожний чи 5 піріжків по 4 грн кожний?

261. Батьки купили 2 кг груш по 25 грн за 1 кілограм і 3 кг яблук по 15 грн за 1 кілограм. Скільки гривень коштує вся покупка?

262. Зоряна мала 60 грн. Половину всіх грошей вона витратила на сир, а третину тих грошей, що залишилися, — на яблуко. Якою була решта?

263. Знайди значення виразів.

$$\begin{array}{lll} 12 \text{ грн} + 85 \text{ грн} & 75 \text{ коп.} - 25 \text{ коп.} & 1 \text{ грн} - 25 \text{ коп.} \\ 9 \text{ грн} \cdot 3 & 28 \text{ грн} : 7 & 10 \text{ грн} : 10 \text{ грн} \end{array}$$

264. Знайди невідоме.

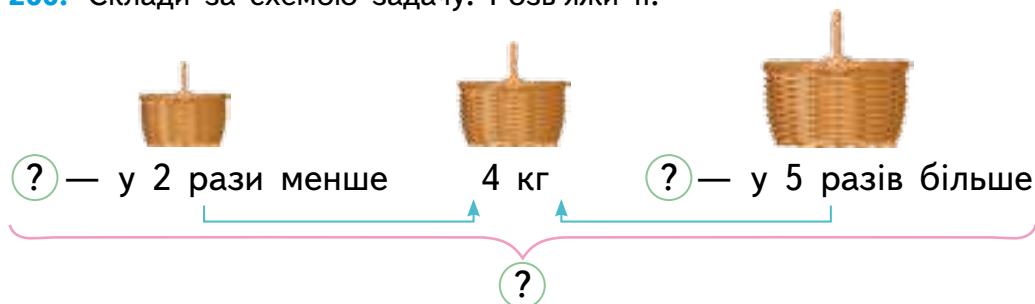
$$\begin{array}{lll} x - 46 = 13 & x + 62 = 88 & x : 5 = 20 \\ 46 - x = 13 & 7 \cdot x = 63 & 20 : x = 5 \end{array}$$

 265. Склади за таблицею задачі. Розв'яжи їх.

Ціна за 1 кг	Кількість кілограмів	Вартість покупки
30 грн	2	?
?	10	90 грн
7 грн	?	56 грн

Крок 28 Складені задачі на множення та ділення

266. Склади за схемою задачу. Розв'яжи її.

267. Яка задача якій моделі відповідає?

1. Бабуся зібрала 5 ящиків полуниць, по 2 кг у кожному, і 7 ящиків смородини, по 6 кг у кожному. Скільки кілограмів ягід зібрала бабуся?
2. Для виготовлення віночків майстриня витратила 4 рулони зеленої стрічки, по 10 м у кожному, і 9 рулонів червоної, по 5 м у кожному. На скільки метрів червоної стрічки майстриня витратила більше, ніж зеленої?

3. Тато придбав 2 упаковки води, по 4 пляшки у кожній. Яка вартість покупки, якщо одна пляшка коштує 5 грн?
4. Господиня наповнила молоком 4 трилітрові банки і 2 дволітрові. У скільки разів більше молока було в трилітрових банках, ніж у дволітрових?

$$(\square \cdot \square) \cdot \square \quad \square \cdot \square - \square \cdot \square$$

$$\square \cdot \square + \square \cdot \square \quad (\square \cdot \square) : (\square \cdot \square)$$

- 268.** Поспішайко замовив 10 зошитів за ціною 4 грн кожний, 10 ручок за ціною 3 грн кожна і 10 олівців за ціною 2 грн кожний. Скільки гривень має заплатити Поспішайко за замовлення?

- **269.** Склади задачу за виразом $72 \text{ см} - 5 \text{ см} \cdot n$.

- 270.** Тато зібрав 27 кг черешень, а син — у 3 рази менше. Усі зібрані черешні вони склали у ящики по 9 кг у кожний. Скільки знадобилося ящиків? Розглянь записи і поясни розв'язання.

Розв'язання.

- $27 : 3$ — зібрав син;
- $27 + 27 : 3$ — усього зібрали тато й син;
- $(27 + 27 : 3) : 9$ — потрібно ящиків;
- $(27 + 27 : 3) : 9 = 4$ (ящики).

Відповідь: потрібно 4 ящики.

- 271.** До свята Олеся підготувала 6 наліпок на вікна, а Роман — у 4 рази більше. Всі наліпки вони розподілили на 3 вікна порівну. Скільки наліпок буде на кожному вікні?

- **272.** Знайдіть значення виразів. Порівняйте результати одне одного.
- $$53 + (12 - 4 \cdot 2) \cdot 9 \quad 18 : (70 : 10 - 50 : 10)$$

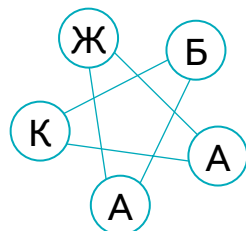
- 273.** Порівняй значення величин.

1 м і 45 дм

60 см і 5 дм

50 мм і 1 дм

- 274.** Пройшовши стежками, Поспішайко прочитав слово з усіх букв. Скільки стежок він пройшов, щоб зібрати всі літери для цього слова? А яку відстань він подолав, якщо довжина кожної стежки 7 м?

 275. Коли говорять *пара*? Наведи приклад. Що означає *пара чобіт*?
А три *пари* коней?

276. Висіло 18 рукавичок. Скільки було пар?

277. Свято супроводжували 5 карет, в кожную з яких було запряжено трійку коней. Скільки знадобилося коней?

278. Назви число, яке можна зменшити у 2, у 4, у 5, у 6, у 10 разів.

279. Добери замість * цифри, щоб число $1*$ ділилося на 2.

280. Добери замість * цифри, щоб число $4*$ ділилося на 5.

Якщо число закінчується однією із цифр 0, 2, 4, 6, 8, то його можна поділити на 2.

281. Добери замість * цифри, щоб число $7*$ ділилося на 10. Установи, на які ще числа ділиться утворене число.

Якщо число закінчується цифрою 0 або 5, то його можна поділити на 5.

Якщо число закінчується цифрою 0, то його можна поділити на 10.

282. Миколка розрізав шнурок на дві нерівні частини. Чи можна якусь із них називати половиною шнурка?

283. Чи правильний малюнок?

Заштриховано:

більше половини

менше чверті

284. Точка M — середина відрізка AB . Знайди довжину відрізка AB , якщо $MB = 5$ см.

 285. Точки A , B і C лежать на одній прямій. $AB = 3$ см, $BC = 5$ см. Знайдіть AC . Розгляньте 2 випадки.

286. Господиня за добу надоїла від однієї кози 3 л молока, а від однієї корови — на 20 л більше, ніж від кози. Скільки всього літрів молока надоїла господиня за добу?

 287. Скільки літрів молока вона зможе надоїти від 2 таких корів і 5 таких кіз?

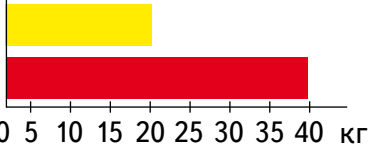
- 288.** У змаганнях з веслування брали участь 6 четвірок парних і 5 вісімок розпашних. Скільки веслувальників взяли участь у змаганнях?

Розпашне веслування

Парне веслування

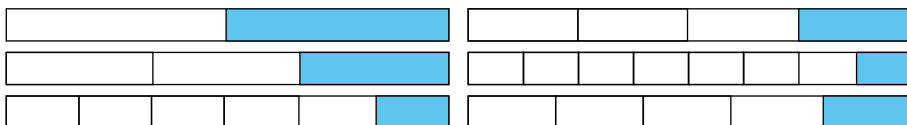
- 289.** Скільки всього весел було у веслувальників?
- 290.** На кущі жовтої троянди зацвіло 16 квіток, а на кущі червоної — 4. На якому із цих кущів більше квіток? У скільки разів? Скільки ще троянд має розпуститися на червоному кущі, щоб троянд стало порівну?
- 291.** На діаграмі зображено кількість жовтих і червоних помідорів, зібраних у господарстві (у кг). Яких помідорів зібрали більше? На скільки кілограмів? У скільки разів? Скільки разом кілограмів помідорів зібрали?
-
- 292.** Кишеня має форму прямокутника зі сторонами 15 см і 10 см. Чи вистачить 48 см кольорової стрічки, щоб обшити з усіх сторін цю кишеню?
- 293.** Намалюй квадрат, що містить 36 клітинок. Зафарбуй жовтим кольором $\frac{1}{2}$ усіх клітинок, а зеленим — $\frac{1}{4}$ усіх клітинок. Скільки клітинок залишилися незафарбованими?

Крок 30

Скарбничка досягнень.

Перевіряємо набуті компетентності

- 294.** Яку частину прямокутника зафарбовано?

- 295.** Збільш число 10 утричі, а потім — результат удвічі.

296. Обчисли значення виразів.

$40 : 8 + 5$

$21 : 3 + 0$

$12 : 4 + 37$

$18 : 6 + 9$

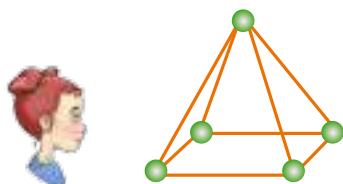
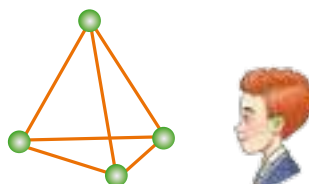
$27 : 9 - 1$

$25 : 5 + 60$

297. Зараз 3 год 20 хв. Котра година буде через півгодини? А через чверть години?

298. Порівняй. $4 \cdot 7$ і $5 \cdot 6$ $7 \cdot (14 - 7)$ і $(13 - 5) \cdot 7$

 299. Із паличок і бобів діти робили пірамідки. У кожного було 48 паличок. Скільки зображених пірамід зможе виготовити Мрійниця, а скільки — Поспішайко?

300. Назви у міліметрах. 7 см 3 мм 4 см 2 см 5 мм

 301. Скільки яких пакетів напоїв можна придбати за 50 грн без решти?

302. Розглянь малюнок і дай відповіді на запитання.

- Яка загальна маса болта і двох гайок?
А болта і однієї гайки?
- На скільки грамів маса болта більша за масу гайки? А за масу двох гайок?
- У скільки разів маса болта більша за масу двох гайок?

60 г

15 г

303. У новому будинку 60 квартир. 9 квартир — чотирикімнатні, а решта — трикімнатні. Скільки в будинку трикімнатних квартир?

304. Які з поданих нижче чисел можна поділити на 2? А на 5?

6, 20, 15, 40, 9, 45, 4, 10, 7, 30, 25, 18

Крок 31 Розвивальні завдання

305. Який предмет зайвий? За якою ознакою?

306. У трикутника всі сторони рівні. Поділи його: на 3 трикутники; на 3 однакові трикутники.
307. Трикутник, у якого всі сторони рівні, поділи: на 4 трикутники; на 4 однакові трикутники.
308. Із дроту зробили трикутник і шестикутник, усі сторони яких рівні. На обидві фігури витратили 72 см дроту. Знайди довжину однієї сторони і периметр кожної фігури.

309. Розгадай ребуси.

Мі100

100РЖ

310. Як слід перекласти лише одну паличку, щоб кожна рівність стала правильною? Склади самостійно подібне завдання.

$$VI + V = XI$$

$$V + II = V$$

$$XI - I = XIII$$

$$XIII - IV = XI$$

311. Зі 100 сувенірів, що пропонують у магазині, 24 їстівні. На скільки більше неїстівних сувенірів, ніж їстівних?

312. Постав дужки так, щоб значення виразів збільшилися.

$$1 + 8 \cdot 4$$

$$24 - 18 : 2 + 4$$

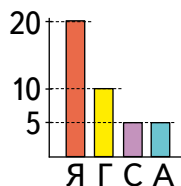
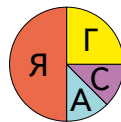
$$24 : 8 - 2$$

$$32 : 8 - 4$$

$$42 - 24 : 3 + 3$$

$$7 \cdot 3 + 6$$

313. У шкільній їдальні визначили, які фрукти люблять діти, і занесли дані до таблиці (кожна дитина обирала один фрукт). Поспішайко і Мрійниця за даними таблиці побудували діаграми. Порівняй дані таблиці і стовпчастої та кругової діаграм.

Яблука	Груші	Сливи	Абрикоси
20	10	5	5

Подорож 3. Нумерація чисел у межах тисячі

Крок 32 Сотня. Лічба сотнями. Тисяча

314. Прочитай числа. Назви наступне і попереднє. Яке пропустили?

10

20

40

100

50

30

70

80

90

315. Прочитай рівності.

$$10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = 10 \cdot 10 = 100$$

$$100 + 100 + 100 + 100 + 100 + 100 + 100 + 100 + 100 + 100 = 100 \cdot 10 = 1000$$

Десять десятків — це **сотня** (сот.) $10 \cdot 10 = 100$

Десять сотень — це **тисяча** (тис.) $100 \cdot 10 = 1000$

316. Прочитай рівності та назви чисел.

$$0 + 10 = 10$$

$$10 + 10 = 20$$

$$20 + 10 = 30$$

$$30 + 10 = 40$$

$$40 + 10 = 50$$

$$50 + 10 = 60$$

$$60 + 10 = 70$$

$$70 + 10 = 80$$

$$80 + 10 = 90$$

$$90 + 10 = 100$$

$$0 + 100 = 100$$

$$100 + 100 = 200$$

$$200 + 100 = 300$$

$$300 + 100 = 400$$

$$400 + 100 = 500$$

$$500 + 100 = 600$$

$$600 + 100 = 700$$

$$700 + 100 = 800$$

$$800 + 100 = 900$$

$$900 + 100 = 1000$$

сто

двісті

триста

чотириста

п'ятсот

шістсот

сімсот

вісімсот

дев'ятсот

тисяча

317. Полічіть гроші. Скільки всього грошей?

318. Полічіть десятками до 100 і сотнями до 1000.

319. Прочитай рівності.

$$200 + 0 = 200$$

$$400 \cdot 0 = 0$$

$$300 - 0 = 300$$

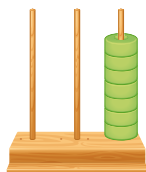
$$700 \cdot 1 = 700$$

$$900 : 10 = 90$$

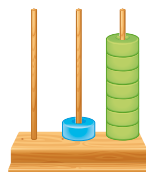
$$500 : 1 = 500$$

320. Прочитай числа. Назви їх розряди.

Сотні	Десятки	Одиниці
0	0	7
0	1	7
1	0	0

С Д О

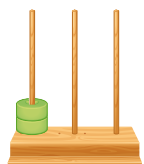
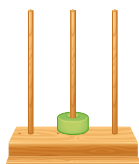
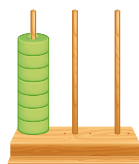
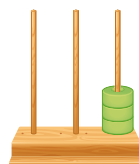
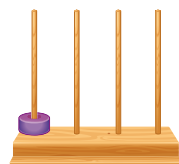
С Д О

С Д О

321. Прочитай зашифровані числа.

322. Прочитай і запиши рівності, що відповідають істинним твердженням.

1 гривня — це 100 копійок

1 сантиметр — це 100 мм

1 метр — це 100 см

5 дециметрів — це 500 мм

3 метри менше від 300 см

10 гривень — це 1000 копійок

323. Виконай дії.

$$(20 + 30) : (40 + 10) - 1$$

$$(10 + 10) : (70 - 50) + 1$$

Крок 33 Порівняння, додавання і віднімання сотень

324. Якою купюрою можна замінити всі монети?

325. Склади розповідь.

10 упаковок — це яєць.

Разом — зубочисток.

- **326.** Знайдіть вартість кожної покупки і решту за кожну покупку з 500 грн. Яка залежність між вартістю і рештою?

$$200 + 300 = 2 \text{ сот.} + 3 \text{ сот.} = 5 \text{ сот.} = 500$$

$$900 - 700 = 9 \text{ сот.} - 7 \text{ сот.} = 2 \text{ сот.} = 200$$

$$500 > 200, \text{ бо } 5 \text{ сот.} > 2 \text{ сот.}$$

- 327.** У телефоні міститься 700 фото. Власник видалив 200 фото. Скільки фото залишилося в телефоні?
- 328.** Навушники коштують 800 грн. У магазині діє акція: знижка на все — 100 грн. Скільки Максимові знадобиться грошей, щоб він зміг придбати навушники?
- 329.** Троє друзів мають по 300 грн. Вони вирішили об'єднатися і купити намет. Чи вистачить їм грошей, щоб купити намет вартістю 950 грн?
- 330.** Порівняй значення виразів.
 $200 + 300$ і $400 - 100$ $500 + 300$ і $900 - 300$
- 331.** В одному контейнері 200 кг макулатури, а у другому — 300 кг. Скільки кілограмів макулатури у двох контейнерах разом? У якому з контейнерів макулатури більше? На скільки?

- **332.** Обчисліть значення виразів. Результати випишіть у порядку спадання.

$300 + 100$	$500 - 100$	$400 + 300$	$300 + 200$
$700 - 200$	$500 + 300$	$300 - 300$	$400 - 100$

GeoBoard

- 333.** Познач 100 вершин квадратів, що є клітинками в зошиті. Побудуй на них 3 однакові квадрати і 5 квадратів різних розмірів. Побудуй інші квадрати, використовуючи сервіс **Geoboard**.

Крок 34

Множення та ділення сотень на одноцифрове число. Складені задачі з буквеними даними

334. Як знайти, скільки грошей у кожному гаманці? Де найбільше?

$$200 \cdot 4 = 2 \text{ сот.} \cdot 4 = 8 \text{ сот.} = 800$$

$$300 \cdot 3 = 3 \text{ сот.} \cdot 3 = 9 \text{ сот.} = 900$$

$$300 : 3 = 3 \text{ сот.} : 3 = 1 \text{ сот.} = 100$$

$$600 : 2 = 6 \text{ сот.} : 2 = 3 \text{ сот.} = 300$$

100 кг = 1 ц
(центнер)

335. Обчисли значення виразів.

$$100 \cdot 4$$

$$300 \cdot 2$$

$$500 \cdot 2$$

$$400 \cdot 2$$

$$200 : 2$$

$$500 : 5$$

$$600 : 6$$

$$800 : 4$$

336. Скільки кілограмів цукру в усіх мішках? А скільки центнерів?

337. Для створення садових доріжок будівельник використав 2 центнери щебеню, а для альтанки — у 2 рази менше. Скільки кілограмів щебеню використав будівельник для створення альтанки?

338. Назви у кілограмах масу тварин.

1 ц (центнер)

100 кг

3 ц

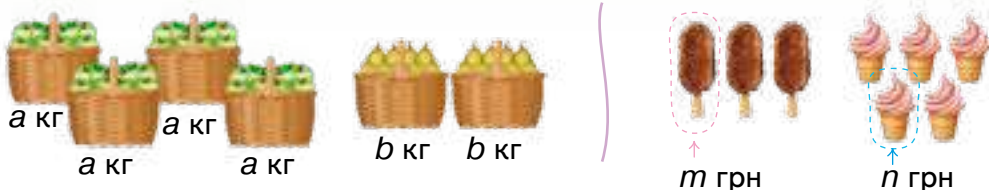
кг

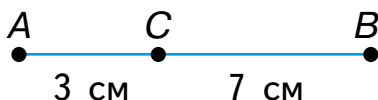
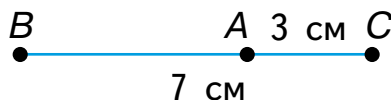
5 ц

кг

- **339.** Склади за малюнками задачі і вирази для їх розв'язування.

- 340.** На виконання домашнього завдання з математики Леся витрачає p хв, з української мови — q хв, а з іноземної мови — удвічі більше часу, ніж з математики й української мови разом. Скільки часу витрачає Леся на домашнє завдання: 1) з іноземної мови; 2) з усіх трьох предметів разом?
- 341.** Одного дня зі складу продали 300 кг цукру, а наступного — на 100 кг більше. Скільки кілограмів цукру було продано за 2 дні? А скільки центнерів?
- 342.** Знайди довжину відрізка AB , якщо $AC = 3$ см, $CB = 7$ см. Розглянь 2 випадки.

Крок 35

Властивості множення та ділення на 1, 10, 100.
Одиниці вимірювання довжини. Метр

- 343.** Прочитай властивості множення та ділення. Склади до кожної рівності по 2 правильні числові рівності.

$$\begin{aligned} a \cdot 1 &= 1 \cdot a \\ a \cdot 0 &= 0 \cdot a \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a : 1 &= a \\ a : a &= 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \square \cdot 10 &= \square 0 \\ \square 0 : 10 &= \square \end{aligned}$$

- 344.** Виконай дії. $200 : 200$ $400 \cdot 1$ $300 : 1$ $90 : 10$
 $500 \cdot 0$ $30 \cdot 10$ $700 : 10$ $100 \cdot 10$
- 345.** Виконай множення за зразком. $7 \cdot 100$ $2 \cdot 100$ $5 \cdot 100$

Зразок: $4 \cdot 100 = 100 \cdot 4 = 1$ сот. $\cdot 4 = 4$ сот. $= 400$

Щоб помножити число на 100, потрібно дописати до нього справа два нулі.

$$\square \cdot 100 = \square 00$$

Щоб поділити на 100 число, яке закінчується нулями, потрібно відкинути від нього справа два нулі.

$$\square 00 : 100 = \square$$

346. Знайди частки. $300 : 100$ $600 : 100$ $900 : 100$ $700 : 100$

347. Периметр прямокутника дорівнює 80 см, а менша його сторона — 10 см. Знайди довжину більшої сторони.

Основна одиниця довжини — **метр**. $1 \text{ м} = 100 \text{ см}$

$$2 \text{ м} = 100 \text{ см} \cdot 2 = 200 \text{ см}$$

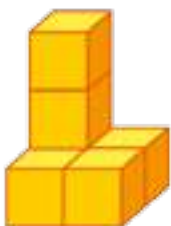
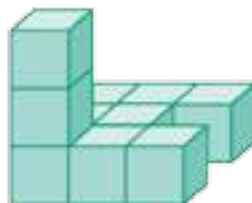
348. Біг на 100 метрів — спринтерська дисципліна легкої атлетики, що входить до олімпійської програми. Доріжка для спринтерського марафону в 4 рази довша за 100 м. Яку відстань пробігає спортсмен під час спринтерського марафону?

349. Змагання з бігу у приміщенні проводять на доріжці, довжина якої становить 200 метрів (1 коло). Скільки кіл має пробігти спортсмен під час спринтерського марафону?

350. Запиши у сантиметрах. 5 м $9 \text{ м } 20 \text{ см}$ $3 \text{ м } 2 \text{ дм}$

351. Довжина бігової доріжки — 400 м. Тимко за перший день подолав цю відстань двічі, за другий день — b разів, а за третій — c разів. Склади вираз, щоб дізнатися, скільки всього метрів подолав Тимко за 3 дні.

 352. Скільки кубиків використано для кожної вежі?

Крок 36**Одиниці вимірювання маси. 1 грам. Співвідношення між одиницями вимірювання маси**

353. У Києві є 15 узвозів (круті, переважно пішохідні вулиці). Довжина Андріївського узвозу 700 м, а Крутого — 200 м. На скільки метрів Андріївський узвіз довший за Крутий узвіз?

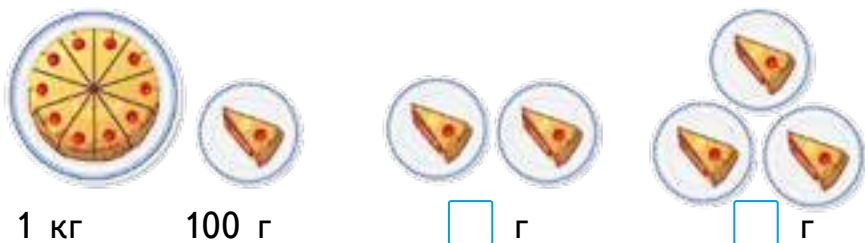
354. Знайди суми. Перетвори результати у центнери.

$$200 \text{ кг} + 300 \text{ кг} \quad 100 \text{ кг} + 600 \text{ кг} \quad 400 \text{ кг} + 500 \text{ кг}$$

355. Знайди суми. Перетвори результати у кілограми.

$$4 \text{ ц} + 2 \text{ ц} \quad 3 \text{ ц} + 5 \text{ ц} \quad 5 \text{ ц} + 4 \text{ ц} \quad 7 \text{ ц} + 1 \text{ ц}$$

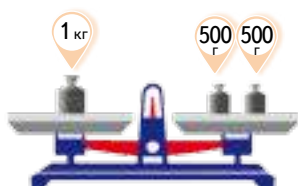
 356. Розглянь малюнки і дай відповіді.

357. На малюнку зображені гирі для аптечних терезів. У скільки разів маса найбільшої гирі (500 г) більша за масу найменшої (1 г)?

 358. Розкажи за малюнком, скільки грамів в 1 кілограмі.

359. Одна чайна ложка без гірки містить: 5 г цукру, 8 г солі, 9 г муки, 10 г меду. Побудуй відповідну діаграму.

360. Порівняй. 2 кг і 200 г 3 ц і 300 г 7 кг і 1 ц

 Екскурсія у кабінет фізики чи хімії «Я — дослідник»

1. З'ясуйте двома способами, що з канцелярського приладдя (олівець, ручка, гумка, косинець, циркуль) має найбільшу масу, а що — найменшу.
2. Перевірте, чи справді маса підручника з математики не перевищує 300 г.
3. Перевірте за допомогою лабораторних терезів відомості, подані у завданні 359.

Крок 37 Утворення трицифрових чисел із сотень та десятків. Порівняння чисел

361. Скільки грошей у кожній групі?

362. Полічи десятками до 100, а сотнями — до 1000.

363. Прочитай рівності.

$$100 + 50 = 150$$

$$200 + 10 = 210$$

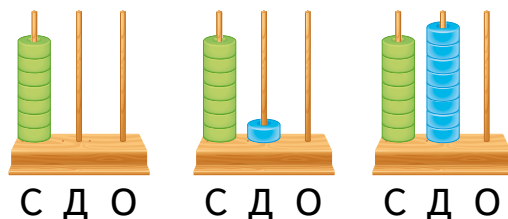
$$300 + 20 = 320$$

$$700 + 40 = 740$$

↑
↑
↑
 сімсот сорок сімсот сорок

364. Прочитай числа в таблиці розрядів. Укажи відповідний малюнок. Наведи свій приклад.

Число	Сотні	Десятки	Одиниці
700	7	0	0
710	7	1	0
780	7	8	0

365. У минулому столітті було знайдено медузу-велетня. Діаметр її парасольки сягав 230 см, а маса становила 150 кг. Скільки розрядних сотень і десятків у кожному числі?

366. Скільки всього десятків у кожному числі?

367. Яке число містить:

2 сот. і 5 дес.; 6 сот. і 3 дес.; 9 сот. і 1 дес.?

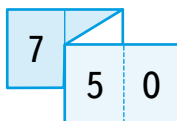
368. Розклади числа на розрядні доданки.

750 290 160 480 550 380 610

$$420 = 400 + 20$$

 369. Зробіть з паперу стрічку і розбийте її на 5 частин. Змоделюйте за її допомогою одне із трицифрових чисел.

$$7 \quad 00 \quad + \quad 5 \quad 0$$

$$7 \quad 5 \quad 0$$

370. Прочитай числа. 290 340 730 510 640 450
371. Утвори інші числа, записані тими самими цифрами.

Щоб порівняти круглі числа з однаковою кількістю цифр, треба спочатку порівняти кількість сотень. Якщо кількість сотень однакова, треба порівняти кількість десятків.

$$230 < 560, \text{ бо } 2 < 5$$

$$140 < 150, \text{ бо } 4 < 5$$

372. Хто заплатив більше? На скільки? У кого більша решта?

ЧЕК

Сума 350 грн

Готівка 400 грн

Решта: грн

ЧЕК

Сума 250 грн

Готівка грн

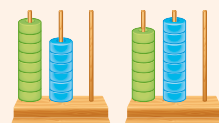
Решта: 100 грн

373. Назви істинні нерівності.

$$700 > 500 \quad 750 > 720 \quad 680 < 820$$

$$390 < 390 \quad 270 < 370 \quad 650 > 720$$

с д о с д о

$$860 > 780$$

$$2 \text{ м } 3 \text{ дм} = 100 \text{ см} \cdot 2 + 10 \text{ см} \cdot 3 = 200 \text{ см} + 30 \text{ см} = 230 \text{ см}$$

374. Запиши у сантиметрах. 5 м 2 дм; 4 м 9 дм; 8 м 3 дм.

Крок 38

Порівняння, додавання і віднімання круглих чисел

375. Яка маса молочних продуктів? А яка найбільша?

310 г

450 г

900 г

270 г

376. Обчисліть значення виразів.

$$(300 + 100) : 100$$

$$(500 - 400) : 10$$

$$50 \cdot 10 + 200$$

$$(400 + 300) : 700$$

$$100 - 800 : 10$$

$$600 - 10 \cdot 20$$

Будемо позначати так:

— 10

— 100

377. Розглянь малюнок і записи. Поясни прийом обчислення.

$$230 + 110 = 340$$

$$230 + 110 = 2 \text{ сот. } 3 \text{ дес. } + 1 \text{ сот. } 1 \text{ дес.} = (2 \text{ сот. } + 1 \text{ сот.}) + (3 \text{ дес. } + 1 \text{ дес.}) = 3 \text{ сот. } + 4 \text{ дес.} = 340$$

$$250 - 110 = 140$$

$$250 - 110 = 2 \text{ сот. } 5 \text{ дес. } - 1 \text{ сот. } 1 \text{ дес.} = (2 \text{ сот. } - 1 \text{ сот.}) + (5 \text{ дес. } - 1 \text{ дес.}) = 1 \text{ сот. } + 4 \text{ дес.} = 140$$

Сотні додають до сотень.
Десятки додають до десятків.
Знайдені результати додають.

Сотні віднімають від сотень.
Десятки віднімають від десятків.
Знайдені результати додають.

378. Виконайте дії.

$$380 - 130$$

$$270 + 110$$

$$560 - 230$$

$$230 + 150$$

$$470 - 440$$

$$550 + 210$$

$$890 - 510$$

$$630 + 160$$

379. У книжці 150 сторінок. Оля прочитала 130 сторінок. Скільки сторінок їй залишилося прочитати?

380. Обчисли периметр трикутника ABC , якщо $AB = AC = 300$ мм, $BC = 250$ мм. Скільки сантиметрів дроту знадобиться, щоб виготовити такий трикутник?

381. В Україні в зоні мішаних лісів випадає за рік 640 мм опадів, а у степовій зоні — 340 мм. На скільки більше міліметрів опадів випадає у зоні мішаних лісів, ніж у степовій зоні?

382. Розв'яжи рівняння.

$$x - 750 = 140$$

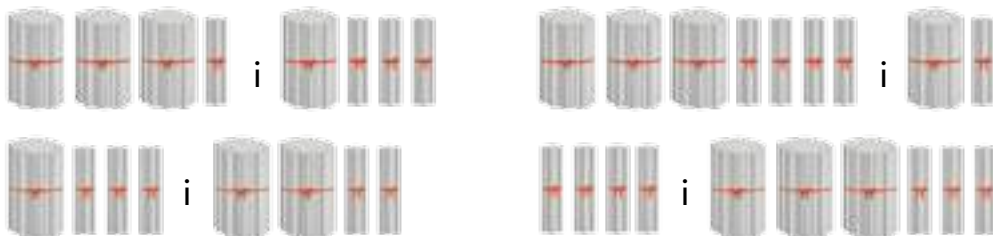
$$800 - x = 600$$

$$x + 510 = 660$$

$$220 + x = 650$$

Крок 39**Порівняння, додавання і віднімання круглих чисел**

383. Склади за малюнками числові вирази та обчисли їх значення.

384. Що зашифровано на малюнку? Чи це правильно?

Переставний закон додавання

$$a + b = b + a$$

Сполучний закон додавання

$$(a + b) + c = a + (b + c)$$

 385. Який закон використано у кожній рівності?

$$(100 + 30) + 20 = 100 + (30 + 20) \quad 110 + 680 = 680 + 110$$
$$(40 + 300) + 500 = 40 + (300 + 500) \quad 50 + 100 = 100 + 50$$

386. Обґрунтуй правильність розв'язання.

$$(200 + 30) + 620 = 200 + (620 + 30) = 200 + 650 = 850$$
$$150 + 380 = 150 + (50 + 330) = (150 + 50) + 330 = 530$$

387. Спортсмен пробіг 300 метрів, а потім іще 350 м. Скільки всього метрів він пробіг?

388. Ролер-початківець проїхав на роликах 100 метрів, а потім двічі по 250 метрів. Яку відстань загалом він подолав?

 389. Обчисліть значення виразів. Перевірте результати одне одного.

$$200 + 330 + 130 \quad 840 - 500 + 200 \quad 120 + 340 - 300$$

390. На які геометричні фігури схожі предмети на малюнках? Накресли багатокутник, схожий на основу коробки із пластівцями.

391. У їдальню завезли картоплю, буряк і моркву. Всього 890 кг. Моркви було 80 кг, буряка 320 кг. На скільки більше завезли кілограмів картоплі, ніж буряка?

392. Розв'яжи рівняння.

$$x - 750 = 40$$

$$x + 500 = 600$$

$$800 - x = 600$$

393. Порівняй значення виразів.

$$500 + 250 \text{ і } 430 + 330$$

$$260 + 40 \text{ і } 250 + 50$$

 394. Виконайте дії. Запишіть результати у метрах.

$$2 \text{ м } 30 \text{ см} + 1 \text{ м } 70 \text{ см}$$

$$7 \text{ м } 10 \text{ см} + 1 \text{ м } 90 \text{ см}$$

$$300 \text{ см} + 500 \text{ см}$$

$$5 \text{ м } 80 \text{ см} + 4 \text{ м } 20 \text{ см}$$

395. Побудуй квадрат, периметр якого дорівнює 400 мм. Поділи його на 5 рівних частин. Зафарбуй $\frac{1}{5}$ частину зеленим кольором, а $\frac{2}{5}$ — синім. Яка частина квадрата залишилася незафарбованою?

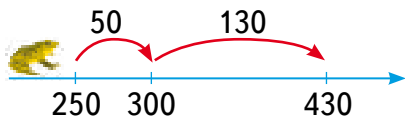
Крок 40

Різні способи додавання і віднімання

Додавання суми до числа

$$250 + 180 = 430$$

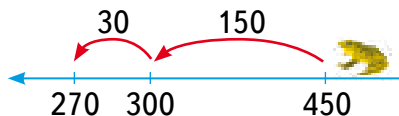
$$\begin{array}{r} 50 \\ 130 \end{array}$$

Віднімання суми від числа

$$450 - 180 = 270$$

$$\begin{array}{r} 150 \\ 30 \end{array}$$

 396. Виконайте дії. Перевірте результати одне одного.

$$620 + 260$$

$$230 + 170$$

$$340 + 270$$

$$450 + 370$$

$$850 - 650$$

$$650 - 330$$

$$260 - 180$$

$$520 - 370$$

397. Господиня купила 600 г сиру, а масла — на 400 г менше. Знайди масу всієї покупки.

398. Обчисли суми, використовуючи закони додавання.

$$500 + 40 + 200 + 60$$

$$300 + 50 + 20 + 630$$

$$200 + 20 + 700 + 80$$

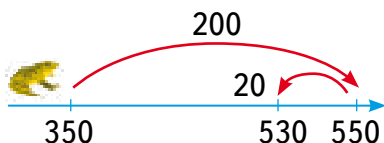
$$10 + 70 + 400 + 130$$

Спосіб округлення

для додавання

$$350 + 180 = 550 - 20 = 530$$

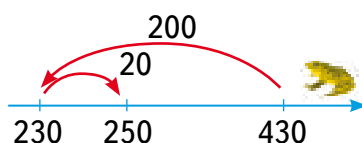
$$350 + 200 - 20$$

для віднімання

$$430 - 180 = 230 + 20 = 250$$

$$430 - 200 + 20$$

- 399.** Знайди і виправ помилки.
$690 - (240 - 110) = 340$
$770 - 400 = 370$
$950 - 800 = 250$
$680 - 80 = 60$
$450 - 200 + 20 = 230$
$510 + 90 = 600$
$240 - 120 + 30 = 150$

- 400.** Березі 150 років, сосні — на 220 років більше, ніж березі, а липі — на 20 років більше, ніж сосні. Скільки років росте липа? На скільки років липа росте довше, ніж береза?

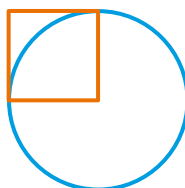
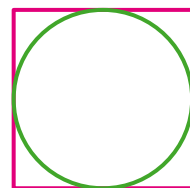
- 401.** Олег купив куртку за 670 грн. На касі він дав чотири купюри по 200 грн. Яку решту він отримав?

- 402.** Поспішайко може зробити 240 стрибків за 2 хв, а Мрійниця — на 150 стрибків менше за той самий час. Скільки стрибків може зробити Мрійниця? Скільки стрибків зроблять вони разом?

Найстаріша **липа** (800 років) росте в Золочівському районі Львівської області.

- 403.** Яку найбільшу кількість спільних точок можуть мати квадрат і коло? Накресли відповідні фігури.

- 404.** Яку найменшу кількість спільних точок можуть мати квадрат і коло?

Крок 41

Множення та ділення круглих чисел на одноцифрове число

405. Які числа діляться на 10? А на 100?

25	300	640	40	280	205	50	220
20	125	301	90	900	700	77	101

406. Сформулюй правила множення та ділення на 10 і на 100.

$$\square \cdot 10 = \square 0$$

$$\square \cdot 100 = \square 00$$

$$\square 0 : 10 = \square$$

$$\square 00 : 100 = \square$$

407. Виконай дії. $80 \cdot 10 : 100$ $5 \cdot 100 : 10$ $300 : 10 : 10$

408. Знайди добутки та поясни способи обчислення за зразком.

$$\begin{aligned} 300 \cdot 2 &= 3 \text{ сот.} \cdot 2 = 6 \text{ сот.} = 600 \\ 210 \cdot 3 &= 210 + 210 + 210 = 630 \end{aligned}$$

$$400 \cdot 2 \quad 200 \cdot 3 \quad 410 \cdot 2 \quad 120 \cdot 4 \quad 150 \cdot 4$$

409. Знайди частки та поясни спосіб обчислення за зразком.

$$80 : 8 \quad 400 : 2 \quad 500 : 5$$

$$60 : 3 \quad 800 : 4 \quad 600 : 2$$

$$60 : 6 = 10$$

$$6 \text{ дес.} : 6 = 1 \text{ дес.}$$

$$700 : 7 = 100$$

$$7 \text{ сот.} : 7 = 1 \text{ сот.}$$

410. Склади за таблицею задачу. Розв'яжи її.

	Ціна	Кількість	Вартість
Зошити	10 грн	Однакова	?
Ручки	8 грн		800 грн

411. У ящику 10 шоколадних наборів. Кожний набір містить 100 шоколадних батончиків. Скільки батончиків у цьому ящику?

412. Антон і Марися розпочали робити зарядку о 7 год 30 хв. Антон закінчив о 7 год 45 хв, а Марися — о 7 год 50 хв. Скільки часу кожна дитина робила зарядку?

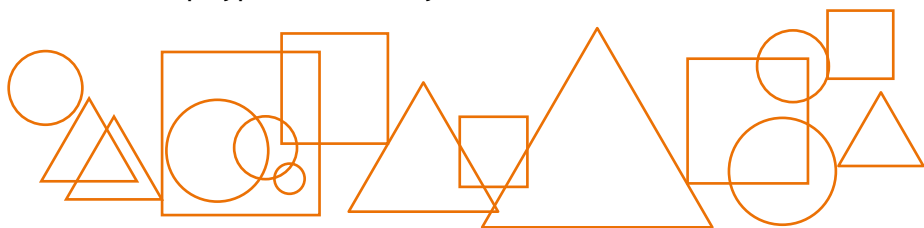
413. Склади і розв'яжи обернені задачі.

414. Чи правильно виконали завдання?

$$500 : 5 > 5 \cdot 100 \quad 500 - 100 > 600 : 3 \quad 200 \cdot 4 = 800 : 2$$

- 415.** Оренда роликових ковзанів коштує 100 грн за одну годину. Скільки грошей має заплатити сім'я з 4 осіб за дві години катання на ковзанах?
- 416.** Відстань від школи до будинку творчості 900 м, а до спортивного залу — у 3 рази менша. Знайди відстань від школи до спортивного залу. На скільки метрів ця відстань менша, ніж відстань до будинку творчості?
- 417.** У паливний бак мотоцикла вміщується 10 л пального, а в бак вантажного автомобіля — 100 л. Робітник повністю заправив баки 3 мотоциклів і 7 автомобілів. Скільки літрів пального заправив робітник?
- **418.** Побудуйте таблицю, а потім діаграму, які показують кількість кожної з фігур на малюнку.

Крок 42 Закони множення. Множення суми на число

- 419.** Прочитай рівності до кожного закону. Наведи свої приклади.

Переставний закон множення

$$a \cdot b = b \cdot a$$

$$200 \cdot 4 = 4 \cdot 200$$

$$800 = 800$$

Сполучний закон множення

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$$

$$(2 \cdot 30) \cdot 10 = 2 \cdot (30 \cdot 10)$$

$$600 = 600$$

Розподільний закон $(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$

$$(100 + 30) \cdot 3 = 100 \cdot 3 + 30 \cdot 3$$

$$390 = 390$$

- 420.** Знайди добутки за зразком.

Зразок: $15 \cdot 20 = 15 \cdot 2 \cdot 10 = 30 \cdot 10 = 300$

$$50 \cdot 20$$

$$8 \cdot 40$$

$$3 \cdot 60$$

$$8 \cdot 70$$

$$9 \cdot 50$$

421. Виконай множення зручним способом.

$$4 \cdot 200 \quad 4 \cdot 8 \cdot 5 \quad 2 \cdot 9 \cdot 50 \quad 50 \cdot 7 \cdot 2 \quad 20 \cdot 50$$

422. До магазину привезли 10 ящиків яблук, по 10 кілограмів у кожному. Яка вартість усіх яблук, якщо 1 кг коштує 7 грн? Склади вираз та обчисли його значення.

Щоб помножити суму на число, можна помножити кожний доданок на це число та отримані добутки додати.

$$36 \cdot 5 = (30 + 6) \cdot 5 = 30 \cdot 5 + 6 \cdot 5 = 150 + 30 = 180$$

$$230 \cdot 4 = (200 + 30) \cdot 4 = 200 \cdot 4 + 30 \cdot 4 = 800 + 120 = 920$$

423. Маса однієї книжки 170 г. Яка маса трьох таких книжок? А п'яти?

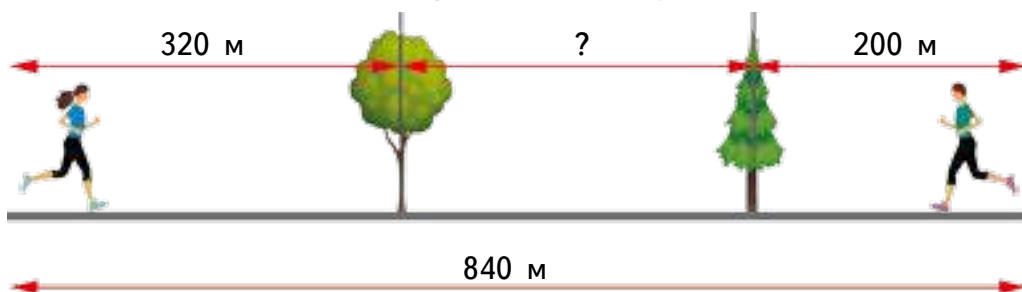
424. Знайди добутки. $14 \cdot 5$ $140 \cdot 5$ $32 \cdot 3$ $320 \cdot 3$ $210 \cdot 4$

 425. Порівняйте значення виразів. Перевірте результати одне одного.
 $300 + 100$ і $120 \cdot 3$ $590 - 50$ і $50 \cdot 10$ $600 + 40$ і $210 \cdot 3$
 $900 - 200$ і $30 \cdot 20$ $480 - 400$ і $12 \cdot 4$ $270 + 210$ і $220 \cdot 2$

426. Виконай дії.

$$12 \text{ см} - 10 \text{ мм} \quad 5 \text{ м} - 300 \text{ см} \quad 34 \text{ дм} - 70 \text{ см}$$

 427. За малюнком склади і розв'яжи задачу.

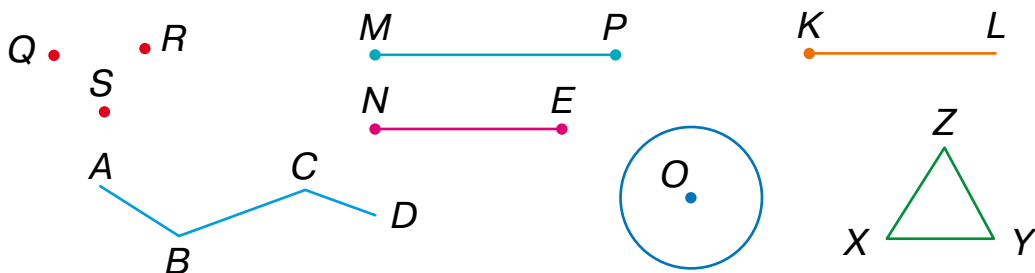

428. Маса ящика 20 кг. У кожний ящик завантажили 100 кг овочів. Яка маса 4 таких ящиків з овочами? Розв'яжи задачу двома способами.

429. Мрійниця і Поспішайко відкладали гроші і зібрали 600 грн. За цю суму вони придбали самокат. Щоб окупити свої витрати, вони вирішили здавати самокат в оренду. Чи вистачить їм для цього два тижні, якщо самокат буде в оренді кожного дня, а сума оренди — 50 грн на день? Скільки грошей вони зароблять?

Крок 43 Кути. Дії з круглими числами

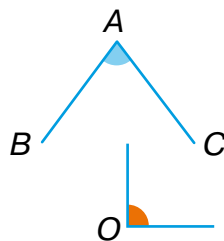
430. Назви геометричні фігури.

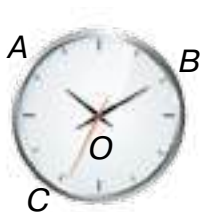
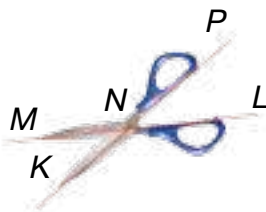
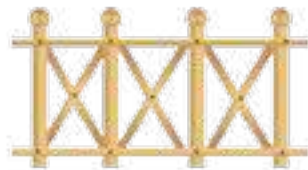
431. Візьми два олівці і розташуй на парті так, щоб їх грифелі дотикалися. Утворився кут. Назви приклади інших кутів, які ти бачиш навколо.

Два промені, що мають спільний початок, утворюють кут.

Промені — це сторони кута (AB і AC), а їх спільна точка — вершина кута (A). Кути позначають однією $\angle O$ або трьома буквами $\angle BAC$ (вершину записують посередині).

432. Кути утворюють стрілки годинників, елементи ножиць, гілки рослин, будівельні конструкції тощо. Назви зображені кути.

433. У 3 вазах було по 9 айстр. З однієї вази взяли 3 айстри. Скільки залишилося квіток у всіх вазах?

434. Виконайте дії.

- $6 + 2$ $60 + 20$ $600 + 200$ $66 + 22$ $660 + 220$
- $7 - 3$ $70 - 30$ $700 - 300$ $77 - 33$ $770 - 330$

435. Знайди частки.

$600 : 100$	$520 : 10$	$1000 : 100$	$800 : 100$	$1000 : 10$
$800 : 8$	$700 : 1$	$600 : 3$	$500 : 5$	$100 : 2$

- 436.** Новонароджений їжак має довжину 8 см. На фотографії його довжину зменшено вдвічі. Яка довжина їжака на фотографії?

- 437.** Десяту частину від прибутку Мрійниця і Поспішайко завжди віддають на благодійність. Мрійниця вигулювала сусідських песиків і заробила 480 грн. Поспішайко допомагав людині з порушеннями зору і заробив 460 грн. Скільки грошей вони віддадуть цього місяця на благодійність?
- 438.** Для конкурсу потрібно придбати 98 олівців. У магазині є лише набори олівців по 12 штук. І таких наборів лише 7. Чи вистачить олівців у цих наборах для конкурсу?
- 439.** Для виступу 6 гімнасток необхідні стрічки довжиною 2 м 50 см для кожної. Вже є 5 м стрічки. Скільки ще треба придбати?

Крок 44 Обчислення. Прямий кут, непрямі кути

- 440.** До якої фігури полетить кулька?

$$8 \cdot 6 + 17$$

$$9 \cdot 8 - 32$$

$$8 \cdot 8 + 9$$

40

73

70

65

$$40 + 5 \cdot 5$$

$$17 \cdot 10 - 100$$

$$100 - 30 \cdot 2$$

- **441.** Помножте двоцифрові числа на 10, а одноцифрові — на 100.

37 2 29 11 7 3 25 49 0 9

- 442.** Зменш у 10 разів числа.

30 330 300 720 200 10 1000

- 443.** Знайди значення виразу $2c : 4$, якщо c набуває значень:
80, 160, 240, 400, 440.

- 444.** На скільки третя частина числа 60 менша від його половини?

- 445.** Виконай дії.
$230 + 11 \cdot 10$	$570 - 130 \cdot 2$
$700 : 7 + 540$	$800 : 8 - 80 \cdot 1$

446. Розв'яжи рівняння.

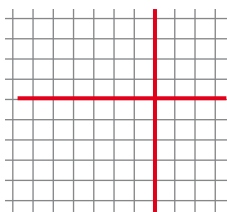
$$x : 4 = 50$$

$$x \cdot 4 = 800$$

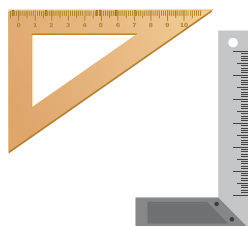
$$60 : x = 10$$

$$320 - x = 280$$

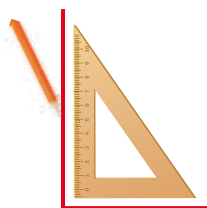
Горизонтальні та вертикальні лінії у зошиті утворюють **прямі кути**.

Прямий кут мають косинці, будівельні та виробничі кутники.

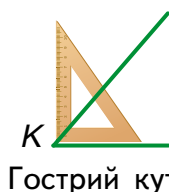
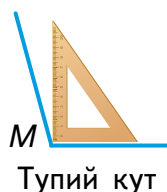
За допомогою косинця будують прямий кут.

Існують **непрямі** кути.

Гострий кут — менший від прямого.

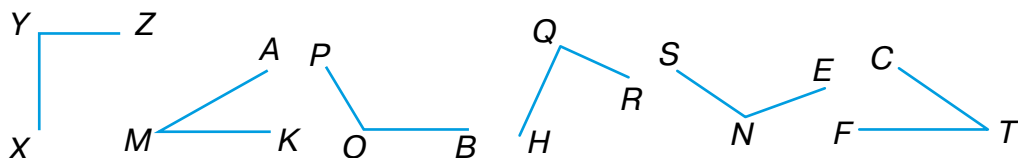
Тупий кут — більший за прямий.

Гострий кут

Тупий кут

447. Назви: прямі кути, гострі кути, тупі кути.

448. Кожен із 30 учнів класу приніс по 4 кришечки від пластикових пляшок для переробки. Скільки кришечок зібрали всі учні класу?

449. У Поспішайка 120 коміксів, а у Мрійниці— у 6 разів менше. Скільки коміксів у них разом? Скільки дітям треба ще зібрати коміксів, щоб на двох у них стало 200 коміксів?

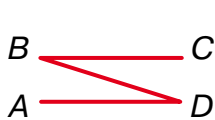
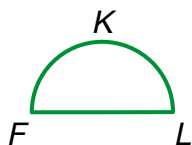
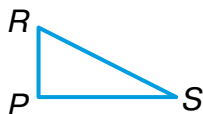
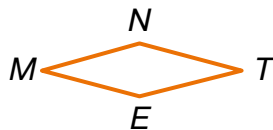
450. Розглянь фрагмент орнаменту для вишивки. Які геометричні фігури використано? Які види кутів можна знайти на зображенні?

- Створи свій орнамент, що містить різні види кутів.
- Віднайди орнамент, який містить коло.

Крок 45 Дії з круглими числами

451. Скільки яких кутів має кожна фігура? Назви їх.

452. Виконайте дії та розшифруйте слово.

1) $200 \cdot 3 - 300$

2) $120 \cdot 3 + 100$

3) $70 + 4 \cdot 50$

4) $400 : 4 + 400$

5) $10 + 700 \cdot 0$

6) $90 - 80 : 10$

И	Ч	Т	Г	Я	А	С
460	10	300	80	500	82	270

453. Скільки всього десятків у числах?

25

97

100

120

340

510

600

454. Розглянь зразок, знайди частки та поясни спосіб обчислення.

$$240 : 6 = 24 \text{ дес.} : 6 = 4 \text{ дес.} = 40$$

$$720 : 9 = 72 \text{ дес.} : 9 = 8 \text{ дес.} = 80$$

$$120 : 6$$

$$120 : 4$$

$$180 : 6$$

$$180 : 9$$

$$360 : 6$$

$$360 : 4$$

455. Зменш число 120 у 2, 3, 4, 6 і 10 разів.

456. Розглянь зразок і розкажи, як зменшити число 120 у 20 разів. А у 5 разів?

$$180 : 20 = (180 : 10) : 2 = 18 : 2 = 9$$

$$180 : 5 = (180 : 10) \cdot 2 = 18 \cdot 2 = 36$$

457. Виконайте дії.

$$4 \cdot 100 + 400$$

$$400 : 10 - 38$$

$$320 : 80 + 16$$

$$3 \cdot 100 - 200$$

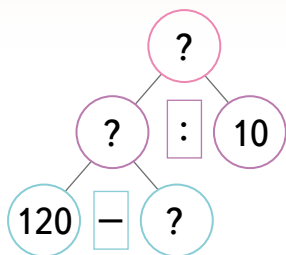
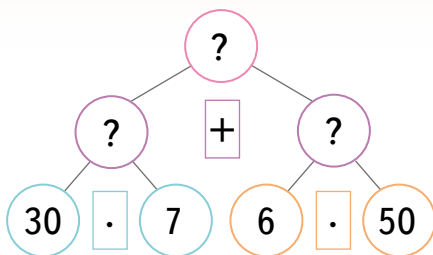
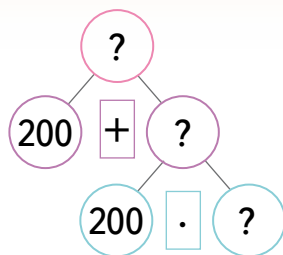
$$800 : 20 + 80$$

$$160 \cdot 5 - 100$$

458. У новому будинку 520 квартир. 100 квартир — чотирикімнатні, а решта — трикімнатні. Скільки в будинку трикімнатних квартир?

459. 30 учнів 3—4 класів однієї зі шкіл уперше взяли участь у міжнародному математичному конкурсі «Кенгуру». Їх було у 5 разів менше, ніж учнів 5—6 класів цієї школи. Із 7—9 класів участь у конкурсі взяло стільки учнів, скільки з 3—6 класів разом. Яка кількість учнів цієї школи взяла участь у конкурсі?

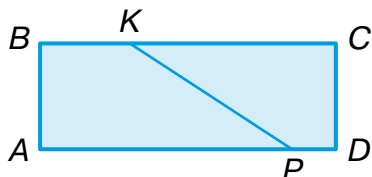
- **460.** Складіть за схемами задачі та розв'яжіть їх.

- 461.** Для паяння виготовили 260 г сплаву з олова і свинцю. Олова у сплаві було 40 г. На скільки більше у сплаві свинцю, ніж олова?

Крок 46 Математичні задачі та дослідження

- 462.** Назви на малюнку кути. Визнач їх вид.

- 463.** Прочитай числа та назви у кожному кількість розрядних одиниць.

130	220	450	670	190
900	301	725	100	1000

- **464.** Мрійниця і Поспішайко одночасно кидають гральні кубики. Яка із ситуацій може мати місце?

- Сума очок дорівнює 0.
- Сума очок дорівнює 9.
- Сума очок більша, ніж 11.
- Сума очок дорівнює 1.

- 465.** Назви час, коли стрілки годинника утворюють тупий (гострий) кут.
- 466.** Кожна сторона трикутника дорівнює 200 см. Обчисли його периметр.

- **467.** Периметр квадрата дорівнює Знайдіть його сторону.

- 468.** На яке число треба поділити 560, щоб дістати 7? Склади рівняння та розв'яжи його.

- 469.** Склади вирази та обчисли їх значення:

- перший доданок 530, а другий — частка чисел 240 і 8;
- сума часток чисел 400 і 4 та 480 і 6;
- різниця добутків 200 і 3 та 150 і 4.

- 470.** Доповни схему і розв'яжи задачу.
Відстань між двома деревами 330 м.
Від них назустріч один одному
одночасно пішли два їжачки.

За 1 хвилину перший їжак пройшов 60 м, а другий — 70 м.
На якій відстані один від одного були вони через 1 хвилину?
А через 2 хвилини?

- 471.** Розв'яжи рівняння.

$$\begin{array}{lll} x - 250 = 110 & 510 + x = 510 & 100 + x = 600 \\ 250 - x = 110 & x + 220 = 950 & 250 - x = 200 \end{array}$$

- 472.** Запишіть числа кожної послідовності у порядку спадання.

270	720	207	702
870	780	807	708

- 473.** Знайди значення виразів.

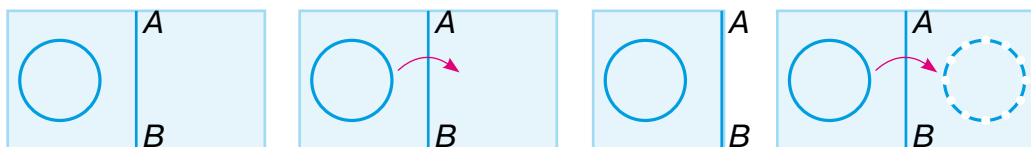
$$150 + (130 + 70) \cdot 3 \quad 4 \cdot (490 - 340) - 200 \quad 150 : 30 + 140 : 5$$

- 474.** На фермі зважували ягнят і дані записали у таблицю. Дай відповіді на запитання.

- Скільки ягнят зважили?
- Скільки ягнят мають масу менше 5 кг?
- Скільки ягнят мають масу більше 6 кг?

Маса	Кількість
Менше 4 кг	6
Більше 4 кг, але менше 5 кг	12
Більше 5 кг, але менше 6 кг	28
Більше 6 кг, але менше 7 кг	30
Більше 7 кг	14

- 475.** Візьми аркуш паперу, лінійку й циркуль. Накреси на папері пряму AB і коло, що не перетинає цю пряму. Перегни аркуш по прямій AB так, щоб було видно коло. Зроби голкою із циркуля проколи по лінії кола. Розгорни аркуш. З'єднай проколи плавною кривою. Має утворитися нове коло. Відповідні точки першого і другого кіл лежать на однаковій відстані від прямої AB . Такі фігури називають симетричними.

Крок 47**Скарбничка досягнень.****Перевіряємо набуті компетентності**

476. Скільки усього десятків містить кожне число?

52

37

210

130

500

60

477. Знайди добутки.

$30 \cdot 3$

$40 \cdot 7$

$50 \cdot 4$

$60 \cdot 6$

$70 \cdot 2$

$80 \cdot 5$

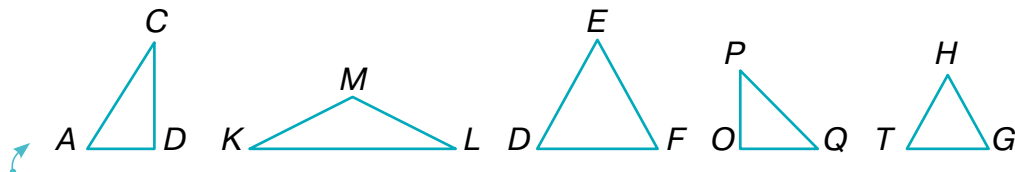
 478. Скільки яких предметів можна купити за 60 грн?

479. Укажи істинне твердження, а хибне виправ.

- Квадрат має 5 сторін.
- Радіус кола більший за його діаметр.
- Коло і круг не можуть мати тільки одну спільну точку.
- Периметр квадрата завжди більший за периметр трикутника.
- Піраміда може мати 6 ребер.
- Конус має дві вершини.

480. Назви гострі кути у трикутниках.

481. Який трикутник має прямий кут, а який — тупий?

482. Обчисли значення виразів. Результати випиши у порядку зростання.

$300 + 200$

$600 - 300$

$200 + 700$

$100 + 200$

$700 - 400$

$800 + 100$

$500 - 500$

$900 - 500$

483. Порівняй значення виразів.

$250 + 100$ і $400 - 100$

$50 + 220$ і $900 - 200$

484. Напиши число, що містить:

3 сот. і 5 дес.;

6 сот. і 2 дес.;

7 сот. і 9 дес.

485. Виконай дії.

$240 : 6$

$320 : 4$

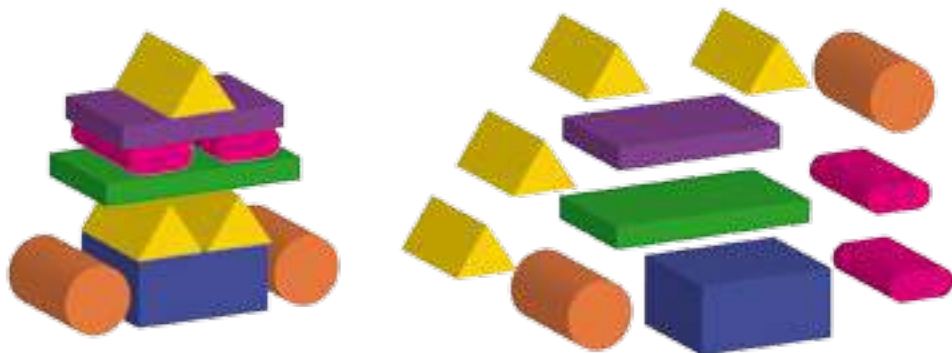
$180 : 3$

$270 : 9$

$360 : 4$

$540 : 9$

486. З яких фігур складається конструкція? Яка фігура зайва?

487. Назви два числа, сума яких більша за їх добуток.

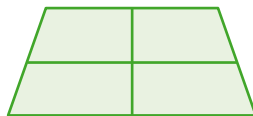
488. Тарас старший за Панаса, а Панас старший за Олеся. Микола старший за Тараса. Хто наймолодший?

489. У Мрійниці не вистачало на купівлю аватарки 700 балів, а в Поспішайка — 100 балів. Поспішайко перевів усі свої бали Мрійниці, але їй цих балів все одно не вистачило. За скільки балів можна купити аватарку в цій грі?

490. Через 25 років Мрійниця буде на 3 роки старша, ніж її мама зараз. На скільки років Мрійниця молодша від своєї мами?

491. У сусідів по парті було 8 олівців. Після того, як один сусід віддав другому 2 олівці, в обох олівців стало порівну. Скільки олівців мав кожен спочатку?

492. Скільки чотирикутників зображено на кожному малюнку?

493. Маса 5 однакових зошитів і 3 однакових олівців дорівнює масі 4 таких самих зошитів і 4 олівців. Порівняй масу зошита й олівця. Зобрази розв'язання за допомогою терезів.

494. Заповни порожні комірки.

1	2	3	4	5	6	7
2	5	10				50

Подорож 4. Трицифрові числа

Крок 49 Утворення трицифрових чисел із сотень, десятків та одиниць

495. Назви суми.

496. Про що «говорить» кожне з поданих чисел? Скільки цифр містить?
100, 24, 7, 12, 1991, 4, 30, 28, 365, 2020.

Числа, які містять 3 цифри, називають трицифровими. На першому місці праворуч пишуть одиниці, на другому — десятки, а на третьому — сотні.
366 (триста шістдесят шість) — *трицифрове число*.
Це кількість днів у високосному році.

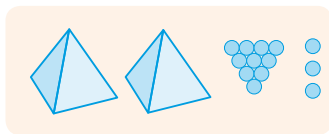
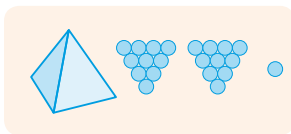
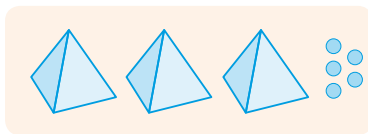
497. Назви своє трицифрове число. А більше за 900?

498. Розшифруй числа, якщо

● — 1

 — 10

 — 100

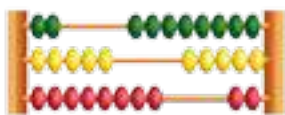
499. Виконай дії. Установи закономірність.

$100 + 200$	$300 + 200$	$500 + 200$	$700 + 200$
$900 - 200$	$900 - 400$	$900 - 600$	$900 - 800$

500. Маса вівці 36 кг, а маса індички — у 4 рази менша. Яка маса 9 таких індичок?

501. Маса капусти 2 кг, а гарбуза — в 5 разів більша. Яка маса 10 таких гарбузів?

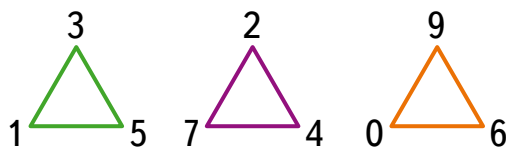
- 502.** Числа можна моделювати за допомогою лічильних паличок і рахівниць. Чи одне й те саме число змодельовали друзі?

- 503.** Щоб змодельовати число, Левко взяв три пучки по 100 паличок, п'ять пучків по 10 паличок і ще 7 паличок. Скільки всього паличок використав Левко? Яке число змодельовав?

- 504.** Запишіть всі трицифрові числа, використовуючи кожен задану цифру один раз. Яке з них найбільше?

- 505.** Установи порядок дій і обчисли значення виразів.

$$36 : 4 + 12$$

$$63 + 4 \cdot 8$$

$$20 : 5 + 7 \cdot 9$$

- 506.** Розв'яжи рівняння.

$$16 : x = 2$$

$$44 + x = 94$$

$$x - 25 = 30$$

$$5 \cdot x = 20$$

- 507.** Накресли на клітинках прямий, гострий і тупий кути. Назви їх вершини.

Крок 50

Читання і запис трицифрових чисел

Щоб правильно прочитати трицифрове число, записую його уявно у розрядну таблицю

Зрозуміла!
Двісті сорок три

Сотні	Десятки	Одиниці
2 сот. = 200	4 дес. = 40	3 од. = 3

243 — двісті сорок три.

При читанні спочатку називають кількість сотень, потім — кількість десятків, а потім кількість одиниць.

$345 = 300 + 40 + 5$ — триста сорок п'ять.

$729 = 700 + 20 + 9$ — сімсот двадцять дев'ять.

508. Прочитай числа. 245 261 743 798 534 572.

509. Який малюнок якому числу відповідає?

295

348

770

283

309

707

390

956

510. Обчисли значення виразів.

$300 \cdot 3$

$200 \cdot 2$

$100 \cdot 6$

$600 : 2$

$600 : 3$

$600 : 6$

511. У магазин привезли 60 комп'ютерів. Протягом 9 днів продавали по 5 комп'ютерів щодня. Скільки комп'ютерів залишилося продати?

512. В одному ящику 36 кг цвяхів, а в іншому — 12 кг. Усі цвяхи розклали в пакети, по 4 кг у кожний. Скільки вийшло пакетів? (Розв'яжи задачу двома способами).

513. Запиши і прочитай число, що має:

3 сот. 2 дес. 5 од.

6 сот. 3 дес. 7 од.

1 сот. 7 дес. 3 од.

514. Запиши за допомогою цифр і знаків вирази.

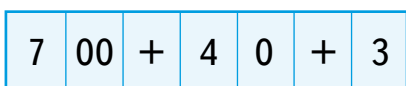
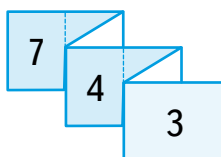

До суми чисел двісті сорок сім і п'ятсот додати тридцять два.

Добуток суми і різниці чисел тисяча і сімсот тридцять один.

515. Зробіть стрічку, за допомогою якої змодельюйте обране трицифрове число. Наприклад, 743.

Крок 51**Місце числа у натуральному ряді.
Попереднє і наступне числа**

- 516.** Використовуючи числовий промінь, назви наступне і попереднє число до кожного заданого.

722, 725, 729, 712, 735, 799, 522, 279, 271, 375, 997

- 517.** Виконай дії. $246 + 1$ $355 + 1$ $432 + 1$ $574 + 1$
 $896 - 1$ $999 + 1$ $968 - 1$ $376 - 1$

- 518.** Назви кілька чисел, які на числовому промені розташовані між числами:

500 і 600

430 і 440

850 і 860

248 і 253

Із двох чисел, які розміщені на числовому промені, більше те, яке розміщене правіше, і менше те, що розміщене лівіше.

- 519.** Використай числовий промінь завдання 516 і порівняй числа.

723 і 725

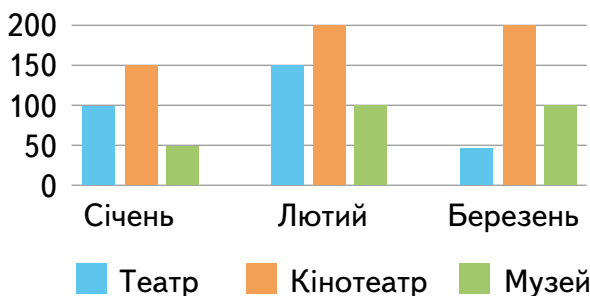
729 і 722

724 і 728

728 і 720

- 520.** На діаграмі подано відомості про відвідування учнями розважальних закладів. Розгляньте діаграму і дайте відповіді на запитання.

- У якому місяці кінотеатр відвідало 200 учнів?
- Скільки учнів відвідало музей протягом зимових місяців?
- Яка найменша кількість учнів відвідала театр?
- У якому місяці найбільше учнів відвідали розважальні заклади?

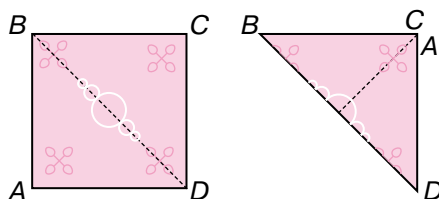
- 521.** Складіть 2 свої запитання для однокласника/однокласниці.

522. Знайди і виправ помилку.

$$727 > 723 \quad 500 < 200 \quad 152 < 425 \quad 917 > 317$$

523. Купили саджанці. Коли посадили 9 саджанців, то їх залишилось у 3 рази більше, ніж посадили. Скільки саджанців купили?

524. Виріж з кольорового паперу квадрат. Перегни його, як показано на малюнку. Його вершини і сторони співпали. Кажуть, що квадрат — фігура **симетрична**, а відрізок BD — його **вісь симетрії**. Симетричним є і круг. Перевір. Установи, скільки осей симетрії має квадрат, а скільки — круг.

Крок 52 Числа другої сотні. Їх читання і запис

525. Назви найменше трицифрове число. А найбільше?

526. Троє друзів купили однакові фломастери в різних магазинах. Хто скільки заплатив? Хто найбільше?

Денис

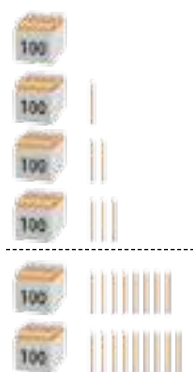
Дмитро

Данило

527. Прочитай числа. Що означає цифра 0 у кожному числі?

100	Сто
101	Сто один
102	Сто два
103	Сто три
108	Сто вісім
109	Сто дев'ять

111	115
117	113
114	116
112	110
118	119

528. Назви кілька чисел, які на числовому промені розташовані між числами

120 і 150

170 і 190

130 і 140

155 і 160

529. Порівняй числа, використовуючи числовий промінь.

105 і 133

119 і 112

174 і 128

178 і 120

111 і 141

530. Урок триває 45 хвилин. Закінчився він о 10 год 50 хв. Коли урок розпочався?

531. Перерва розпочалась об 11 год 45 хв і тривала 15 хв. Коли закінчилася перерва?

532. Прочитай вирази і знайди їх значення.

$122 + 1$

$147 - 1$

$193 + 0$

$117 \cdot 0$

$154 : 1$

533. Запиши цифрами.

*Сто сорок сім, сто двадцять п'ять,
сто чотирнадцять, сто вісім.*

534. Для виготовлення 9 однакових браслетів Матвій витратив 72 намистини. Скільки ще таких браслетів він може виготовити, якщо залишилося 64 намистини?

535. Виконай дії і запиши відповідь у сантиметрах.

$7 \text{ дм} + 5 \text{ дм } 3 \text{ см}$

$10 \text{ дм } 2 \text{ см} + 3 \text{ дм } 5 \text{ см}$

$5 \text{ см} + 3 \text{ дм}$

$100 \text{ см} + 30 \text{ мм}$

$100 \text{ мм} + 30 \text{ см } 50 \text{ мм}$

$100 \text{ мм} + 3 \text{ дм}$

536. Сторони трикутника дорівнюють 3 см, 4 см і 5 см. Знайди периметр трикутника, кожна сторона якого у 5 разів більша, ніж у заданого.

537. На яке число треба поділити 56, щоб дістати 7? Склади рівняння й розв'яжи його.

538. Накресли відрізок завдовжки 12 см. Познач синім кольором третю частину цього відрізка, зеленим — четверту частину, а решту — червоним. Установи довжину червоного відрізка спочатку без вимірювання, а потім перевір за допомогою вимірювання.

Крок 53 Тисяча. Міри довжини. Кілометр

539. Прочитай числа. Як їх можна згрупувати? Скільки буде груп?

27, 340, 75, 56, 681, 2, 19, 103, 300, 999, 78, 0, 293

540. Збільш і зменш кожне число на 1.

541. Поясни, як утворено тисячу.

542. Виконай дії.

$$200 + 200 + 200 + 200 + 200$$

$$500 \cdot 2$$

$$200 \cdot 5$$

$$300 + 300 + 300 + 100$$

$$100 \cdot 10$$

$$250 \cdot 4$$

Невеликі відстані вимірюють метрами, дециметрами, сантиметрами, маленькі — міліметрами, а великі — кілометрами.

$$1 \text{ кілометр} = 1000 \text{ метрів}$$

Щоб уявити, що таке 1 кілометр, можна скористатися такими відомостями:

- Доросла людина проходить відстань в 1 км за 15–20 хвилин.
- Учні у 12 років мають пробігти дистанцію в 1 км трохи менше, ніж за 6 хвилин.

543. Прочитай співвідношення між одиницями довжини. Поясни, що в яких одиницях вимірюють.

$$\begin{array}{l} 1 \text{ см} = \\ \text{дм} = 10 \text{ см} \\ \text{м} = \text{дм} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1 \text{ дм} = \\ \text{м} = 100 \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1 \text{ м} = \\ \text{км} = 1000 \text{ м} \end{array}$$

544. Назви у метрах: 200 см, 3 км, 50 дм, 700 см і 30 дм.

545. За 1 год автомобіль проїхав 64 км, а велосипедист у 8 разів меншу відстань. Скільки кілометрів проїхав велосипедист за 1 год?

546. Довжина тіла лемура без хвоста 30 см, а з хвостом — 90 см. Установи:

- на скільки сантиметрів тіло лемура без хвоста коротше від його хвоста;
- у скільки разів хвіст лемура довший за решту його тіла.

547. Обчисли. $77 - 42$ $(18 - 9) + 3$ $47 - 9 - 17$
 $53 + 36$ $90 - (11 - 9)$ $58 + 5 - 18$

Крок 54 Помісцеве значення цифри в запису чисел. Значення нуля в запису чисел

548. Назви число, у якому: 3 сот. 4 дес. 5 сот. 8 од.
 4 дес. 8 од. 9 сот. 9 од.

549. Назви найбільше і найменше із цих чисел.

550. Прочитай числа, записані в розрядній таблиці. Дай відповіді на запитання.

- Що означає в запису цих чисел цифра 7? А 0?
- Скільки в числах одиниць кожного розряду?
- На якому місці, якщо лічити справа наліво, записують одиниці? десятки? сотні?
- Яке із цих чисел найбільше? А найменше?

Сотні	Десятки	Одиниці
III розряд	II розряд	I розряд
5	2	7
7	0	3
1	7	0

При читанні чисел розряди, позначені 0, не називають.

551. До одноцифрового числа зліва приписали цифру 2. Як змінилося число?

552. До двоцифрового числа приписали зліва цифру 2. Як змінилося число?

553. Обчисли значення виразів.

- $400 + 30 + 5$ $500 + 40 + 8$ $700 + 48$
- $600 + 45$ $200 + 57$ $600 + 34$
- $900 + 5$ $800 + 3$ $700 + 9$

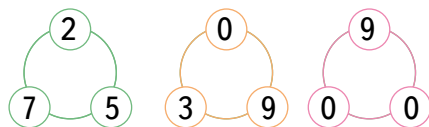
554. Тоня має 120 грн 20-гривневими купюрами. Скільки купюр у Тоні?

555. Борис має 250 грн 50-гривневими купюрами. Скільки купюр у Бориса?

 556. Знайдіть суми і порівняйте.

$$100 \text{ грн} + 500 \text{ грн} + 20 \text{ грн} \text{ і} \\ 200 \text{ грн} + 200 \text{ грн} + 200 \text{ грн} + 50 \text{ грн}$$

 557. Складіть всі можливі трицифрові числа, використовуючи усі цифри кожного кола лише один раз. Яке з усіх утворених чисел найбільше, а яке найменше?

558. Накресли два відрізки: перший завдовжки 8 см, а другий — удвічі коротший від першого. На скільки сантиметрів другий відрізок коротший від першого? А на скільки міліметрів?

559. Розв'яжи рівняння.

$$x + 30 = 130 \quad x - 30 = 130 \quad 30 - x = 13 \quad 3 \cdot x = 30$$

560. Дві бригади разом заасфальтували 500 м дороги. Перша заасфальтувала 300 м дороги. Скільки метрів заасфальтувала друга бригада? Яка бригада і на скільки метрів заасфальтувала більше?

561. В англійському алфавіті є симетричні букви. Наприклад,

Які букви симетричні в українському алфавіті? Перевір. Напиши їх на прозорому папері та спробуй перегнути.

Крок 55

Розкладання трицифрових чисел на розрядні доданки

 562. Назви числа, що «заховалися» в розрядних таблицях.

Сотні	Десятки	Одиниці
  	 	
   		
		

563. За якою ознакою можна розкласти числа у два кошики? А у три? А у чотири?

249 397 200 260 785 786 333 800 305 812

564. Назви по 3 попередні та 3 наступні числа до кожного з поданих.

565. Прочитай числа, записані у вигляді суми розрядних доданків.

$$700 + 20 + 1$$

$$500 + 70 + 7$$

$$900 + 50$$

566. Подай числа у вигляді суми розрядних доданків.

25 251 300 721 540 75 931 601

567. Прочитай кожне число у зворотному порядку і вкажи кількість його сотень.

568. Сума двох двоцифрових чисел дорівнює трицифровому $\square\square + \square\square = \square\square 0$. Знайди ці числа.

569. У вівторок на виставі в ляльковому театрі було 240 глядачів, а в середу — на 10 глядачів більше. Скільки глядачів було у ляльковому театрі в середу? А за 2 дні разом?

570. У двох журналах було 18 наліпок. Коли з першого журналу взяли 4 наліпки, в обох їх стало порівну. Скільки наліпок було в кожному журналі спочатку?

571. Запиши як суму розрядних доданків кожне із чисел.

725 527 257 572 752 275

572. Склади із цифр 0, 1, 2 і 3 всі можливі трицифрові числа, у яких цифри не повторюються. Яке з них найменше?

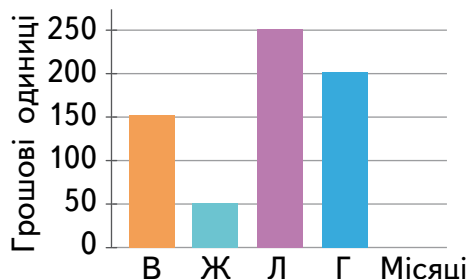
573. Намалюй розрядну таблицю і зашифруй у ній 5 складених чисел.

574. У мотку було 8 дм дроту. Маса мотка 72 г. Від нього відрізали кусок дроту завдовжки 2 дм. Яка маса відрізаного дроту?

575. Склади і розв'яжи обернену задачу, у якій потрібно знайти довжину відрізаного куска дроту.

576. Розв'яжи рівняння. $x : 8 = 3$ $72 : x = 8$ $42 : x = 6$
 $x : 5 = 70$ $240 : x = 8$ $x : 30 = 2$

577. За відмінні успіхи у навчанні учні ліцею «ЕКО» щомісяця отримують винагороду. У якому місяці винагорода була найбільшою? Скільки ліцейних грошових одиниць отримав у першому півріччі кожен з відмінників?

Крок 56 Додавання на основі десяткового складу числа

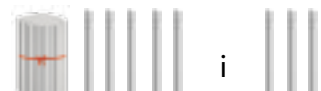
578. До двоцифрового числа приписали зліва цифру 5. Знайди різницю заданого і утвореного числа.

579. Знайди суму чисел. $30 + 50$ $60 + 30$ $60 + 20$

580. Розглянь малюнки і відповідні записи. Поясни, як виконали додавання.

$$320 + 30 = 350$$

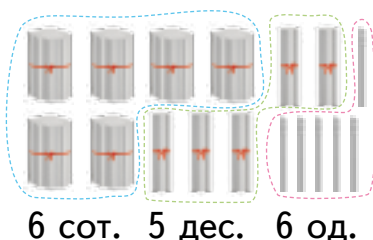

3 сот. 2 дес. + 3 дес. =
= 3 сот. 5 дес.

$$105 + 3 = 108$$

1 сот. 5 од. + 3 од. =
= 1 сот. 8 од.

581. Виконай дії. $307 + 2$ $501 + 4$ $613 + 3$ $934 + 5$
 $205 + 3$ $340 + 10$ $763 + 20$ $815 + 70$

582. Розглянь малюнок і відповідні записи. Поясни, як виконали додавання.

$$421 + 235$$

4 сот. + 2 сот. + 2 дес. +
+ 3 дес. + 1 од. + 5 од. =
= 6 сот. 5 дес. 6 од.
 $421 + 235 = 656$

Сотні додають до сотень, десятки до десятків,
а одиниці до одиниць.

583. Виконай дії. $317 + 220$ $501 + 314$ $643 + 325$

584. Зміни числа так, щоб утворилися правильні нерівності.
 $5 \cdot 9 < 54 - 6$ $9 \cdot 2 + 50 < 9 \cdot 7$ $7 \cdot 8 < 64 - 9$

Крок 57 Віднімання на основі розрядного складу числа

585. Знайди різниці чисел. $30 - 10$ $60 - 50$ $80 - 20$ $40 - 10$

586. Поясни, як виконали віднімання.

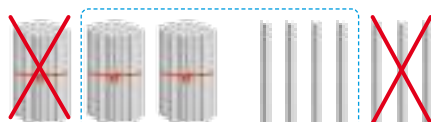
$$330 - 210 = 120$$

1 сот. 2 дес.

$$3 \text{ сот. } 3 \text{ дес.} - 2 \text{ сот. } 1 \text{ дес.} = 1 \text{ сот. } 2 \text{ дес.}$$

$$307 - 103 = 204$$

2 сот. 4 од.

$$3 \text{ сот. } 7 \text{ од.} - 1 \text{ сот. } 3 \text{ од.} = 2 \text{ сот. } 4 \text{ од.}$$

587. Виконай дії. $209 - 7$ $308 - 4$ $406 - 103$
 $960 - 150$ $480 - 320$ $108 - 5$

588. Мишко і Даринка зібрали разом 250 кришечок, а Михайлик — на 110 кришечок менше. Скільки кришечок зібрав Михайлик? Скільки кришечок діти зібрали разом?

589. Розглянь малюнки і відповідні записи. Поясни, як виконали віднімання.

$$435 - 312 = 123$$

1 сот. 2 дес. 3 од.

$$4 \text{ сот.} - 3 \text{ сот.} + 3 \text{ дес.} - 1 \text{ дес.} + 5 \text{ од.} - 2 \text{ од.} = 1 \text{ сот. } 2 \text{ дес. } 3 \text{ од.}$$

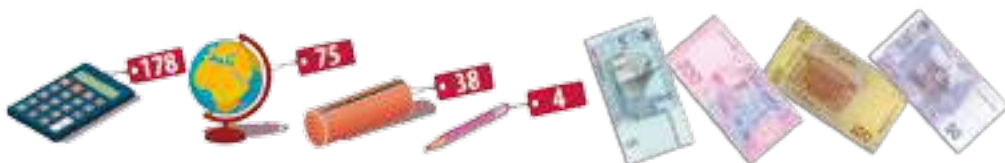

Сотні віднімають від сотень, десятки від десятків,
а одиниці від одиниць.

590. Виконай дії. $433 - 113$ $539 - 314$ $645 - 322$

591. Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

592. Три брати впіймали 42 карасі. Коли один брат відклав для юшки 5 карасів, другий — 4, а третій — 3, то в кожного брата залишилася однакова кількість рибин. Скільки карасів упіймав кожен брат?

593. Виконай дії. $430 - 20 : 5$ $250 - 400 : 4$
 $408 - 32 : 4$ $250 + 200 : 10$

Крок 58 Порівняння чисел різними способами

594. Маса чого більша?

Порівняти два натуральних числа означає з'ясувати,
яке з них більше, а яке — менше.

595. Яке із чисел більше?

200 чи 5 1 чи 17 100 чи 30 22 чи 111

596. Зроби висновок про порівняння чисел з різною кількістю цифр і перевір його за правилом.

Якщо натуральні числа мають різну кількість цифр, то більше те число, у запису якого більше цифр, і менше те число, у запису якого менше цифр.

597. Порівняй числа за допомогою числового променя.

250 і 205

160 і 120

300 і 130

220 і 411

598. Два потяги вийшли назустріч один одному із двох міст. Перший потяг пройшов до зустрічі 240 км, а другий — на 20 км більше. Яка відстань між містами?

599. Ремонтна бригада мала полагодити за рік 750 ліфтів. За перше півріччя відремонтували 377, а за друге — 413 ліфтів. На скільки більше ліфтів відремонтували, ніж передбачалося?

Щоб порівняти числа з однаковою кількістю цифр, треба спочатку порівняти кількість сотень. Якщо кількість сотень однакова, треба порівняти кількість десятків. Більшим є те число, у якого більшою є перша з неоднакових цифр.

600. Порівняй числа. 549 і 545 260 і 271 820 і 811

 601. Порівняй вирази, не обчислюючи їх значення.

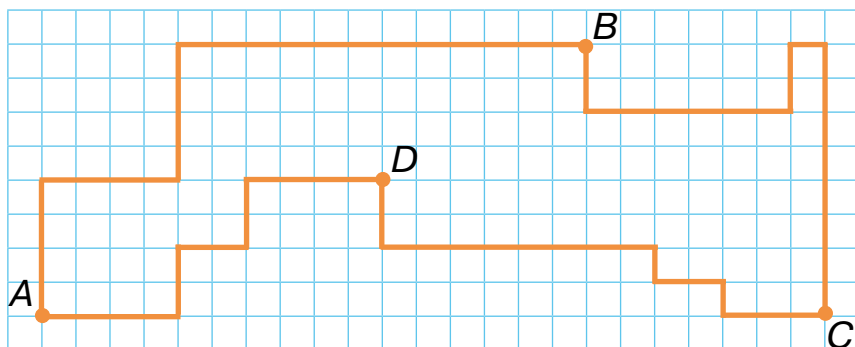
$$47 + 25 \text{ і } 47 + 26$$

$$85 - 38 \text{ і } 65 - 38$$

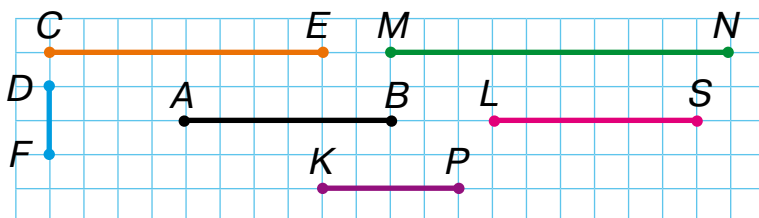
$$65 - 24 \text{ і } 65 - 44$$

$$51 - 23 \text{ і } 52 - 23$$

 602. Порівняйте відстані ABC і ADC .

603. Назви відрізки і вкажи їх довжину.

604. Знайди суму довжин усіх відрізків.

605. На скільки сантиметрів відрізок MN довший за відрізок KP ?

606. Розглянь, як виконали додавання, і повтори правило.

$$\begin{aligned} 255 + 121 &= 255 + (120 + 1) = \\ &= (255 + 120) + 1 = 375 + 1 = 376 \end{aligned}$$

Щоб додати до числа суму двох чисел, потрібно додати до цього числа один із доданків і до знайденого результату додати інший доданок.

607. Виконай дії. $231 + 127$ $344 + 250$ $650 + 324$

608. Купили 150 г масла, а сиру на 255 г більше. Знайди масу всієї покупки.

609. Знайди значення виразів зручним способом.

$$\begin{array}{ll} 480 + (400 + 20 + 5) & 125 + (600 + 80 + 1) \\ 240 + (600 + 50 + 3) & 510 + (200 + 40 + 3) \end{array}$$

610. Розглянь, як виконали додавання і віднімання, і повтори правило.

$$\begin{aligned} 459 - 135 &= 459 - (130 + 5) = \\ &= (459 - 130) - 5 = 329 - 5 = 324. \end{aligned}$$

Щоб від числа відняти суму двох чисел, потрібно відняти від цього числа один із доданків і від знайденого результату відняти інший доданок.

611. Виконай дії. $659 - 334$ $267 - 140$ $524 - 304$

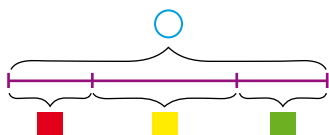
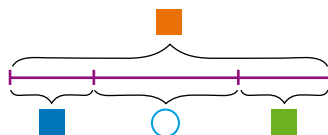
612. Зібрали 350 кг яблук, груш — на 125 кг менше, а черешень на 100 кг більше, ніж груш. Скільки всього кілограмів яблук, груш і черешень зібрали?

613. Запиши у вигляді числового виразу і знайди його значення.

- До суми чисел 410 і 20 додай 555.
- Суму чисел 314 і 70 зменш на 240.
- Суму чисел 500 і 40 збільш на 50.
- Суму чисел 600 і 30 зменш на 400.

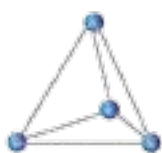
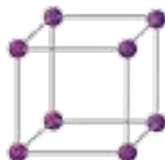
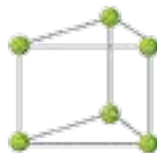
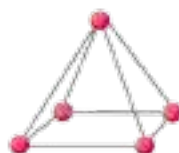
614. Склади і розв'яжи задачі за схемами.

Крок 60

Додавання і віднімання трицифрових чисел способом округлення

615. Скільки ребер мають усі фігури? Спочатку визнач на око, а потім перевір свій результат безпосереднім додаванням.

616. У чого більше вершин: у двох пірамід чи у куба?

617. Розглянь і поясни, як виконали додавання способом округлення.

$$455 + 132 = 455 + 130 + 2 = 585 + 2 = 587$$

$$152 + 170 = 152 + 200 - 30 = 352 - 30 = 322$$

618. Обчисли способом округлення.

$$540 + 170$$

$$350 + 280$$

$$473 + 360$$

$$155 + 290$$

619. Розглянь і поясни, як виконали віднімання способом округлення.

$$537 - 290 = 537 - 300 + 10 = 237 + 10 = 247$$

$$725 - 224 = 725 - 200 - 24 = 525 - 24 = 501$$

620. Знайди різниці способом округлення.

$$544 - 211 \quad 359 - 228 \quad 877 - 590 \quad 754 - 449$$

621. У саду ростуть 425 яблунь, груш — на 125 менше, а слив — у 3 рази менше, ніж груш. На скільки яблунь більше, ніж слив? На скільки слив менше, ніж груш?

622. Розв'яжи просту і складені задачі.

- За 7 год токар виготовив 35 однакових деталей. Скільки деталей виготовив токар за 1 год?
- За 7 год токар виготовив 35 однакових деталей. Скільки деталей він зробив за 10 год?
- За 7 год токар виготовив 35 однакових деталей. За скільки годин він зробив 10 деталей?
- За 7 год токар виготовив 35 однакових деталей. За скільки годин він виготовить 35 деталей, якщо виготовлятиме щогодини на 2 деталі більше?

623. Виконай дії зручним способом.

$$\begin{array}{lll} 357 - 249 & 122 + 155 & 800 - 300 - 125 \\ 425 + 351 & 800 - 494 & 500 - (180 - 77) \end{array}$$

624. З паперу в клітинку виріж смужку завширшки 3 см, а потім із цієї смужки виріж такий прямокутник, щоб його периметр дорівнював 14 см.

Крок 61 Вирази зі змінними. Рівняння

625. Назви числові вирази та їх значення.

$$\begin{array}{llllll} x + y & 3 + 5 & 7 - 2 & 4 : 2 & a + c & 122 + 155 \\ a & 4 + 0 & 96 : 3 & 2 + 3c & 9 \cdot 1 & 800 - 300 \end{array}$$

626. Скільки виразів містять змінну? А дві змінні?

627. Назви значення букв, при яких справджуються рівності.

$$\begin{array}{lll} a + a = a & a : a = c & a \cdot a = a \\ k : k = 1 & a \cdot a = 0 & a - k = a \end{array}$$

628. Запиши у вигляді рівностей такі твердження:

- а) число 370 менше від числа a на 130;
- б) число a більше за число 6 у 3 рази.

629. Знайди значення виразів.

- $156 + x$, якщо $x = 270, 360, 190$;
- $520 - c$, якщо $c = 140, 250, 370$;
- $140 - a$, якщо $a = 31, 80, 95$;
- $c - 70$, якщо $c = 150, 160, 120$.

630. Із сітки висипалося 6 цибулин. Це у 2 рази менше, ніж залишилося в сітці. Скільки цибулин було в сітці?

631. На будівництві працювало a жінок, а чоловіків — у n разів більше. На скільки більше працювало чоловіків, ніж жінок? Скільки чоловіків і жінок разом працювало на будівництві? Склади вирази й обчисли їх значення, якщо $a = 20, n = 4$.

Рівняння — це рівність з невідомим, позначеним буквою

Розв'язок рівняння — числове значення букви, при якому рівність істинна

632. Знайди розв'язки рівнянь.

$8 \cdot x = 16$	$8 \cdot x = 56$	$x \cdot 16 = 48$	$3 \cdot x = 27$
$x \cdot 10 = 80$	$54 - x = 3$	$x : 15 = 3$	$55 + x = 100$

633. Знайди всі значення змінної a , для яких нерівність $a \cdot 4 < 36$ буде істинна.

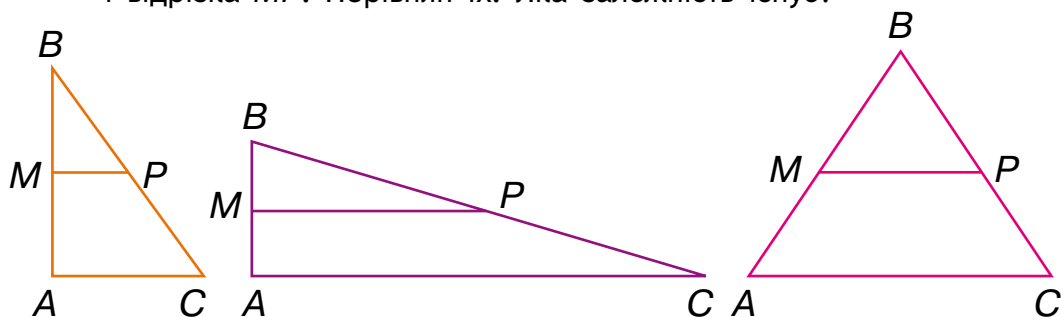
634. Розв'яжи задачі, користуючись годинником.

1. Перерва почалася о 9 год 15 хв, а закінчилася о 9 год 25 хв. Скільки часу тривала перерва?
2. Перерва почалася о 10 год 10 хв і тривала 20 хв. Коли закінчилася перерва?
3. Урок тривав 40 хв і закінчився об 11 год 20 хв. Коли почався урок?

635. Виміряй довжину цеглинки LEGO. Встанови ширину парти і обкладинки підручника двома способами: лінійкою і цеглинкою LEGO. Порівняй результати.

- 636.** Досліджуємо властивості фігур. Виміряй у кожного трикутника довжини відрізків AM і MB , BP і PC , а також довжину сторони AC і відрізка MP . Порівняй їх. Яка залежність існує?

- 637.** У швейній майстерні було 50 м шовку. Коли пошили кілька суконь, витрачаючи на кожну по 3 м, то залишилося ще 29 м. Скільки пошили суконь?

Розв'язання.

1) $50 - 29 = 21$ (м) 2) $21 : 3 = 7$ (с.)

Відповідь: 7 суконь.

- 638.** Склади подібну задачу про їдальню.

- 639.** Якщо від мотка дроту відрізати 4 куски, по 12 м дроту в кожному, то залишиться ще 2 м. Скільки вийде кусків дроту, якщо цей моток розрізати на куски завдовжки 10 м кожний?

Розв'язання.

1) $12 \cdot 4 = 48$ (м)

2) $48 + 2 = 50$ (м)

3) $50 : 10 = 5$ (к.)

Відповідь: 5 кусків дроту. Поясни розв'язання задачі.

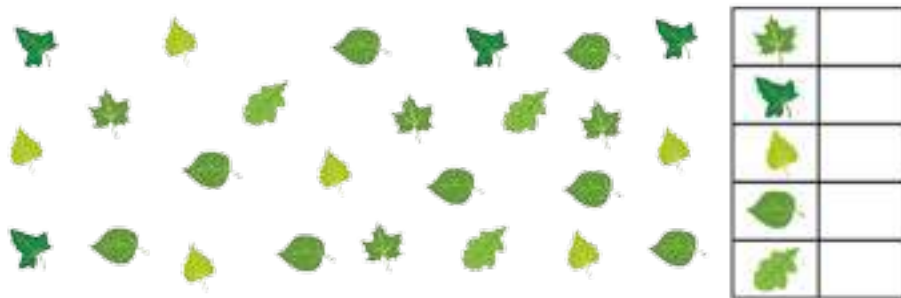
- 640.** У маленькій коробці 80 деталей конструктора, а у великій — у 9 разів більше. На скільки більше деталей у великій коробці, ніж у маленькій? Скільки деталей конструктора в обох коробках?

- 641.** Який із рюкзаків буде важче нести: той, у якому 4 пакети по 200 г, чи той, у якому 8 пакетів по 100 г?

- 642.** Скільки окремих квадратів можна скласти з 10 однакових паличок?

- 643.** Скільки окремих трикутників можна скласти із 13 однакових паличок? Перевір розв'язані задачі практично.

- 644.** Назви число, що містить: 5 сот. 6 дес. 15 од.
6 сот. 3 дес. 7 од. 9 сот. 2 дес. 5 од.
- 645.** Виконай дії і поясни способи обчислення.
 $500 + 400$ $190 + 50$ $440 - 220$ $540 + 180$
 $400 - 300$ $130 - 70$ $110 + 230$ $740 - 180$
- 646.** Після того, як в кондитерській використали 370 кг борошна, залишилося ще 230 кг борошна. Скільки кілограмів борошна було в кондитерській спочатку?
- 647.** У магазин привезли 155 батонів, 140 паляниць і 60 житніх хлібин. Скільки всього хліба привезли в магазин?
- 648.** Вантажівка привезла для озеленення 230 дерев. На одному узбіччі дороги посадили 120 дерев. Скільки дерев посадили на іншому боці дороги, якщо у вантажівці залишилося іще 50 дерев?
- 649.** У їдальні було 320 кг овочів. Картоплі й моркви разом було 180 кг. Моркви і капусти — 170 кг. Скільки окремо картоплі, моркви і капусти було в їдальні?
- 650.** Виконай дії. $217 + 220$ $401 + 314$ $245 + 325$
 $727 - 220$ $698 - 314$ $745 - 325$
- 651.** Виконай дії і запиши відповідь у сантиметрах.
 $2 \text{ дм} + 5 \text{ дм}$ 3 см 7 дм $2 \text{ см} + 30 \text{ дм}$ 5 см
 $50 \text{ см} + 3 \text{ дм}$ $100 \text{ мм} + 30 \text{ см}$ 50 мм
- 652.** Перемалюй таблицю і заповни. Побудуй відповідну діаграму.

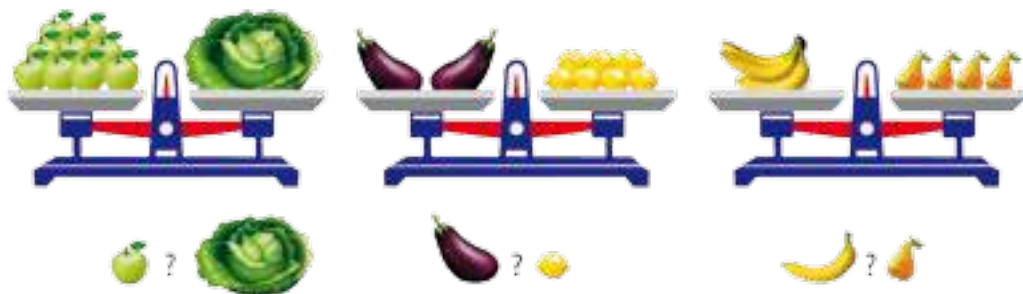

Крок 64 Розвивальні завдання

- 653.** Назви двоцифрове число, в якому цифра десятків у 5 разів більша за цифру одиниць.
- 654.** Назви трицифрове число, у якого цифра десятків у 4 рази більша за цифру одиниць і на 4 менша від цифри сотень.
- 655.** Моя зупинка трамвая — сьома, якщо лічити з одного кінця маршруту, і дванадцята, якщо лічити від іншого кінця. Скільки на цьому маршруті всього зупинок?
- 656.** Розглянь геометричні фігури і назви кожен з них.

- 657.** Прочитай твердження і скажи, які з них хибні. Зміни їх відповідно до малюнка, щоб вони стали істинними.
- Усі фігури чотирикутники.
 - Деякі з фігур — об'ємні.
 - Принаймні одна фігура куб.
 - Жодна фігура не є колом.
- 658.** У кого більше ніжок — у ста курчаток чи в півсотні кішок?
- 659.** Порівняй маси.

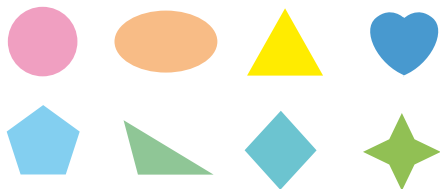
- 660.** Іванко нижчий від Сашка, але вищий за Павлика. Василько вищий за Павлика, але нижчий від Іванка. Хто вищий: Василько чи Сашко?
- 661.** Як за допомогою терезів 6 кг муки поділити на 2 рівні частини?

Подорож 5. Геометричні фігури та величини

Крок 65 Геометричні фігури. Об'ємні та плоскі

Геометричні фігури

Плоскі

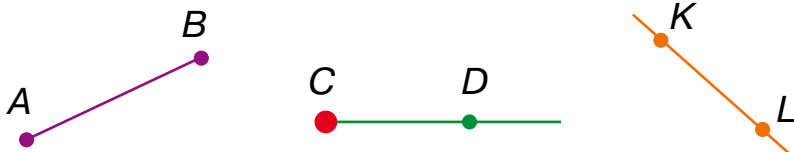
Об'ємні

 662. На які фігури схожі предмети? Розподіли їх на групи.

663. Поясни, чим відрізняються фігури, зображені на малюнку.

664. Склади задачі за виразами.

$$37 + 15$$

$$56 - 9$$

$$5 \cdot 9$$

$$24 : 3$$

665. У наборі 8 фломастерів. Скільки фломастерів у 4 таких наборах?
А в 30?

666. Марійка придбала 72 фломастери. Вони продаються в наборах по 8 фломастерів. Скільки наборів придбала Марійка?

667. Обчисли.

$589 - 80$	$500 - 1$	$300 + 40$
$300 + 100$	$699 + 1$	$300 + 4$

668. 40 повітряних кульок порівну розклали у 5 пакетів. Скільки повітряних кульок в одному пакеті?

- 669.** На конкурсі малюнків у фінал вийшли 3 малюнки. Перший отримав 345 голосів, другий — 45, а третій — 300. Скільки треба ще голосів другому і третьому малюнкам, щоб зрівнятися з першим?

Кути

острий

прямий

тупий

- 670.** Назви види кутів, зображених на малюнку.

- 671.** Порівняй значення виразів.

$$900 - (500 - 200) \text{ і } 740 - 90$$

$$700 - 500 - 200 \text{ і } 80 - 50$$

- 672.** Запиши значення виразів у порядку зростання.

Крок 66 Ламана. Довжина. Одиниці довжини

Стародавні інструменти вимірювання довжини

Сучасні інструменти вимірювання довжини

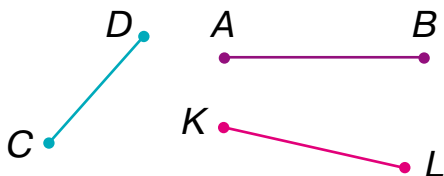

673. В яких одиницях можна виміряти: відстань від Києва до Одеси? Довжину тіла мурахи? Довжину коси однокласниці? Розміри класної кімнати?

674. Обчисли.

$$360 \text{ см} + 30 \text{ см} \quad 456 \text{ м} - 200 \text{ м} \quad 890 \text{ дм} - 45 \text{ дм}$$

675. Виміряй довжини відрізків у міліметрах.

Одиниці довжини

1 сантиметр = 10 міліметрів
1 дециметр = 10 сантиметрів
1 метр = 10 дециметрів
1 метр = 100 сантиметрів
1 кілометр = 1000 метрів

676. Скільки ланок і вершин має кожна ламана?

677. Виміряй довжину кожної ланки ламаних і знайди довжину ламаних.

678. Порівняй: 12 м і 2 дм 45 дм і 1 м 1 км і 200 м

679. Олег зловив 12 рибин, а його сестра Оленка в a разів більше. Скільки рибин зловила Оленка?

680. На картковому рахунку було 150 грн. Потім на рахунок надійшло a грн. А через деякий час власник оплатив із картки c грн. Скільки грошей залишилось на рахунку після цих операцій?

681. Довжина кола стадіону становить 400 м. Яку відстань подолав спортсмен, якщо він пробіг два кола?

682. Кожна зі стрічок має довжину 40 см. Скільки стрічок купили, якщо їх загальна довжина 320 см?

683. Знайдіть помилки в розв'язанні рівнянь.

$$x + 25 = 40$$

$$x = 40 - 25$$

$$x = 25$$

$$47 - x = 40$$

$$x = 40 + 47$$

$$x = 87$$

Крок 67**Вартість. Одиниці вартості. Взаємопов'язані величини: ціна, кількість, вартість**

На ціннику позначають ціну — скільки коштує один предмет.
Ціна баночки варення 30 грн, а консервів — 60 грн.

Одиниці вартості
1 грн = 100 коп.

Якщо ж я
хочу придбати
3 баночки, то маю
заплатити 90 грн

Тобто їх
вартість
90 грн

684. Монети і банкноти якого номіналу тобі відомі?

685. Школа закупила 12 пачок паперу по 80 грн, заплативши за покупку 960 грн. Назви числа, що позначають ціну, кількість і вартість покупки.

686. Знайди вартість покупки із трьох предметів.

500 грн

25 грн

120 грн

90 грн

90 грн

90 грн

687. Мама, купуючи смаколики для 25 однокласників Дмитрика, витратила 250 грн. Яка ціна одного смаколика?

688. У Матвія є 81 грн, і він хоче придбати різнокольорові маркери по 9 грн. Скільки маркерів він зможе придбати?

689. Один і той самий акваріум коштує в різних магазинах по-різному. Де купити вигідніше?

Магазини	Відгук про магазин	Ціна
«Гаманець»	217 відгуків	296 грн (у наявності)
«Торбинка»	17 відгуків	798 грн (у наявності)
«Фауна +»	15 відгуків	248 грн (у наявності)
«Золота рибка»	1 відгук	300 грн (у наявності)

690. У магазині знижка 5 грн на купівлю будь-якого рідкого мила. Мрійниця купила мило ціною s грн. Скільки вона заплатить на касі?

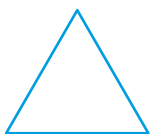
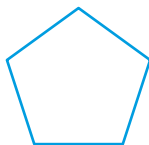
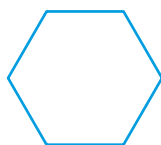
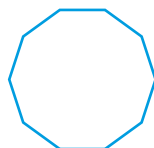

691. За виразом $64 : (13 - 5)$ склади задачу на знаходження ціни.

692. Обчисли. $50 \text{ грн} \cdot 5$ $100 \text{ грн} - 43 \text{ грн}$ $563 \text{ грн} + 35 \text{ грн}$

Крок 68 Трикутник. Многокутник. Периметр

Многокутники

Трикутник Чотирикутник П'ятикутник Шестикутник Десятикутник

Периметр многокутника —
це сума довжин усіх сторін многокутника.

693. Кожна зі сторін трикутника дорівнює 7 дм. Знайди периметр цього трикутника.

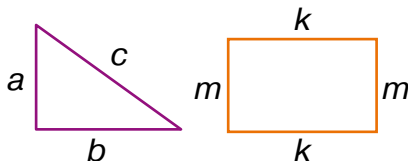
694. Периметр трикутника, сторони якого рівні, дорівнює 90 см. Знайди довжину сторони трикутника.

695. Визнач вид многокутника, якщо його периметр дорівнює 56 дм і довжина кожної сторони 8 дм.

696. Запиши у вигляді виразу периметр кожного із многокутників.

697. Скільки прямих кутів є на кожному з малюнків?

 698. Склади задачі за виразами. $12 + 11 + 13$ $2 \cdot (45 + 5)$

699. Обчисли. $52 - 36 : 6 + 2$ $(55 + 9) : 8 + 3$
 $55 + 81 : 9 - 3$ $68 - (81 - 17)$

700. Виконай дії.

$2 \text{ м} + 29 \text{ см}$ $126 \text{ дм} + 1 \text{ м}$ $560 \text{ мм} + 13 \text{ см}$

701. Знайди значення виразів, якщо $c = 50$.

$(447 + c) - 340$ $8 \cdot c + 287$

Крок 69 Час. Одиниці часу. Задачі про час

Для того, щоб надрукувати на 3D-принтері деталь, знадобиться 5 хвилин.

Одиниці часу

1 хвилина = 60 секунд
1 година = 60 хвилин
1 доба = 24 години
1 рік = 12 місяців
1 століття = 100 років

Поспішайко: «5 хвилин — це тривалість друку або час, який необхідно витратити на друк деталі»

ЖОВТЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

702. Який день був 7 жовтня?

703. Яка дата останнього вівторка місяця?

704. Яке число припадає на п'ятницю, яка йде за 10 жовтня?

705. Якими годинниками вимірюють час?

Які із цих годинників тобі відомі?

Тривалість коротких подій вимірюють **секундоміром**.

706. Який час показує кожен із годинників?

707. Навчання у школі розпочинається о 8:30. О котрій годині прийшов до школи Поспішайко, якщо він прийшов на 30 хв раніше? О котрій годині прийшла до школи Мрійниця, якщо вона спізнилася на пів години?

 708. Кожне тренування Олени складається з a хвилин розминки, b хвилин основного тренування і 5 хвилин розтяжки. Скільки часу триває тренування Олени?
Скільки триватиме тренування, якщо $a = \dots$, $b = \dots$

 709. Склади задачу за виразом $3 \cdot 50 + 5 \cdot 30$.

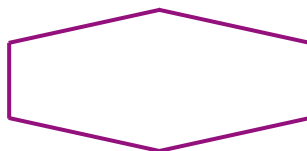
710. Порівняй значення величин.

2 год і 300 хв 30 год і 1 доба 1 год 45 хв і 120 хв

711. Микола читає вірш за 3 хвилини. Скільки часу йому знадобиться, щоб прочитати вірш двічі? А 5 разів?

Крок 70 Математичні задачі та дослідження. Задачі на роботу

 712. Виміряйте довжини сторін кожного багатокутника і знайдіть периметри багатокутників.

713. Доходи Поспішайка від прибирання листя з ділянок сусідів за місяць становили 700 грн. Частину грошей він витратив на 5 відвідувань кінотеатру. Ціна кожного квитка до кінотеатру становить 50 грн. Скільки грошей залишиться в Поспішайка наприкінці місяця?

714. Запиши числа у порядку зростання.

203

302

123

231

132

23

320

12

278

187

Задачі на роботу

- 715.** Поспішайко може зв'язати 1 серветку за 1 день. Скільки серветок він зв'яже за 5 днів?

Розв'язання.

За один день Поспішайко в'яже 1 серветку. Це і є його **продуктивність**.

5 днів — це **час**, протягом якого Поспішайко працює.

Тож щоб знайти **виробіток**, треба $1 \cdot 5 = 5$ (серветок).

Продуктивність

•

Час

=

Виробіток

- 716.** Маркетологові для написання одного посту для соціальної мережі необхідно 40 хв. Він зможе написати 4 пости за 160 хв. Назви, які значення є значеннями продуктивності, які — значеннями часу, а які — значеннями виробітку. Склади подібну розповідь.

- 717.** Заповни таблицю усно.

Продуктивність	2 шт. за 1 день	?	20 шт. за 1 хв	3 шт. за 1 год
Час	3 дні	7 год	3 хв	?
Виробіток	?	42 шт.	?	27 шт.

- 718.** Одного лебедя з оригамі Надійка виготовляє за 15 хвилин. Скільки вона зможе виготовити лебедів з оригамі за 45 хвилин?
- 719.** У духовку поміщається лише одна форма для 6 тістечок. Кожна порція тістечок випікається 50 хв. Скільки часу знадобиться, щоб випекти 12 тістечок?

Крок 71

Маса. Одиниці маси. Задачі на роботу

Моя маса 30 кг

А моя — 31 кг

Масу вимірюють за допомогою різних ваг.

720. Які з вагів ти бачив/бачила?
Де їх використовують?

Одиниці маси

1 тонна = 1000 кілограмів
1 тонна = 10 центнерів
1 центнер = 100 кілограмів
1 кілограм = 1000 грамів

721. Для чого зважують автомобілі? У яких одиницях?

722. В яких одиницях вимірюють масу кожного об'єкта? Як гадаєш, яку масу може мати кожен із них?

723. Перетвори у кілограми. 1 т 2 ц 5000 г

724. Маса блюдця 200 г. Яка маса 6 таких блюдць?

725. 9 однакових кульок лежать у торбинці. Їх маса 810 г. Яка маса кожної кульки?

726. Маса торта дорівнює 900 г. Його розрізали на a рівних частин. Яка маса кожної частини? Запиши вираз для розв'язування цієї задачі.

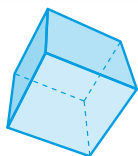
727. Оленка має розкласти a грамів бісеру у пакетики по b грамів у кожний. Скільки пакетиків для цього знадобиться? Запиши вираз для розв'язування цієї задачі.

728. Кожну хвилину завод переробляє 50 кг зерна на борошно. За який час він зможе переробити 450 кг зерна?

729. За три години Іванко прочитав 27 сторінок книжки. По скільки сторінок читав Іванко щогодини?

730. За одну хвилину Михайлик пофарбував 40 см паркану. Яку довжину паркану він пофарбує за 6 хв?

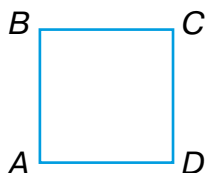
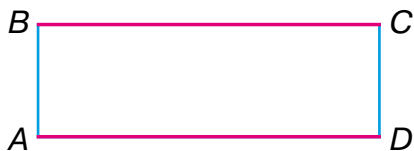
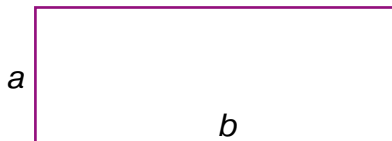
731. Обчисли.
$270 - (60 \cdot 4 - 50)$	$(340 - 310) : 6$
$270 - (60 - 50)$	$(275 - 270) \cdot 9$

Крок 72**Куб. Квадрат. Прямокутник. Периметр прямокутника і квадрата**

— це куб

— це квадрат

 $ABCD$ — квадрат. AB , BC , CD і DA — сторони квадрата. $\angle A$, $\angle B$, $\angle C$, $\angle D$ — кути квадрата.**Властивості квадрата** $AB = BC = CD = DA$ $\angle A = \angle B = \angle C = \angle D$. Усі кути квадрата прямі.**732.** Поясни, за якими ознаками можна поділити предмети на 2 групи. $ABCD$ — прямокутник. AB , BC , CD і DA — сторони прямокутника. $\angle A$, $\angle B$, $\angle C$, $\angle D$ — кути прямокутника.**Властивості прямокутника** $AB = CD$, $BC = DA$ $\angle A = \angle B = \angle C = \angle D$. Усі кути прямокутника прямі.**733.** Виміряй сторони кожної із фігур. Знайди периметр.

Якщо ж значення сторін замінити буквами, то отримаємо формули

$$P = 4 \cdot a \qquad P = 2(a + b)$$

734. Знайди периметр прямокутника, якщо одна його сторона дорівнює 12 см, а інша — на 4 см менша.

735. Знайди сторону прямокутника, якщо його периметр дорівнює 20 см, а інша сторона — 3 см.

3

736. Виконай дії.

$$205 + 3 : 3$$

$$934 - 3 \cdot 10$$

$$501 + 4 \cdot 0$$

$$307 + 2 : 1$$

$$234 - 15 : 5$$

$$394 - 1 \cdot 10$$

737. За скільки місяців майстерня виготовить замовлення на 280 сумок, якщо за один місяць у ній виготовляють 70 сумок?

738. На базі робітники можуть розфасувати 240 кг суміші за 3 дні. Яка продуктивність розфасовки на цій базі?

Крок 73

Побудова прямокутника. Задачі на роботу

739. Що ти бачиш на картинах Казимира Малевича — українського художника-авангардиста? Вимірй і порівняй розміри кожної картини. Яку форму має кожна із цих картин?

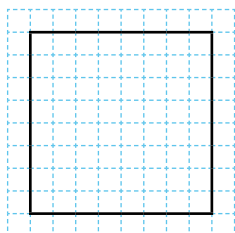
«Зимовий пейзаж»

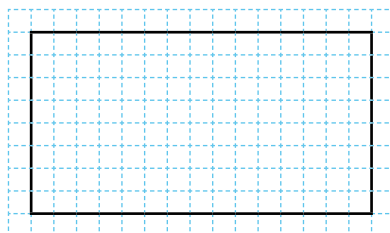
«Точильник»,
або «Принцип миготіння»

- 740.** Зі скількох квадратиків утворено фігури, зображені на малюнку чорним кольором?

Квадрат

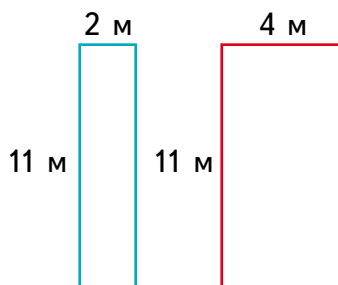

Прямокутник

- 741.** Знайди периметр прямокутника, якщо його довжина 2 дм, а ширина 3 см.

- 742.** Знайди периметр кожного прямокутника. На скільки метрів ширина одного більша за ширину іншого? На скільки метрів відрізняються їх периметри? Який висновок можна зробити?

- **743.** За 10 днів Оля плете 80 см шарфа для сестри. Знайди продуктивність плетіння Олі. Скільки сантиметрів вона сплете за місяць?

- 744.** На покриття лаком кожного нігтя йде 60 секунд. За який час пофарбують нігті на всіх пальцях руки? А двох рук?

- 745.** Виготовлення дерев'яної рамки потребує 4 хвилини. Її покриття лаком — іще 3 хвилини. Скільки рам можна виготовити і пофарбувати за 42 хвилини?

Крок 74

Місткість. Одиниці місткості. Задачі на четверте пропорційне

Відро можна наповнити водою з 5 повних літрових банок

1 л

Тому його місткість 5 літрів

Одиниця вимірювання місткості

1 л

один літр

746. Пригадай, які ще пляшки місткістю 1 л ти бачив/бачила в магазині?

747. Місткість яких ємностей більша за 1 літр? Менша за 1 літр?

748. У цистерну місткістю 40 л вже налили 22 л води. Скільки літрів води ще можна долити?

749. Знайди значення виразів.

$$18 \text{ л} + 12 \text{ л} \quad 43 \text{ л} - 17 \text{ л} \quad 2 \cdot 60 \text{ л} \quad 64 \text{ л} : 8$$

750. Місткість 6 однакових пляшок становить 54 л. Знайди місткість однієї пляшки. Знайди місткість 5 таких пляшок.

 751. Установіть порядок дій і обчисліть значення виразів.

$$36 : 9 + 32$$

$$23 + 8 \cdot 8$$

$$40 : 5 + 7 \cdot 9$$

$$65 - 7 \cdot 8$$

$$48 : 6 - 5$$

$$9 \cdot 9 - 50 : 10$$

752. Прочитай, як розв'язують задачу на четверте пропорційне.

У понеділок на маслобійні виробили 40 л соняшникової олії. Всю цю олію розлили у 8 бідонів. Скільки олії виробили у вівторок, якщо її розлили в такі самі 5 бідонів?

Скорочений запис

40 л — 8 бідонів

? л — 5 бідонів

№	Місткість бідона	Кількість бідонів	Усього олії
1	однакова	8 шт.	40 л
2		5 шт.	?

Розв'язання.

1) $40 : 8 = 5$ (л) — місткість кожного бідона;

2) $5 \cdot 5 = 25$ (л) — усього олії у вівторок.

Відповідь: 25 літрів.

- 753.** На 5 костюмів кравчиня витратила 30 м тканини. Скільки метрів тканини потрібно для 6 таких костюмів?

Алгоритм розв'язування задач на четверте пропорційне

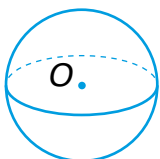
1. У першій дії знайти значення однакової величини.
2. У другій дії дати відповідь на запитання задачі

- 754.** На 4 костюми кравчиня витратила 20 м тканини. Скільки таких костюмів вийде із 30 метрів тканини?

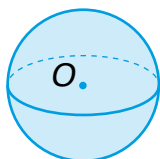
Крок 75

Коло. Круг. Куля. Сфера.
Побудова кола циркулем

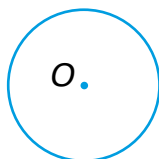
Сфера

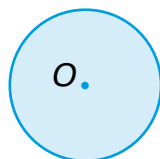
Куля

Коло

Круг

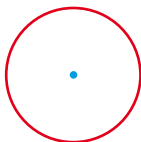

- 755.** Розглянь і згадай, які елементи має коло і круг.

Центр

кола

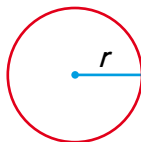
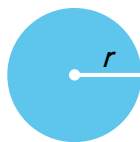
круга

Радіус

кола

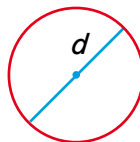
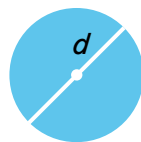
круга

Діаметр

кола

круга

- 756.** Знайди радіус кола, якщо його діаметр дорівнює:

20 см

42 мм

88 м

7 дм

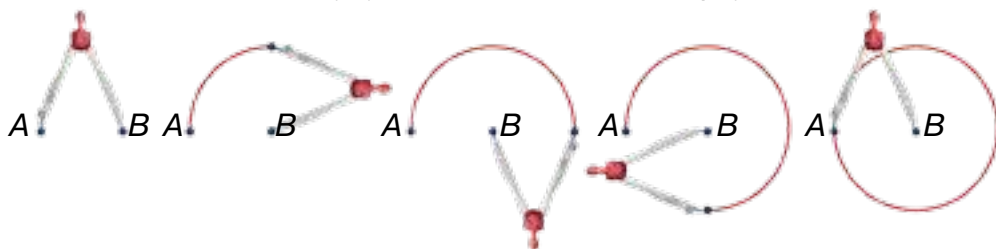
15 м

1 км

- 757.** Розглянь, як будують коло за допомогою циркуля. Навіщо для побудови кола використовують лінійку?

Побудова кола

Коло будують за допомогою циркуля

- 758.** Побудуй коло з радіусом 2 см.

- 759.** Перевір розв'язання задачі.

Соковижималка вичавлює 3 л соку за 6 хвилин.

Скільки соку вона зробить за 12 хвилин?

Розв'язання.

1) $6 : 3 = 2$ (л) соку вичавлює соковижималка за 1 хв;

2) $12 : 2 = 6$ (л) соку вичавлює вона за 12 хв.

Відповідь: 6 літрів.

- 760.** П'ять пар шкарпеток коштують 50 грн. Скільки коштують 3 пари таких шкарпеток?

- 761.** Маса 6 однакових пакунків із подарунками становить 18 кг. Яка маса 4 таких пакунків?

- 762.** На 5 годин роботи двигуна знадобилося 45 л пального. На скільки годин роботи двигуна вистачить 54 л пального?

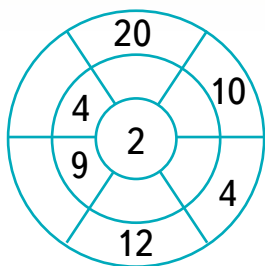
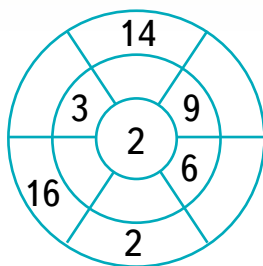
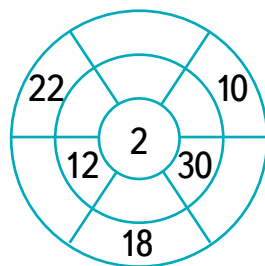
- 763.** Із 4 кг борошна випекли 80 круасанів. Скільки круасанів випечуть із 8 кг борошна, якщо на кожен круасан витрачають однакову масу борошна?

- 764.** Виконай дії.

$$24 \text{ дм} : 6 \text{ дм} \quad 49 \text{ кг} : 7 \quad 3 \text{ м} - 14 \text{ дм} \quad 4 \text{ год} \cdot 3$$

- 765.** Для огороження квадратного загону для кіз використали 36 м паркану. Які розміри загону?

766. Накресли кола та відрізки і заповни всі порожні комірки.

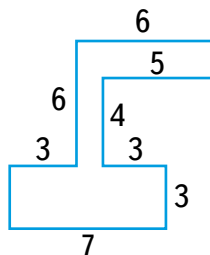
Крок 76 Математичні задачі та дослідження

767. Якої форми вікно зображено на малюнку? На які фігури розбиває віконна рама віконний отвір? Чи всі прямі кути показані на малюнку? Виміряй довжину і ширину зображення. Зображення менше у 30 разів за справжнє вікно. Знайди периметр усього вікна.

768. Знайди периметр многокутника.

769. Для оздоблення прямокутної кишені по краю використали 18 см мережива. Яка ширина кишені, якщо її довжина 6 см?

770. Установи закономірність.

380, 360, ..., ..., 300.

771. У 8 однакових наборах 48 баночок з фарбами. Скільки баночок у 5 таких наборах?

772. За 7 кілограмів огірків заплатили 70 грн. Скільки кілограмів таких огірків можна придбати за 90 грн?

773. Перетвори у кілограми.

1000 г

3 ц 45 кг

4 ц 5 кг

4 ц 11 кг

774. Порівняй вирази, не обчислюючи їх значення.

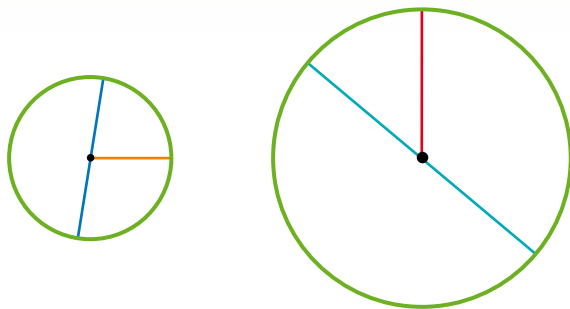
$56 - 37$ і $56 - 27$

$51 + 23$ і $52 + 23$

$97 + 36$ і $97 + 36$

$72 - 24$ і $72 - 52$

775. Виміряй радіус і діаметр кожного кола. Зроби висновок.

776. Які з нерівностей правильні?

$320 > 500$

$620 > 880$

$390 < 220$

$70 < 70$

777. Намалюй малюнок лише за допомогою кіл.

Крок 77

Конус. Піраміда. Призма. Циліндр.
Задачі на подвійне зведення до одиниці

Конус

Піраміда

Призма

Циліндр

778. Опиши форму предметів, зображених на малюнках.

779. Розв'яжи рівняння.

$2 \cdot x = 18$

$10 \cdot x = 380$

$x \cdot 9 = 63$

$x \cdot 6 = 42$

780. Довжина прямокутника 5 дм, а його ширина на 2 дм менша. Знайди периметр прямокутника.

Задачі на подвійне зведення до одиниці

Задача 1.

За 3 дні 5 корів з'їдають 45 кг сіна.

Скільки кілограмів сіна треба 1 корові на 1 день?

Розв'язання.

Спосіб 1

1) $45 : 5 = 9$ (кг) — сіна з'їдає одна корова за 3 дні;

2) $9 : 3 = 3$ (кг) — з'їдає одна корова за 1 день.

Спосіб 2

1) $45 : 3 = 15$ (кг) — з'їдають 5 корів за 1 день;

2) $15 : 5 = 3$ (кг) — з'їдає 1 корова за 1 день.

Відповідь: 3 кілограми.

3 дні, 5 корів — 45 кг

у 5 р. < у 5 р. <

3 дні, 1 корова — ?

3 дні, 1 корова — 9 кг

у 3 р. < у 3 р. <

1 день, 1 корова — ?

Задача 2.

За 3 дні 5 корів з'їдають 45 кг сіна.

Скільки кілограмів сіна треба 7 коровам на 1 день?

Розв'язання.

1) $45 : 5 = 9$ (кг) — сіна з'їдає одна корова за 3 дні;

2) $9 : 3 = 3$ (кг) — з'їдає 1 корова за 1 день;

3) $3 \cdot 7 = 21$ (кг) — з'їдають 7 корів за 1 день.

Відповідь: 21 кілограм.

1 день, 1 корова — 3 кг

у 7 р. > у 7 р. >

1 день, 7 корів — ?

1 день, 7 корів — 21 кг

у 7 р. > у 7 р. >

7 днів, 7 корів — ?

Задача 3.

За 3 дні 5 корів з'їдають 45 кг сіна.

Скільки кілограмів сіна треба 7 коровам на 7 днів?

Розв'язання.

1) $45 : 5 = 9$ (кг) — сіна з'їдає одна корова за 3 дні;

2) $9 : 3 = 3$ (кг) — з'їдає 1 корова за 1 день;

3) $3 \cdot 7 = 21$ (кг) — з'їдають 7 корів за 1 день;

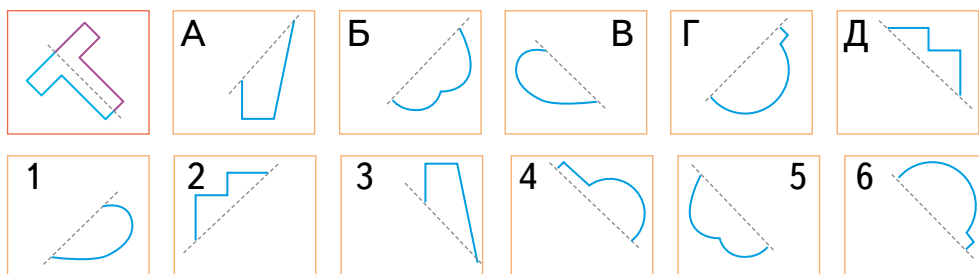
4) $21 \cdot 7 = 147$ (кг) — з'їдають 7 корів за 7 днів.

Відповідь: 147 кілограмів.

- 781.** За 4 дні двоє дівчат плетуть 16 браслетів.
- Скільки браслетів сплете одна дівчина за 4 дні?
 - Скільки браслетів сплете одна дівчина за 1 день?
 - Скільки браслетів сплете одна дівчина за 5 днів?
- 782.** На фабриці за 5 робочих днів у двох цехах виготовляють 500 футболок. За скільки днів пошиють таку саму кількість футболок, якщо працюватиме лише один цех?
- 783.** За 10 днів 3 комбайни можуть обробити 30 однакових ділянок землі. Скільки ділянок зможуть обробити 2 комбайни за 1 день?
- 784.** За три дні 3 курки знесли 9 яєць. Скільки яєць знесуть 6 курок за шість днів?

Крок 78 Математичні задачі та дослідження

- 785.** Установи відповідність між малюнками, на яких зображено частини симетричних фігур.

- 786.** Двоє озеленювачів за 5 хвилин висаджують 30 кущів хризантем. Скільки кущів зможуть висадити троє озеленювачів за 20 хвилин?
- 787.** Шість бригад, працюючи разом, можуть виконати внутрішні роботи в 60 квартирах за 5 робочих днів. Скільки днів знадобиться на проведення таких робіт 10 бригадам у 240 квартирах?
- 788.** Розв'яжи рівняння. $24 : x = 8$ $x : 9 = 6$ $x : 5 = 35$
- 789.** Для виготовлення намиста Олена використовує s мушель, а для виготовлення заколки — b мушель. Їй замовили 8 заколок та 6 намист. Скільки на таке замовлення їй знадобиться мушель?
- 790.** Порівняй. 86 хв і 1 год 12 хв 67 дм і 6 м 56 см
- 791.** Як визначити центр паперового круга?

792. Сторона квадрата 9 см. Знайди довжину прямокутника, що має ширину 6 см, а його периметр такий самий, як у квадрата.

793. Побудуй прямокутник, одна сторона якого 1 см 5 мм, а інша — у 2 рази довша. Знайди його периметр.

 794. Склади за виразом задачу. $40 - (45 - 11)$

795. Що це за значок? Виміряй радіус кожного круга. Порівняй їх. Які відомі тобі компанії використовують коло у своїх логотипах?

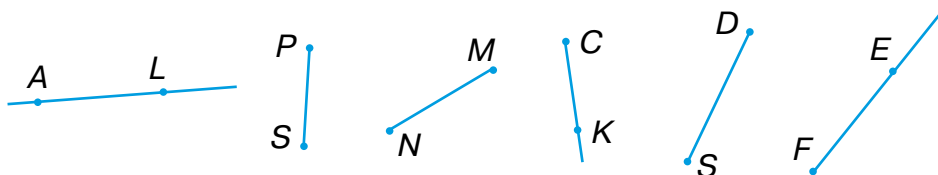

Крок 79

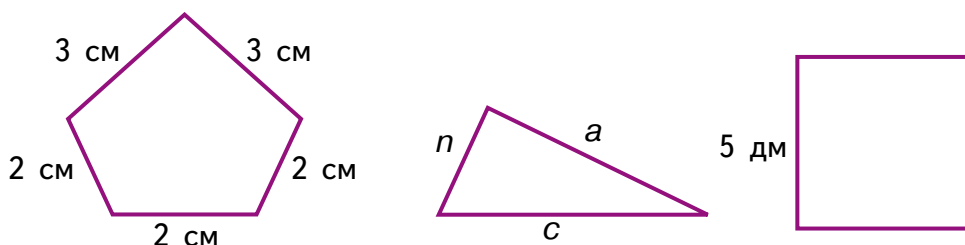
Скарбничка досягнень.

Перевіряємо набуті компетентності

796. Назви зображені на малюнку відрізки, промені і прямі.

797. Назви многокутники, зображені на малюнку. Запиши у вигляді виразу периметр для кожного з них.

798. Довжина прямокутника 8 см, а ширина — у 2 рази менша. Знайди периметр прямокутника.

799. Побудуй круг, діаметр якого 4 см.

 800. Склади і розв'яжи задачі за даними в таблиці.

Продуктивність	2 шт. за 1 день	?	20 шт. за 1 хв	3 шт. за 1 год
Час	4 дні	6 хв	5 хв	?
Виробіток	?	36 шт.	?	24 шт.

- 801.** За три однакових блокноти заплатили 270 грн. Скільки блокнотів можна буде придбати, якщо є лише 180 грн?
- 802.** За три місяці 4 коти з'їдають 24 кг корму. Скільки кілограмів корму знадобиться двом котам на 3 місяці?
- 803.** Апельсин і банан мають масу 340 г. Банан і груша мають масу 390 г. Маса цих трьох фруктів 540 г. Знайди масу кожного.
- 804.** Обчисли.

$$24 + 4 \cdot 50$$

$$3 \cdot (45 - 41)$$

$$12 : (16 - 2 \cdot 7)$$

Крок 80 Розвивальні завдання

- **805.** Мрійниця поклала в непрозору коробку різнокольорові кульки. Поспішайко, не дивлячись, витягає одну. Як гадаєш, яку, швидше за все, він витягне в кожному з випадків?

- 806.** Поспішайко зробив ланцюжок із 10 таких скріпок, як зображено на малюнку. І вирішив, що його довжина буде в 10 разів більшою за довжину однієї скріпки. Ти теж так вважаєш? Перевір.

- 807.** Що має бути намальовано замість знака питання?

- 808.** Яке найменше трицифрове число можна скласти із цифр 3, 8, 1, 0, 2? А яке найбільше?
- 809.** Розгадай ребуси.

Г1А

100 ЯНКА

Подорож 6. Письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000

Крок 81 Письмове додавання трицифрових чисел без переходу через розряд

810. Знайди суми.

$$12 + 15$$

13 + 14

15 + 11

$17 + 12$

$$202 + 205$$

303 + 304

405 + 401

$$107 + 102$$

Це легко.
А як знайти суму
 $358 + 231$?

Зараз тобі покажу
цікавий спосіб —
додавання у стовпчик

	3	5	8
+	2	3	1
			<u>9</u>

	3	5	8
+	2	3	1
		<u>8</u>	9

	3	5	8
+	2	3	1
	5	8	9

8 додати 1
буде 9

5 додати 3
буде 8

3 додати 2
буде 5

Отже, $358 + 231 = 589$.

Так просто! І я спробую

$$\begin{array}{r} 746 \\ + 132 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 746 \\ + 132 \\ \hline 78 \end{array}$$

+	7	4	6
	1	3	2
	<u>8</u>	<u>7</u>	<u>8</u>

6 додати 2
буде 8

4 додати 3
буде 7

7 додати 1
буде 8

Отже, $746 + 132 = 878$.

Щоб виконати додавання письмово, слід починати з менших розрядів: одиниці додають до одиниць, десятки до десятків, сотні до сотень. Результати додавання записують під відповідними розрядами.

- 811.** Виконай дію додавання у стовпчик, коментуючи кожен крок.

$$\begin{array}{r} 346 \\ + 231 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 722 \\ + 144 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 546 \\ + 330 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 252 \\ + 304 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 456 \\ + 230 \\ \hline \end{array}$$

- 812.** До закладу швидкого харчування привезли 255 кг картоплі і 144 кг моркви. Скільки всього кілограмів овочів привезли?

- 813.** Після того, як зі складу вивезли 420 кг цукру, там залишилося ще 238 кг. Скільки кілограмів цукру було на складі спочатку?

- 814.** Виконайте дії.

$$115 + 434$$

$$163 + 326$$

$$516 + 432$$

$$825 + 134$$

$$344 + 425$$

$$580 + 118$$

$$434 + 63$$

$$517 + 282$$

$$504 + 184$$

$$726 + 173$$

$$570 + 327$$

$$810 + 189$$

- 815.** За день у супермаркеті продали 236 буханок хліба, а батонів — на 135 більше. Скільки батонів продали за день у супермаркеті? Скільки разом хліба й батонів продали за день у супермаркеті?

- 816.** Знайдіть значення виразу $123 + p$, якщо $p = 222, 333, 444, 555$.

- 817.** Розв'яжи рівняння.

$$x - 144 = 312$$

$$a - 534 = 262$$

$$c - 174 = 423$$

- 818.** Знайди периметр трикутника зі сторонами 123 см, 210 см і 256 см.

- 819.** Виконай дії.

$$(460 - 260) : 10$$

$$(340 + 200) : 9$$

$$270 : (250 + 20)$$

- 820.** На скільки третина числа 60 менша від його половини?

- 821.** Олег мав 36 гривень і витратив з них 24 гривні. Скільки наліпок він зможе купити на решту, якщо ціна однієї наліпки 3 грн?

- 822.** Накресли два відрізки, які мають більше ніж дві спільні точки.

Крок 82

Додавання трицифрових чисел без переходу через розряд. Знаходження периметра прямокутника

Щоб не помилитися, можна числа вписувати в табличку

823. Виконай додавання у стовпчик.

С	Д	О
4	0	3
1	6	4
5	6	7

С	Д	О
1	2	5
2	3	4
3	5	9

С	Д	О
5	1	3
3	6	5

824. У селищі дві школи. В одній школі навчаються 352 дитини, а у другій — 411. Скільки дітей навчаються у двох школах?

825. У швидкісному потязі за маршрутом Київ — Львів було 118 вільних місць. Цей потяг у зворотному напрямку мав 111 вільних місць. Скільки вільних місць загалом було в потязі на цьому маршруті?

826. Виконай дії у стовпчик.

$$\begin{array}{r} 245 \\ + 153 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 247 \\ + 302 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 518 \\ + 61 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 851 \\ + 140 \\ \hline \end{array}$$

827. У магазині взуття була 201 пара чоловічого взуття, а жіночого — на 121 пару більше, ніж чоловічого. Скільки жіночого й чоловічого взуття разом було в магазині?

828. Знайди суми, записавши доданки стовпчиком.

$$506 + 171$$

$$637 + 212$$

$$553 + 202$$

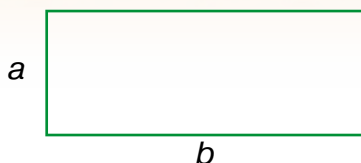
$$404 + 270$$

829. Млин за годину перемелює 240 кг зерна. Після двох годин роботи млина залишилося перемолоти половину привезеного зерна. Скільки кілограмів зерна привезли?

830. Накресли квадрат і запиши формулу для знаходження його периметра. Обчисли периметр квадрата, якщо його сторона дорівнює 222 см.

831. На малюнку зображено прямокутник зі сторонами a і b . Обчисліть його периметр, якщо:

1) $a = 25$ см, $b = 30$ см;

2) $a = 221$ см, $b = 232$ см.

832. Накреси прямокутник, у якого одна сторона вдвічі більша за другу. Вимірй його ширину та довжину і знайди периметр.

Крок 83

Віднімання трицифрових чисел без переходу через розряд. Задачі про коло і круг

833. Оленка має 57 грн. Вона вирішила купити собі пляшку води. Якою може бути решта?

834. Знайди різниці.

$$35 - 12$$

$$37 - 14$$

$$25 - 11$$

$$17 - 12$$

$$202 - 101$$

$$309 - 304$$

$$405 - 401$$

$$107 - 102$$

Сьогодні я покажу, як віднімати у стовпчик.

$$358 - 231$$

3	5	8	3	5	8	3	5	8			
-	2	3	1	-	2	3	1	-	2	3	1
		7			7			7			

8 відняти 1
буде 7

5 відняти 3
буде 2

3 відняти 2
буде 1

Отже, $358 - 231 = 127$.

Так просто! І я спробую

—	7	4	6		—	7	4	6		—	7	4	6
	1	3	2			1	3	2			1	3	2
			4				1	4			6	1	4

6 відняти 2
буде 4

4 відняти 3
буде 1

7 відняти 1
буде 6

Отже, $746 - 132 = 614$.

Щоб виконати віднімання письмово, слід починати з менших розрядів: від одиниць віднімають одиниці, від десятків — десятки, від сотень — сотні.

Результати віднімання записують під відповідними розрядами.

835. Виконай дію віднімання у стовпчик, коментуючи кожен крок.

—	3	4	6		—	7	8	7		—	5	4	6		—	4	5	2		—	3	5	6
	2	3	1			1	4	4			3	3	0			3	4	0			2	3	1

836. Знайди різницю найбільшого і найменшого трицифрових чисел.

837. Знайди суму та різницю найбільшого і найменшого трицифрових чисел, у кожному з яких цифри однакові.

838. У магазин привезли 255 тюбиків зубної пасти, а зубних щіток — на 123 штуки менше. Скільки зубних щіток привезли у магазин?

839. Виконайте дії.

362 — 132	457 — 321	738 — 426	165 — 54
577 — 342	873 — 523	986 — 655	379 — 257
987 — 475	996 — 774	842 — 631	496 — 243

840. Відстань від Львова до Луцька 152 км, а від Луцька до Вінниці — 382 км. На скільки відстань від Луцька до Вінниці довша, ніж від Луцька до Львова?

Крок 84**Додавання трицифрових чисел у випадку утворення нулів у сумі****841.** Знайди суми.

$$27 + 13 \quad 38 + 22 \quad 45 + 15 \quad 24 + 36 \quad 11 + 19$$

842. Обчисли значення виразів.

$$270 + 130 \quad 380 + 220 \quad 450 + 150 \quad 240 + 360 \quad 110 + 190$$

843. Розглянь, як виконали додавання у стовпчик.

	3	2	7
+	4	2	3
	7	5	0

- Додамо одиниці:
 $7 \text{ од.} + 3 \text{ од.} = 10 \text{ од.} = 1 \text{ дес.}$
- Під одиницями запишемо 0,
а 1 десяток запам'ятаємо і додамо до десятків:
 $2 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} + 1 \text{ дес.} = 5 \text{ дес.}$
- Запишемо 5 під десятками.
- Додамо сотні: $3 \text{ сот.} + 4 \text{ сот.} = 7 \text{ сот.}$
- Маємо $327 + 423 = 750$

Можна
робити
так:

	1	2	5
+	3	4	5
	4	7	0

С	Д	О
	1	
+ ¹ 2	2	4
	1	6
3	4	10

- Якщо при додаванні одиниць дістаємо десяток, то у стовпчику під одиницями записуємо нуль, а отриманий десяток запам'ятовуємо і додаємо до десятків.
- Якщо при додаванні десятків дістаємо десять десятків (1 сотню), то у стовпчику під десятками записуємо нуль, а отриману сотню запам'ятовуємо і додаємо до сотень.

844. Для ремонту веранди купили 80 великих плиток і 110 маленьких. Скільки всього плиток купили для ремонту веранди?

845. Виконай дію додавання у стовпчик, коментуючи кожен крок.

$$\begin{array}{r} 346 \\ + 234 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 722 \\ + 148 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 546 \\ + 361 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 252 \\ + 354 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 476 \\ + 233 \\ \hline \end{array}$$

846. Для новорічного свята підготували з паперу 325 білих і 125 блакитних сніжинок. Скільки всього сніжинок підготували?

847. У магазин привезли новорічні іграшки: 456 синіх і 424 зелені кульки. Скільки всього кульок привезли в магазин? На скільки синіх кульок було більше, ніж зелених.

848. Запишіть суми у стовпчик і виконайте дії.

$$216 + 234$$

$$263 + 327$$

$$518 + 432$$

$$675 + 134$$

$$604 + 386$$

$$637 + 153$$

$$590 + 317$$

$$711 + 187$$

849. У колекції Сергія 153 наліпки, а в Софійки — на 27 наліпок більше. Скільки наліпок у колекції Софійки? Скільки наліпок у них разом?

850. Намалюй замкнену і незамкнену ланані так, щоб у замкненої було на 2 ланки більше, ніж у незамкненої.

Крок 85

Додавання двоцифрових і трицифрових чисел із переходом через розряд. Складені задачі

851. Виконай усно додавання у стовпчик.

$$\begin{array}{r} 121 \\ + 355 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 247 \\ + 313 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 414 \\ + 365 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 255 \\ + 115 \\ \hline \end{array}$$

852. Розглянь малюнки і поясни, як виконали додавання чисел.

$$124 + 276$$

	С	Д	О
	1	1	
+	1	2	4
	2	7	6
	4	10	10

$$584 + 286$$

	С	Д	О
	1	1	
+	5	8	4
	2	8	6
	8	17	10

853. Виконай додавання, використовуючи таблички чи стовпчики.

$$\begin{array}{r} + 225 \\ 457 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 247 \\ 382 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 518 \\ 365 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 655 \\ 177 \\ \hline \end{array}$$

854. Учні 3-А класу зібрали 293 пластмасові кришечки, а 3-Б класу — 338 кришечок. Скільки разом кришечок зібрали учні двох класів?

855. За електроенергію у січні родина заплатила 277 грн, а в лютому 285 грн. Скільки всього родина заплатила за електроенергію за 2 місяці?

856. Знайди помилки в обчисленнях. Обчисли правильно.

$$\begin{array}{r} + 335 \\ 174 \\ \hline 409 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 375 \\ 25 \\ \hline 390 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 523 \\ 277 \\ \hline 700 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 176 \\ 524 \\ \hline 691 \end{array}$$

 857. Знайдіть суми двоцифрових чисел.

$$26 + 27$$

$$63 + 37$$

$$58 + 49$$

$$75 + 88$$

$$18 + 45$$

$$28 + 48$$

$$44 + 66$$

$$57 + 82$$

 858. Знайдіть суми трицифрових чисел.

$$536 + 234$$

$$313 + 387$$

$$318 + 492$$

$$675 + 134$$

$$274 + 465$$

$$280 + 428$$

$$434 + 247$$

$$527 + 282$$

859. На верхній одяг Снігуронька витратила 555 монет, а на чобітки — на 155 монет більше. Скільки монет витратила Снігуронька на одяг і чобітки разом?

860. Знайди значення виразів $45 + a$, $a + 467$, якщо $a = 395$.

861. Купили a зошитів по 9 грн і альбом за 48 грн. Скільки гривень коштує вся покупка? Склади вираз і обчисли два випадки: $a = 10$, $a = 20$.

862. Висота кожного поверху будинку 3 м, а висота даху 4 м. Знайди висоту n -поверхового будинку. Обчисли, якщо $n = 5$, $n = 9$.

863. Спробуй на око оцінити довжину кожного олівця. А тепер виміряй їх довжину і порівняй. Накресли відрізок, довжина якого удвічі більша за найдовший олівець.

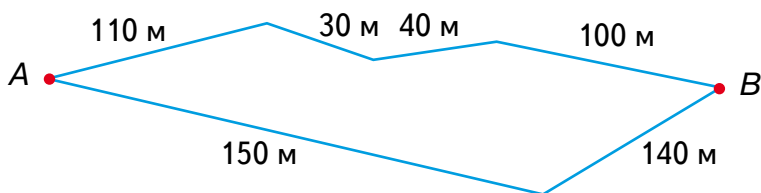
- 864.** Для оздоблення 7 однакових серветок придбали 420 см мережива. Яка довжина мережива потрібна для однієї серветки?
- 865.** Для оздоблення скатертини необхідно 9 дм мережива. Скільки потрібно закупити мережива для оздоблення 60 таких скатертин?
- 866.** У майстерні є 400 дм мережива. Для оздоблення однієї скатертини необхідно 1 м мережива. Скільки таких скатертин може оздобити майстерня?
- 867.** У першому мішечку 25 горіхів, а у другому — на 13 горіхів більше. Андрій з'їв k горіхів. Скільки горіхів залишилося? Знайди кількість, якщо $k = 19$.

- 868.** За виразом склади умову до задачі.

$$390 - 145 \quad 400 + 5 \cdot 40 \quad a + 35 \quad f : 4$$

- 869.** У трьох класах 85 учнів. У першому — 25 учнів, у другому — 28. Знайди кількість учнів у третьому класі. На скільки учнів більше у третьому класі, ніж у першому?
- 870.** Існує два шляхи, щоб дістатися з міста А до міста В. Знайди довжину кожного зі шляхів і обери найкоротший.

- 871.** За п'ять робочих днів було виготовлено 450 кг печива. Яка продуктивність виготовлення печива?
- 872.** З восьми овець було зібрано 40 кг вовни. Скільки вовни буде зібрано із 40 овець?
- 873.** З бідона, у якому було 30 л молока, 5 разів відлили по x л. Скільки молока лишилося в бідоні? Яким може бути число x ?
- 874.** Марина заморозила 286 вареників, а Микола — на 134 вареники менше. Скільки вареників заморозив Микола? Скільки вареників заморозили Марина і Микола разом?

Крок 87

Віднімання двоцифрових і трицифрових чисел, що містять нулі

875. Знайди різниці.

$$\begin{array}{r} 756 \\ - 536 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 387 \\ - 144 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 543 \\ - 230 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 654 \\ - 304 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 496 \\ - 231 \\ \hline \end{array}$$

876. Розглянь випадок. Мрійниця має 200 грн і хоче купити пенал за 87 грн. Касир не має дрібних. Мрійниця розміняла 200 грн, як показано на малюнку. Поясни, як вона тепер розрахується на касі.

877. Розглянь таблички, у яких виконали віднімання. Що спільного з розглянутим вище випадком?

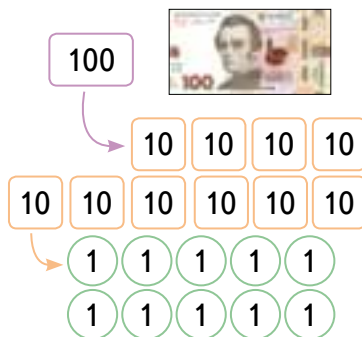
$$200 - 87$$

С	Д	О
1	9	10
-2	0	0
	8	7

С	Д	О
1	9	10
-2	0	0
	8	7
1	1	3

Числа, як і гроші, можна «розміняти».

878. Виконай дії. $40 - 16$ $80 - 54$ $70 - 15$ $30 - 19$

879. Знайди різниці.

$$\begin{array}{r} 750 \\ - 536 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 380 \\ - 144 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 510 \\ - 203 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 650 \\ - 314 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 400 \\ - 231 \\ \hline \end{array}$$

880. Сума довжин другого і третього відрізків становить 125 см, третього і першого — 105 см. Знайди довжину кожного, якщо сума довжин трьох відрізків дорівнює 148 см.

881. Тривалість трьох реклам становить 1 хв 15 с. Тривалість першої і другої — 50 с. Другої і третьої — 55 с. Знайди тривалість кожної реклами.

882. Порівняй значення виразів.

$$145 + 164 \text{ і } 420 - 129 \qquad 234 + 156 \text{ і } 540 - 222$$

$$380 - 163 \text{ і } 190 + 117 \qquad 770 - 343 \text{ і } 239 + 187$$

883. Знайди і сфотографуй предмет, що має форму:

- конуса;
- циліндра;
- кулі.

Крок 88

Віднімання двоцифрових і трицифрових чисел із переходом через розряд

884. Знайди різниці.

$$\begin{array}{r} 750 \\ - 536 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 380 \\ - 144 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 543 \\ - 230 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 650 \\ - 304 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 490 \\ - 231 \\ \hline \end{array}$$

 885. Поясни, як виконали віднімання одноцифрового числа.

$$15 - 7 = 10 - 2 = 8$$

$$\begin{array}{c} -5 \\ -2 \end{array}$$

$$14 - 5 = 10 - 1 = 9$$

$$\begin{array}{c} -4 \\ -1 \end{array}$$

886. Обчисли різниці зручним для тебе способом.

$$11 - 9 \quad 16 - 8 \quad 12 - 8 \quad 15 - 9 \quad 17 - 8 \quad 15 - 6$$

887. Розглянь ситуацію. Поспішайко має 52 грн і хоче купити печиво за 15 грн. Касир не має дрібних, а тому Поспішайко розміняв 10-гривневу купюру по 1 гривні. Поясни, як він тепер розрахується на касі.

888. Розглянь, як виконали віднімання у табличках.

$$62 - 27$$

$$354 - 128$$

$$545 - 265$$

Д	О
5	12
<u>-6</u>	<u>2</u>
2	7
3	5

С	Д	О
3	4	14
<u>-3</u>	<u>5</u>	<u>4</u>
1	2	8
2	2	6

С	Д	О
4	14	
<u>-5</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
2	6	5
2	8	0

889. Знайди різниці.

$$\begin{array}{r} 452 \\ - 336 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 782 \\ - 248 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 511 \\ - 243 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 365 \\ - 174 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 413 \\ - 235 \\ \hline \end{array}$$

890. Маса одного з африканських слонів 105 ц, а довжина — 676 см. Маса одного з індійських слонів 49 ц, а довжина — 594 см. На скільки маса і довжина африканського слона перевищує масу і довжину індійського слона?

Крок 89

Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання двоцифрових і трицифрових чисел

891. Виконай дії. $25 - 15$ $25 + 15$ $94 - 49$ $49 + 111$
 $36 - 18$ $44 + 66$ $27 + 74$ $58 + 202$

892. Знайди і виправ помилки.

$$\begin{array}{r} 452 \\ + 336 \\ \hline 778 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 682 \\ + 248 \\ \hline 920 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 412 \\ + 243 \\ \hline 555 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 460 \\ + 174 \\ \hline 644 \end{array}$$

Щоб перевірити, чи правильно виконано дію додавання, потрібно від суми відняти один із доданків. У результаті маємо отримати інший доданок.

Щоб перевірити, чи правильно виконано дію віднімання, можна:

- від зменшуваного відняти різницю; якщо отримаємо від'ємник, то віднімання виконано правильно;
- до різниці додати від'ємник; якщо отримаємо зменшуване, то віднімання виконано правильно.

А можна ще один раз виконати вказану дію!

 893. Знайдіть і виправте помилки.

$$\begin{array}{r} 452 \\ - 336 \\ \hline 116 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 682 \\ - 248 \\ \hline 436 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 412 \\ - 245 \\ \hline 177 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 460 \\ - 134 \\ \hline 326 \end{array}$$

894. У суботу виставку крижаних скульптур відвідали 275 осіб, а в неділю — 349. Скільки осіб відвідали виставку за суботу і неділю разом? На скільки більше відвідувачів було на виставці в неділю, ніж у суботу?

 895. Запишіть вирази у стовпчик і знайдіть їх значення.

$213 + 434$	$766 - 323$	$216 + 436$	$825 - 137$
$344 + 127$	$580 - 118$	$434 + 230$	$513 - 286$

896. Ширина прямокутника — 125 мм, а довжина на 57 мм більша. Знайди периметр прямокутника двома способами.

Крок 90 **Усне та письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000**

897. Знайди вартість покупки.

25 грн

18 грн

17 грн

15 грн

12 грн

898. Чи правильно виконали дії?

$$\begin{array}{r} + 155 \\ 336 \\ \hline 491 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 682 \\ 248 \\ \hline 434 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 489 \\ 243 \\ \hline 732 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 460 \\ 174 \\ \hline 384 \end{array}$$

899. Виконай дії.

$$\begin{array}{ll} 270 : 3 + (256 - 178) \cdot 2 & (272 - 265) \cdot 10 + (14 + 42) : 7 \\ 600 : 2 - (345 - 295) \cdot 2 & (734 - 104) : 10 - (75 - 69) \cdot 8 \end{array}$$

900. Чотири відділення на мийці можуть обслужити 32 автомобілі за 8 год. Скільки автомобілей зможе обслужити мийка за 5 год, якщо працюватимуть лише три відділення?

901. Водой із двох кранів басейн місткістю 240 л заповнюють за 3 год. За який час буде заповнено басейн місткістю 320 л з чотирьох кранів?

902. За використання холодної води у січні родина заплатила 152 грн, а в лютому — 135 грн. Скільки усього родина заплатила за користування водою за 2 місяці? На скільки гривень більше заплатили в січні, ніж у лютому?

903. Розв'яжи рівняння.

$$x - 344 = 317 \quad x + 154 = 262 \quad 274 + x = 423$$

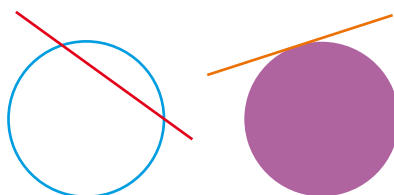
904. Обчисли значення правої та лівої частин нерівності. Де потрібно — зміни знаки нерівності так, щоб утворилися правильні нерівності.

$$\begin{array}{l} 45 : 9 + 27 < 54 - 6 \quad 55 - 9 \cdot 2 < 9 \cdot 7 - 30 \\ 7 \cdot 8 + 8 : 2 < 64 - 19 \end{array}$$

905. Виконай зазначені операції та знайди суму результатів дій.

- 1) 36 кг зменш у 6 разів.
- 2) Знайди п'яту частину від 45 кг.
- 3) На скільки кілограмів 9 кг менше від 54 кг?

906. На малюнку зображено коло, яке має з прямою дві спільні точки, і круг, що має з прямою одну спільну точку. Намалюй круг, який матиме з прямою більше двох точок.

907. На малюнку подано інформацію про відправлення літаків з аеропорту. Скільки часу потрібно чекати відправлення пасажиром, які вилітають:

- в Єреван;
- у Копенгаген;
- у Дніпро?

Відправлення

Час	Перевізник/Рейс	Призначення	Статус
12:50	 FV 461	Єреван	Затримується до 14:10
12:55	 FV 257	Копенгаген	Затримується до 14:15
13:00	 AW 540	Дніпро	Затримується до 16:40

908. В аеропорту зважили валізи і з'ясувалося, що друга і третя мають масу 54 кг, а перша і третя — 31 кг. Знайди масу другої валізи, якщо маса першої 25 кг.

909. Виконай дії. $766 - 326$ $263 + 437$ $855 - 130$

910. Як зміниться результат кожної дії, якщо другий компонент зменшити на 100? Зробіть висновок.

911. У початківця-блогера на каналі лише три відео. Перше і друге мають разом 111 переглядів, друге і третє — 96. Усього 3 ролики мають 159 переглядів. Знайди кількість переглядів кожного ролика.

912. За 5 робочих днів було виготовлено 450 кг печива. Яка продуктивність виготовлення печива?

913. За 4 години Попелюшка перебрала 20 кг квасолі. Скільки квасолі вона перебере за 20 годин?

914. Розв'яжи рівняння.

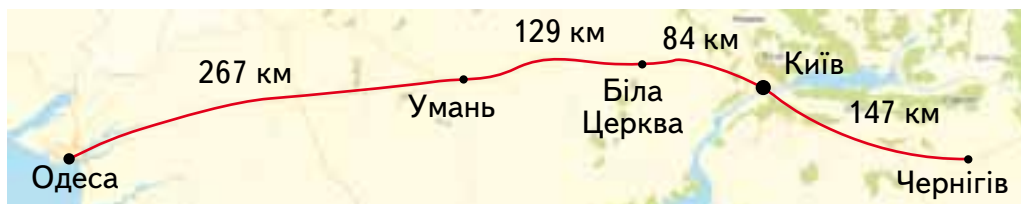
$$556 - x = 177 \quad 287 + x = 637 \quad x - 559 = 202$$

915. Точки A і B розташовані на одній прямій по різні боки від точки C . $AC = 30$ мм, $CB = 56$ мм. На якій відстані від точки C розташована середина відрізка AB ? Покажи на малюнку.

916. Установи закономірність і продовж послідовність.

П О Ш О Ц О П О П

917. Яка відстань від Одеси до Чернігова?

918. На скільки відстань від Умані до Одеси менша, ніж відстань від Умані до Чернігова?

919. Виконай дії у стовпчик, коментуючи кожен крок.

$$\begin{array}{r} + 346 \\ 231 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 725 \\ 144 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 546 \\ 380 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 352 \\ 304 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 456 \\ 267 \\ \hline \end{array}$$

920. Туристи проїхали залізницею 424 км, автобусом — 110 км і пройшли пішки 25 км. Знайди довжину всього шляху.

921. У двох касах було 957 грн. Коли з першої каси видали 267 грн, то в ній залишилося 223 грн. Скільки грошей було в кожній касі спочатку?

922. Оксана вишивала серветку двома кольорами — чорним і червоним. Чорною ниткою вона зробила 102 хрестики, а червоною — на 44 хрестики більше. Скільки хрестиків вишила Оксана на серветці червоним кольором? А чорним і червоним разом?

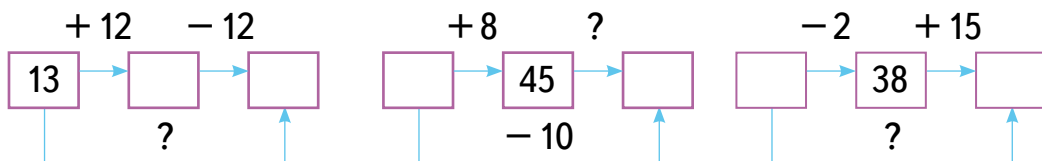
923. 40 кг яблук розклали порівну в 5 ящиків. Груш у такий ящик уміщується на 1 кг менше, ніж яблук. Скільки кілограмів груш можна розкласти в 6 таких ящиків?

924. У парку росте 260 дубів, беріз — на 196 більше, а кленів — стільки, скільки дубів і беріз разом. Скільки дерев росте в парку?

925. Скільки часу тривала подія, якщо зазначено час, коли вона розпочалася і закінчилася?

926. Які числа мають стояти в порожніх клітинках?

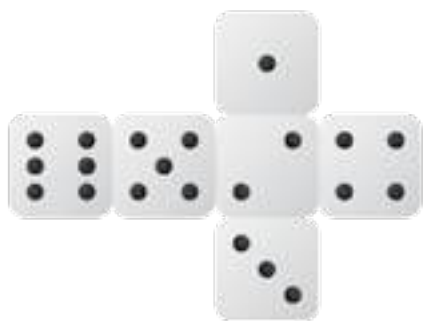
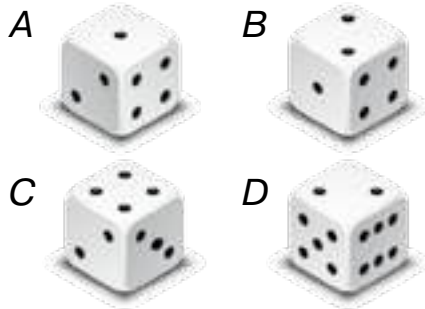

927. Тато прибирає оселю у вівторок і четвер. Мама — у перші три дні тижня. Оленка прибирає щонеділі. У які дні тижня в оселі ніхто не прибирає?

928. Тато і мама готували обід. Хтось із них варив суп, а хтось смажив котлети. Мама не смажила котлети, а тато не варив суп. Хто з них що готував?

929. Діана, Левко та Аліса малювали ведмедика, квіти та ляльку. Левко намалював не квіти і не ведмедика. Діана намалювала не квіти. Хто що намалював?

930. Який кубик можна зробити з цієї розгортки?

931. На канаті зав'язали 5 вузликів. На скільки частин розділили канат ці вузлики? Розглянь декілька варіантів.

932. Радіус круга 4 см. Чи поміститься в цьому крузі відрізок завдовжки 9 см?

933. Коли моєму батькові був 31 рік, мені було 8 років, а тепер батько старший за мене вдвічі. Скільки мені зараз років?

934. Продовж ланцюжок. Знайди суму перших п'яти чисел. На скільки вона більша за останнє число?

Подорож 1. Скарбничка моїх досягнень

Крок 1. Нумерація чисел першої сотні. Числовий промінь. Порівняння чисел	6
Крок 2. Арифметичні дії та їх компоненти	7
Крок 3. Геометричні фігури	8
Крок 4. Периметр многокутника. Одиниці вимірювання довжини	9
Крок 5. Буквені та числові вирази. Задачі на різницеве порівняння	10
Крок 6. Додавання двоцифрових чисел з переходом через розряд	11
Крок 7. Віднімання двоцифрових чисел з переходом через розряд	12
Крок 8. Істинні та хибні твердження. Залежність результатів додавання від зміни одного з компонентів	13
Крок 9. Зв'язок дій додавання і віднімання. Рівняння	14
Крок 10. Залежність результатів віднімання від зміни одного з компонентів. Рівняння	15
Крок 11. Робота з даними. Величини та одиниці їх вимірювання. Прості та обернені задачі	16
Крок 12. Час. Визначення часу за годинником	17
Крок 13. Математичні задачі та дослідження	18
Крок 14. Скарбничка досягнень. Перевіряємо набуті компетентності	19
Крок 15. Розвивальні завдання	20

Подорож 2. Набуваємо досвіду множення та ділення

Крок 16. Сутність дії множення. Множення на числа 1 та 0	21
Крок 17. Сутність дії ділення. Ділення числа a на 1 і на a . Ціле і частини	22
Крок 18. Множення та ділення на 2 і на 4. Половина і четверта частина	23
Крок 19. Множення та ділення на 3. Задачі на знаходження добутку і частки	24
Крок 20. Множення та ділення на 5. Задачі на збільшення (зменшення) числа у кілька разів	25

Крок 21.	Коло. Круг. Поділ геометричних фігур на частини	26
Крок 22.	Множення та ділення на 6. Знаходження значення виразів, що містять дії різного ступеня	27
Крок 23.	Множення та ділення на 7. Знаходження невідомих компонентів дій	29
Крок 24.	Множення та ділення на 8. Восьма частина	30
Крок 25.	Множення та ділення на 9. Буквені вирази	32
Крок 26.	Множення та ділення на 10	33
Крок 27.	Вартість. Грошові розрахунки	35
Крок 28.	Складені задачі на множення та ділення	36
Крок 29.	Математичні задачі та дослідження	38
Крок 30.	Скарбничка досягнень. Перевіряємо набуті компетентності	39
Крок 31.	Розвивальні завдання	41

Подорож 3. Нумерація чисел у межах тисячі

Крок 32.	Сотня. Лічба сотнями. Тисяча	42
Крок 33.	Порівняння, додавання і віднімання сотень	43
Крок 34.	Множення та ділення сотень на одноцифрове число. Складені задачі з буквеними даними	45
Крок 35.	Властивості множення та ділення на 1, 10, 100. Одиниці вимірювання довжини. Метр	46
Крок 36.	Одиниці вимірювання маси. 1 грам. Співвідношення між одиницями вимірювання маси	48
Крок 37.	Утворення трицифрових чисел із сотень та десятків. Порівняння чисел	49
Крок 38.	Порівняння, додавання і віднімання круглих чисел	50
Крок 39.	Порівняння, додавання і віднімання круглих чисел	52
Крок 40.	Різні способи додавання і віднімання	53
Крок 41.	Множення та ділення круглих чисел на одноцифрове число	55
Крок 42.	Закони множення. Множення суми на число	56
Крок 43.	Кути. Дії з круглими числами	58
Крок 44.	Обчислення. Прямий кут, непрямі кути	59
Крок 45.	Дії з круглими числами	61
Крок 46.	Математичні задачі та дослідження	62
Крок 47.	Скарбничка досягнень. Перевіряємо набуті компетентності	64
Крок 48.	Розвивальні завдання	65

Подорож 4. Трицифрові числа

Крок 49.	Утворення трицифрових чисел із сотень, десятків та одиниць	66
Крок 50.	Читання і запис трицифрових чисел	67
Крок 51.	Місце числа у натуральному ряді. Попереднє і наступне числа	69
Крок 52.	Числа другої сотні. Їх читання і запис	70
Крок 53.	Тисяча. Міри довжини. Кілометр	72
Крок 54.	Помісцеве значення цифри в запису чисел. Значення нуля в запису чисел	73
Крок 55.	Розкладання трицифрових чисел на розрядні доданки	74
Крок 56.	Додавання на основі десяткового складу числа	76
Крок 57.	Віднімання на основі розрядного складу числа	77
Крок 58.	Порівняння чисел різними способами	78
Крок 59.	Додавання і віднімання на основі правила додавання суми до числа	80
Крок 60.	Додавання і віднімання трицифрових чисел способом округлення	81
Крок 61.	Вирази зі змінними. Рівняння	82
Крок 62.	Математичні задачі та дослідження	84
Крок 63.	Скарбничка досягнень. Перевіряємо набуті компетентності	85
Крок 64.	Розвивальні завдання	86

Подорож 5. Геометричні фігури та величини

Крок 65.	Геометричні фігури. Об'ємні та плоскі	87
Крок 66.	Ламана. Довжина. Одиниці довжини	88
Крок 67.	Вартість. Одиниці вартості. Взаємопов'язані величини: ціна, кількість, вартість	90
Крок 68.	Трикутник. Многокутник. Периметр	91
Крок 69.	Час. Одиниці часу. Задачі про час	92
Крок 70.	Математичні задачі та дослідження. Задачі на роботу	93
Крок 71.	Маса. Одиниці маси. Задачі на роботу	94
Крок 72.	Куб. Квадрат. Прямокутник. Периметр прямокутника і квадрата	96
Крок 73.	Побудова прямокутника. Задачі на роботу	97
Крок 74.	Місткість. Одиниці місткості. Задачі на четверте пропорційне	98
Крок 75.	Коло. Круг. Куля. Сфера. Побудова кола циркулем	100

Крок 76. Математичні задачі та дослідження.....	102
Крок 77. Конус. Піраміда. Призма. Циліндр. Задачі на подвійне зведення до одиниці.....	103
Крок 78. Математичні задачі та дослідження.....	105
Крок 79. Скарбничка досягнень. Перевіряємо набуті компетентності.....	106
Крок 80. Розвивальні завдання.....	107

Подорож 6. Письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000

Крок 81. Письмове додавання трицифрових чисел без переходу через розряд.....	108
Крок 82. Додавання трицифрових чисел без переходу через розряд. Знаходження периметра прямокутника.....	110
Крок 83. Віднімання трицифрових чисел без переходу через розряд. Задачі про коло і круг.....	111
Крок 84. Додавання трицифрових чисел у випадку утворення нулів у сумі.....	113
Крок 85. Додавання двоцифрових і трицифрових чисел із переходом через розряд. Складені задачі.....	114
Крок 86. Математичні задачі та дослідження.....	116
Крок 87. Віднімання двоцифрових і трицифрових чисел, що містять нулі.....	117
Крок 88. Віднімання двоцифрових і трицифрових чисел із переходом через розряд.....	118
Крок 89. Перевірка правильності виконання дій додавання і віднімання двоцифрових і трицифрових чисел.....	119
Крок 90. Усне та письмове додавання і віднімання чисел у межах 1000.....	120
Крок 91. Математичні задачі та дослідження.....	122
Крок 92. Скарбничка досягнень. Перевіряємо набуті компетентності.....	123
Крок 93. Розвивальні завдання.....	124

ТАБЛИЦІ ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ

$$\begin{aligned} 3 + 3 &= 6 \\ 3 + 8 &= 11 \\ 8 + 3 &= 11 \\ 8 + 8 &= 16 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 11 - 6 &= 5 \\ 11 - 5 &= 6 \\ 15 - 9 &= 6 \\ 15 - 6 &= 9 \end{aligned}$$

$\begin{smallmatrix} + \\ - \end{smallmatrix}$	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	13
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

ЗАПАМ'ЯТАЙ!

$$\begin{array}{llll} a + 0 = a & a \cdot 1 = a & a : a = 1 & a \cdot 0 = 0 \\ 0 + a = a & 1 \cdot a = a & a : 1 = a & 0 \cdot a = 0 \end{array}$$

ТАБЛИЦІ МНОЖЕННЯ ТА ДІЛЕННЯ

$$a : 0$$

$$\begin{aligned} 3 \cdot 3 &= 9 \\ 3 \cdot 8 &= 24 \\ 7 \cdot 4 &= 28 \\ 7 \cdot 9 &= 63 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 9 : 3 &= 3 \\ 24 : 3 &= 8 \\ 28 : 7 &= 4 \\ 63 : 7 &= 9 \end{aligned}$$

$\begin{smallmatrix} \times \\ : \end{smallmatrix}$	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
3	0	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30
4	0	4	8	12	16	20	24	28	32	36	40
5	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
6	0	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60
7	0	7	14	21	28	35	42	49	56	63	70
8	0	8	16	24	32	40	48	56	64	72	80
9	0	9	18	27	36	45	54	63	72	81	90
10	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ

Куб

Призма

Циліндр

Конус

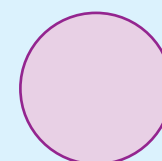
Піраміда

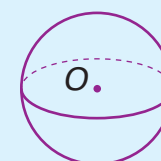
Коло

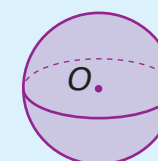
Круг

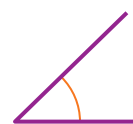
Сфера

Куля

Кути

гострий

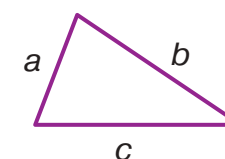

прямий

тупий

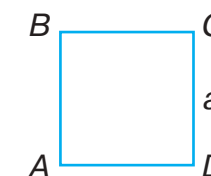
Трикутник

$$P = a + b + c$$

Властивості квадрата

- Усі кути прямі
- Усі кути рівні $\angle A = \angle B = \angle C = \angle D$
- Усі сторони рівні $AB = BC = CD = DA$
- $P = 4 \cdot a$

Властивості прямокутника

- Усі кути прямі
- Усі кути рівні $\angle A = \angle B = \angle C = \angle D$
- Протилежні сторони рівні $AB = CD, BC = AD$
- $P = 2 \cdot (a + b)$

